

รายงานผลการดำเนินโครงการส่งเสริมการขับเคลื่อน
แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๕-๓๖ เพื่อเป็นกรอบชี้แนะและแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ส่วนราชการ ธุรกิจเอกชน ประชาชน และทุกภาคีการพัฒนาในระยะ ๕ ปีข้างหน้า อีกทั้งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

ภายหลังจากที่แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมประกาศใช้แล้ว จะต้องมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมถึงต้องมีการถ่ายทอดแนวทางการนำกลยุทธ์ มาตรการ แนวทางปฏิบัติ และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในทุกภาคส่วน ทั้งในระดับส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น ได้นำไปจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินงานเห็นผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งโครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ นี้ได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รวมถึงถ่ายทอดแนวทางการแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ทั้งในระดับส่วนกลาง จำนวน ๑ ครั้ง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น จำนวน ๑๘ ครั้ง (๑๘ กลุ่มจังหวัด) รวมทั้งได้ดำเนินการในพื้นที่กรณีศึกษาสองกลุ่มจังหวัด ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ของทั้งสองกลุ่มจังหวัดเป็นอย่างดี รวมถึงผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อเสนอข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนงาน/โครงการ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการดำเนินโครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ นี้ จะช่วยให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทำให้ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์และมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืนต่อไป

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กันยายน ๒๕๖๐

สารบัญ

คำนำ.....	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญรูป	
บทที่ ๑ ข้อกำหนดโครงการ.....	๑
บทที่ ๒ สรุปสาระแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔.....	๕
๒.๑ สาระแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔.....	๕
๒.๒ ความสัมพันธ์ของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมกับนโยบายอื่น.....	๑๔
บทที่ ๓ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ.....	๑๗
๓.๑ ส่วนกลาง (กรุงเทพฯ).....	๑๗
๓.๒ ส่วนภูมิภาค (๑๘ กลุ่มจังหวัด).....	๒๑
๑) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑.....	๒๑
๒) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒.....	๒๔
๓) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑.....	๒๗
๔) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒.....	๒๙
๕) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑.....	๓๑
๖) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒.....	๓๓
๗) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง.....	๓๕
๘) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑.....	๓๗
๙) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒.....	๓๙
๑๐) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑.....	๔๑
๑๑) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๒.....	๔๓
๑๒) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง.....	๔๕
๑๓) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๔๗
๑๔) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒.....	๔๙
๑๕) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก.....	๕๑
๑๖) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน.....	๕๔
๑๗) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย.....	๕๖
๑๘) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน.....	๕๘

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ ๔ พื้นที่ศึกษา.....	๖๑
๔.๑ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๖๒
๔.๑.๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป.....	๖๒
๔.๑.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๗๕
๔.๑.๓ แนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม.....	๗๘
- แผนงานการจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง.....	๘๑
- แผนงานการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน.....	๙๕
- แผนงานการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน.....	๑๐๗
๔.๒ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒.....	๑๑๙
๔.๒.๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป.....	๑๑๙
๔.๒.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒.....	๑๒๙
๔.๒.๓ แนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม.....	๑๓๗
- แผนงานแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควัน.....	๑๔๐
ข้อสรุปการดำเนินโครงการ	๑๕๕
บรรณานุกรม.....	๑๕๗

สารบัญตาราง

ตารางที่ ๒-๑	ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนงานภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔.....	๖
ตารางที่ ๒-๒	สรุปแผนงาน และแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ภายใต้แผนจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘
ตารางที่ ๔-๑	ขนาดเศรษฐกิจในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคการท่องเที่ยว ของกลุ่มจังหวัดฯ.....	๖๔
ตารางที่ ๔-๒	ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขา การผลิต พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗.....	๖๕
ตารางที่ ๔-๓	ประเด็นศักยภาพเชิงพื้นที่ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๗๕
ตารางที่ ๔-๔	จำนวนประชาชนของกลุ่มจังหวัดฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ไตรมาส ๑.....	๑๒๑
ตารางที่ ๔-๕	ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดรายสาขา ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ (ราคาประจำปี) (หน่วย: ล้านบาท).....	๑๒๓
ตารางที่ ๔-๖	จำนวนสถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒.....	๑๒๕
ตารางที่ ๔-๗	ข้อมูลด้านสาธารณสุขของกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๕๘.....	๑๒๖
ตารางที่ ๔-๘	เนื้อที่ป่าไม้ แยกรายจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗.....	๑๒๙

สารบัญรูป

รูปที่ ๒-๑	ความเชื่อมโยงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและแผนจากระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น.....	๑๕
รูปที่ ๓-๑	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ.....	๑๘
รูปที่ ๓-๒	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเมอร์เคียว เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.....	๒๓
รูปที่ ๓-๓	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมน่านตรึงใจ บูทิก โฮเทล จังหวัดน่าน.....	๒๕
รูปที่ ๓-๔	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ วังจันทน์ ริเวอร์วิว จังหวัดพิษณุโลก.....	๒๘
รูปที่ ๓-๕	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเดอะ พาราไดซ์ เจเค ดีไซน์ด์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์.....	๓๐
รูปที่ ๓-๖	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเซ็นทาราคอนเวนชันเซ็นเตอร์อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี.....	๓๒
รูปที่ ๓-๗	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเดอะ มาเจสติก สกอนคร จังหวัดสกอนคร.....	๓๔
รูปที่ ๓-๘	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมอวานี ขอนแก่น โฮเทล แอนด์ คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ จังหวัดขอนแก่น...๓๖	๓๖
รูปที่ ๓-๙	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมดุสิต ปริ๊นเซส โคราช จังหวัดนครราชสีมา.....	๓๘
รูปที่ ๓-๑๐	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมสุนีย์ แกรนด์ โฮเทล แอนด์ คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ จังหวัดอุบลราชธานี....๔๐	๔๐
รูปที่ ๓-๑๑	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมคลาสสิก คามีโอ อยูธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๔๒
รูปที่ ๓-๑๒	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมไชยแสงพาลาส จังหวัดสิงห์บุรี.....	๔๔
รูปที่ ๓-๑๓	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมชั้นธารา เวลเนส รีสอร์ท จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	๔๖

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่ ๓-๑๔	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี.....	๔๘
รูปที่ ๓-๑๕	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรม ฟิชเชอร์แมน รีสอร์ท จังหวัดเพชรบุรี.....	๕๐
รูปที่ ๓-๑๖	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมคลาสสิก คามิโอ ระยอง จังหวัดระยอง.....	๕๒
รูปที่ ๓-๑๗	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมดีวานา พลาซ่า กระบี่ อำวนาง จังหวัดกระบี่.....	๕๕
รูปที่ ๓-๑๘	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมแก้วสมุย รีสอร์ท จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	๕๗
รูปที่ ๓-๑๙	การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเซ็นทารา หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.....	๕๙
รูปที่ ๔-๑	แผนที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๖๓
รูปที่ ๔-๒	กราฟแสดงจำนวนประชากรแยกเป็นรายจังหวัด.....	๖๔
รูปที่ ๔-๓	กราฟแสดงค่า GDP ภาคเกษตร (รวม) ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๖๖
รูปที่ ๔-๔	กราฟแสดงค่า GDP ภาคเกษตรกรรม ลำสัตว์ ป่าไม้ ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๖๖
รูปที่ ๔-๕	กราฟแสดงค่า GDP ภาคประมง ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๖๗
รูปที่ ๔-๖	กราฟแสดงค่า GDP การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๖๗
รูปที่ ๔-๗	กราฟแสดงค่า GDP การผลิตอุตสาหกรรม ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๖๘
รูปที่ ๔-๘	กราฟแสดงค่า GDP การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑.....	๖๘
รูปที่ ๔-๙	การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่แผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในพื้นที่นำร่อง กลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนล่าง ๑ ณ โรงแรม ไมด้า ทวารวดี แกรนด์ นครปฐม จังหวัดนครปฐม.....	๗๙
รูปที่ ๔-๑๐	แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง.....	๘๓
รูปที่ ๔-๑๑	แผนงานการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน.....	๙๖
รูปที่ ๔-๑๒	แผนงานการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน.....	๑๐๘
รูปที่ ๔-๑๓	แผนที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒.....	๑๒๐

สารบัญรูป (ต่อ)

- รูปที่ ๔-๑๔ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่แผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในพื้นที่นำร่อง
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ณ โรงแรม ดุสิต ไอส์แลนด์ รีสอร์ท จังหวัดเชียงราย.....๑๓๘
- รูปที่ ๔-๑๕ แผนงานแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควัน.....๑๔๒

บทที่ ๑

ข้อกำหนดโครงการ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

นโยบายและแผนระดับชาติที่จัดทำขึ้นของหลายหน่วยงาน แม้ว่าจะมีความน่าสนใจ เป็นที่ยอมรับ และมีกระบวนการจัดทำผ่านการมีส่วนร่วมจากภาคีการพัฒนา โดยมุ่งหวังให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีการนำนโยบายและแผนไปใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงาน แต่ที่ผ่านมา หลายหน่วยงานประสบปัญหาเดียวกันคือ นโยบายและแผนมีการนำไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติน้อย และบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ได้ค่อนข้างต่ำ แม้แต่ในหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นภาคีการพัฒนาหลักก็จะดำเนินงานจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยยึดแนวนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้แผนงาน/โครงการได้รับการบรรจุไว้ภายใต้แผนการบริหารราชการแผ่นดิน และยุทธศาสตร์กระทรวง หรือการดำเนินงานตามนโยบายและแผนของหน่วยงานเอง หรือตามประเด็นการพัฒนาเฉพาะเรื่อง หรือเรื่องที่มีความสำคัญเร่งด่วนตามมติคณะรัฐมนตรีหรือมติคณะกรรมการที่กำกับดูแล เพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น เมื่อมีการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนของแต่ละหน่วยงาน ผลการประเมินจะพบประเด็นปัญหาที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายกันที่สำคัญคือ เนื้อหาของนโยบายและแผน มีลักษณะกว้าง ยากต่อการเข้าใจ และแปลงเป็นแผนงาน/โครงการ ขาดกลไกประสานการดำเนินงานในภาพรวมที่จะเชื่อมโยงและสร้างความเข้าใจต่อการแปลงนโยบาย แผน มาตรการและแนวทางการปฏิบัติลงสู่แผนงาน/โครงการได้ ดังเช่น แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้มีการจัดทำอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการประกาศใช้มาแล้ว รวม ๔ ฉบับ คือ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๔๔ กรอบแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔ และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ซึ่งจากการติดตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ในระยะครึ่งแผน พบว่า การจัดทำนโยบายและแผนด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ในระยะที่ผ่านมา ยังขาดการส่งเสริมให้มีการนำนโยบายและแผนฯ ดังกล่าวไปขับเคลื่อน การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์ให้แก่หน่วยงานและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในทุกระดับได้รับทราบอย่างทั่วถึง จึงทำให้ไม่มีการนำนโยบายและแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง หรือไม่มีความสอดคล้องกันในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างหน่วยงานในลักษณะบูรณาการ รวมถึงไม่มีการออกมาตรการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในช่วงระยะเวลาที่สอดคล้องกัน ส่งผลให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องมีการดำเนินงานร่วมกัน ในหลายภาคส่วน รวมถึงต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนอื่นๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในทุกขั้นตอน

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฉบับล่าสุด คือ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนฯ ที่วางไว้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงจัดทำ “โครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔” ซึ่งไปเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน และสถาบันการศึกษาทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ได้รับทราบ เข้าใจ และเกิดความตระหนักถึงภารกิจและความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในระยะ ๕ ปีข้างหน้า โดยสามารถนำไปหาหมาย ตัวชี้วัด มาตรการ และแนวทางการปฏิบัติภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปถ่ายทอดเป็นแผนงาน โครงการที่ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับระดับนโยบาย ซึ่งจะทำให้แนวทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ สามารถสนับสนุน และเกื้อกูลกัน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดพลังขับเคลื่อนในการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเป็นไปอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งในระดับเดียวกัน (Horizontal Levels) ตลอดจนมีการประสานการดำเนินงานในแนวดิ่ง (Vertical Lines) จากระดับบนลงล่าง และระดับล่างขึ้นข้างบน โดยมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ในการที่จะรองรับ มาตรการ แนวทางใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่ได้วางแผนเอาไว้ เนื่องจากการจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ฉบับนี้ ได้มุ่งเน้นในเรื่องของการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวม เป็นระบบ ครบวงจร และต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดทำ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ

๑.๒.๒ เพื่อให้หน่วยงาน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น นำแนวทาง และมาตรการ ตัวชี้วัด ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ แปลงไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๓.๑ หน่วยงาน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อการแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และสามารถแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๓.๒ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ได้รับการแปลงเป้าหมาย ตัวชี้วัด มาตรการ และแนวทางการปฏิบัติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๔ กลุ่มเป้าหมาย

ภาคีการพัฒนา ได้แก่ (๑) หน่วยงานภาครัฐ (๒) ภาคเอกชน (๓) สถาบันการศึกษา (๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (๕) องค์กรพัฒนาเอกชน

บทที่ ๒

สรุปสาระแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

๒.๑ สาระแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) อีกทั้งยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินงาน ๑๕ ปี จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) รวมถึงหลักการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาเป็นแนวทางการจัดทำแผนฯ ฉบับนี้ด้วย จึงได้กำหนดรายละเอียดของแผนฯ โดยสรุปไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และมุ่งสู่การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

พันธกิจ

ประเทศไทยมีการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า สมดุล และเป็นธรรม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการให้มีคุณภาพที่ดีบนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อให้ทุกภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างบูรณาการ และมีประสิทธิภาพ

๒) เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ และช่วยเสริมสร้างความสมดุล เป็นธรรม และบรรลุเป้าหมาย บนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

เพื่อให้แนวทางการดำเนินงานในระดับปฏิบัติมีทิศทางที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม บนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์สำคัญคือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ

รายละเอียดโดยสรุปได้แสดงในตารางที่ ๒-๑

ตารางที่ ๒-๑ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนงาน ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แผนงาน
๑. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม	๑.๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	๑.๑.๑ ทรัพยากรป่าไม้ ๑.๑.๒ ทรัพยากรน้ำ/น้ำบาดาล ๑.๑.๓ ทรัพยากรดินและที่ดิน ๑.๑.๔ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๑.๑.๕ ทรัพยากรธรณี ๑.๑.๖ ความหลากหลายทางชีวภาพ
	๑.๒ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน	๑.๒.๑ การมีส่วนร่วมในการจัดการ ๑.๒.๒ การเสริมสร้างศักยภาพการจัดการ ๑.๒.๓ การเสริมสร้างความรู้และความตระหนัก
๒. การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู	๒.๑ การป้องกัน ลด และขจัดมลพิษ	๒.๑.๑ การพัฒนาเครื่องมือกลไกการบริหารจัดการ ๒.๑.๒ การจัดการน้ำเสีย ๒.๑.๓ การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ๒.๑.๔ การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และของเสียอันตราย
	๒.๒ การเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ	๒.๒.๑ การพัฒนาเครื่องมือทางการเงินและกฎหมาย ๒.๒.๒ การฟื้นฟูพื้นที่วิกฤติที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แผนงาน
	๒.๓ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น	๒.๓.๑ การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ๒.๓.๒ การจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
๓. การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน	๓.๑ การส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน	๓.๑.๑ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓.๑.๒ การส่งเสริมพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	๓.๒ การส่งเสริมการผลิตและบริการที่ยั่งยืน	๓.๒.๑ การเกษตร ๓.๒.๒ การอุตสาหกรรม ๓.๒.๓ การท่องเที่ยว
	๓.๓ การพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน	๓.๓.๑ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ๓.๓.๒ การเพิ่มมูลค่าในการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ
๔. การสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ	๔.๑ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพของประชาชน ด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	๔.๑.๑ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพของประชาชน ๔.๑.๒ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
	๔.๒ การพัฒนาแผนงานและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๔.๒.๑ การสร้างความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชน ๔.๒.๒ การสร้างความสามารถในการปรับตัวของภาคส่วนต่างๆ
	๔.๓ การพัฒนาความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ	๔.๓.๑ การพัฒนาและกระตุ้นบทบาทความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ๔.๓.๒ การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ แต่ละแผนงานภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ได้เสนอสรุปรายละเอียดของแนวทางการปฏิบัติเพื่อการจัดการและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังแสดงในตารางที่ ๒-๒

ตารางที่ ๒-๒ สรุปแผนงาน และแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ภายใต้แผนจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม	
กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
แผนงานที่ ๑.๑.๑ ทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่แนวกันชน รวมถึงส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูง หรือมีระบบตัดฟันยาวที่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้สิทธิชุมชนเข้าใช้ประโยชน์จากป่า โดยคำนึงถึงความเปราะบางเชิงนิเวศ ชีตจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัว	พื้นที่ที่มีสภาพป่า ๔๐% ของพื้นที่ประเทศ
แผนงานที่ ๑.๑.๒ ทรัพยากรน้ำ/น้ำบาดาล อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อให้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำ บรรเทาอุทกภัยในฤดูฝน รวมถึงเป็นแหล่งน้ำของชุมชนไว้ใช้ประโยชน์ในฤดูแล้ง ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมและลำน้ำที่ตื้นเขิน ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของแหล่งน้ำ และการมีส่วนร่วมของประชาชน สำรวจพื้นที่กักเก็บน้ำผิวดินที่มีศักยภาพและเหมาะสมเพื่อกักเก็บน้ำเป็นแก้มลิง	ระดับการดำเนินงาน การจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการเพิ่มขึ้น
แผนงานที่ ๑.๑.๓ ทรัพยากรดินและที่ดิน เร่งรัดการฟื้นฟูและปรับปรุงดินที่มีปัญหาและเสื่อมโทรมให้มีคุณภาพที่ดีเพื่อคืนความอุดมสมบูรณ์ของดิน ส่งเสริมให้ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่สูงและพื้นที่ต้นน้ำ ควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ และใช้มาตรการการอนุรักษ์ดินและน้ำ	ร้อยละของพื้นที่ดินที่ถูกทำให้เสื่อมโทรมเทียบกับพื้นที่ดินทั้งหมด
แผนงานที่ ๑.๑.๔ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ โดยเฉพาะปะการัง หญ้าทะเล และสิ่งมีชีวิตบริเวณชายฝั่งทะเล ส่งเสริมการทำประมงที่คำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากรสัตว์น้ำ ระบบนิเวศ และการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งยกเลิกเครื่องมือประมงที่ทำลายล้าง	-ปะการังที่มีชีวิตมีปริมาณเพิ่มขึ้น -อัตราการจับสัตว์น้ำต่อ การลงแรงประมงทะเลเพิ่มขึ้น
แผนงานที่ ๑.๑.๕ ทรัพยากรธรณี พัฒนานโยบาย ฐานข้อมูล และเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลทรัพยากรแร่กับข้อมูลด้านอื่น โดยเฉพาะด้านสุขภาพ รวมถึงสร้างช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลและการรายงานผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่ สร้างกลไกเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชน ในการติดตามตรวจสอบ และดูแลผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการทำเหมืองแร่	นโยบายการบริหารจัดการ ทรัพยากรแร่ได้รับ ความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรี
แผนงานที่ ๑.๑.๖ ความหลากหลายทางชีวภาพ อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง รวมทั้งชนิดพันธุ์สัตว์และพืชเฉพาะถิ่น สัตว์และพืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ให้เป็นฐานทรัพยากรที่มั่นคง ลดภัยคุกคามต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และพันธุ์กรรมของพืชและสัตว์จากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมการพัฒนาและการใช้แนวคิดผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย หรือการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ	อัตราการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูก คุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น และ แหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

ตารางที่ ๒-๒ สรุปแผนงาน และแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ภายใต้แผนจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ (ต่อ)

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๑.๒.๑ แผนงานการมีส่วนร่วมในการจัดการ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล รักษาติดตาม และตรวจสอบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนา การมีส่วนร่วมของชุมชนประมงชายฝั่ง การไม่เผาป่าหรือเผาเศษวัสดุทางการเกษตร มีการติดตามเผ่าระวังพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า และเผ่าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์	
๑.๒.๒ แผนงานการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการ จัดตั้งกลไกระดับชุมชนเพื่อพัฒนาให้เป็นชุมชนเชิงนิเวศ มีการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืนและพึ่งตนเองได้ และมีรายได้จากการรักษาระบบนิเวศ เพิ่มขีดความสามารถให้กับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อเป็นเครือข่ายในการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง การเผ่าระวัง และป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากปัญหาการพัฒนา	
๑.๒.๓ แผนงานการเสริมสร้างความรู้และความตระหนัก สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ประชาสัมพันธ์และอบรมให้ทราบถึงกฎหมายและสิทธิของตนเองในการดูแลและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น สนับสนุนและผลักดันให้ท้องถิ่น เป็นกลไกในการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ให้ได้รับความรู้เรื่องสิทธิและเสรีภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน	
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู	
กลยุทธ์ที่ ๒.๑ การป้องกัน ลด และขจัดมลพิษ	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๒.๑.๑ แผนงานการพัฒนาเครื่องมือกลไกการบริหารจัดการ ผลักดันการนำเครื่องมือ/กลไกทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการลดการปล่อยมลพิษ ณ แหล่งกำเนิดโดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีการปล่อยมลพิษการเก็บค่าธรรมเนียมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อมลพิษสูงการเรียกเก็บเงินค่ามัดจำ-คืนเงิน บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ต่างๆ และส่งเสริมหลักการ 3R (Reduce, Recycle, Reuse) มาปฏิบัติ	
๒.๑.๒ แผนงานการจัดการน้ำเสีย สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักด้านการจัดการน้ำเสียให้แก่ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนให้มีระบบการจัดการน้ำเสีย มีการจัดการน้ำเสียให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ส่งเสริมให้ครัวเรือน ร้านอาหาร และอาคาร มีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก หรือมีการติดตั้งถังดักไขมัน รวมถึงควบคุมอาคารขนาดใหญ่ให้มีการติดตั้งและเดินระบบบำบัดน้ำเสีย	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี ๘๐%

ตารางที่ ๒-๒ สรุปแผนงาน และแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ภายใต้แผนจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ (ต่อ)

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ การป้องกัน ลด และขจัดมลพิษ (ต่อ)	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๒.๑.๓ แผนงานการจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำกับ ควบคุม และรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้ปลอดการเผาในพื้นที่ชุมชนและเกษตรกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยขอร่วมมือจากภาคเอกชนองค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชน และประชาชน ในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ โดยไม่ให้มีการเผา ตลอดจนส่งเสริมการนำเศษวัสดุเหลือจากภาคเกษตรกรรมมาทำปุ๋ยอินทรีย์	คุณภาพอากาศมีจำนวนวันที่ค่าฝุ่นละออง PM₁₀ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ๙๙%
๒.๑.๔ แผนงานจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และของเสียอันตราย ส่งเสริมการลดปริมาณขยะจากต้นทาง โดยงดหรือเลิกการใช้กล่องโฟม ถุงพลาสติก หรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ยาก และขยายผลไปยังพื้นที่อื่น สนับสนุนการลดขยะอาหารอย่างมีส่วนร่วม กำหนดมาตรการการจัดการขยะทะเล โดยควบคุมกิจกรรมบริเวณชายฝั่ง ไม่ให้ทิ้งขยะมูลฝอยลงในทะเลรวมทั้งควบคุมปริมาณขยะมูลฝอยจากแผ่นดินที่มาจากแม่น้ำ ลำคลอง ให้ผู้ผลิต/ผู้จำหน่ายสินค้า และผู้ประกอบการที่มีการคัดแยกซากผลิตภัณฑ์/ซากบรรจุภัณฑ์/ของเสียอันตรายชุมชน ให้มีการจัดการที่ถูกวิธีไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของบุคคล และไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม	- ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการไม่น้อยกว่า ๗๕% และนำกลับมาใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่า ๓๐% ของปริมาณขยะมูลฝอยทั่วประเทศ - ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องไม่น้อยกว่า ๓๐%
กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๒.๒.๑ แผนงานการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินและกฎหมาย สร้างกลไกการเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบฉุกเฉิน จัดตั้งกองทุนฉุกเฉินเพื่อชดเชยค่ารักษาพยาบาล แก่ผู้ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบทุนการยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และจัดตั้งองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ	
๒.๒.๒ แผนงานการฟื้นฟูพื้นที่วิกฤติที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์มลพิษในพื้นที่วิกฤติที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ช่องทาง โดยเฉพาะมลสารที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบและความเสี่ยงต่อสุขภาพ	
กลยุทธ์ที่ ๒.๓ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๒.๓.๑ แผนงานการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีบทบาทในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์และพื้นที่สีเขียว เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชนให้มากขึ้น พัฒนาคุณภาพชีวิตและจัดสภาพแวดล้อมของชุมชน ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการติดตั้งระบบจัดการน้ำเสียขนาดเล็ก ถังดักไขมันของชุมชนริมน้ำ ลำคลอง และสนับสนุนการดูแลสุขภาพแวดล้อมและอนามัยสิ่งแวดล้อม อย่างมีส่วนร่วม	จำนวนพื้นที่สีเขียวในเมืองไม่น้อยกว่า ๑๐ ตารางเมตรต่อคน

ตารางที่ ๒-๒ สรุปแผนงาน และแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ภายใต้แผนจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ (ต่อ)

กลยุทธ์ที่ ๒.๓ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น (ต่อ)	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๒.๓.๒ แผนงานการจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม จัดทำมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม สนับสนุนบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทุกภาคส่วนร่วมบำรุงรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	มาตรฐานคุณภาพของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมได้รับการพัฒนา
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน	
กลยุทธ์ที่ ๓.๑ การส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๓.๑.๑ แผนงานการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมการใช้ชีวิตประจำวันในการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนสินค้าติดฉลากสิ่งแวดล้อม ฉลากสินค้าเกษตรอินทรีย์ ฉลากแสดงประสิทธิภาพการใช้พลังงานหรือทรัพยากรของสินค้า ฉลากแสดงการปล่อยก๊าซคาร์บอนออกสู่บรรยากาศ หรือโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และภาษาชะหรือวัสดุหรือถุงพลาสติกชีวภาพที่สามารถย่อยสลายได้ในธรรมชาติ	- การบริโภคพื้นฐานต่อการใช้ทรัพยากร (Material Footprint: MF) ของประเทศ และการบริโภคพื้นฐานต่อการใช้ทรัพยากรต่อคนลดลง
๓.๑.๒ แผนงานการส่งเสริมพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานหมุนเวียนที่สะอาด และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนระดับครัวเรือนอาคารทั่วไป ชุมชน บริษัทเอกชน สถานที่ราชการ ติดตั้งระบบไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ สร้างกลไกระบบการรวบรวม ขนส่ง และแปรรูปวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรที่มีต้นทุนต่ำ เพื่อนำของเสียหรือวัสดุเหลือใช้กลับมาแปรรูปเป็นพลังงาน หรือกลับมาใช้ประโยชน์	สัดส่วนการใช้พลังงานต่อจีดีพีลดลง
กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การส่งเสริมการผลิตและบริการที่ยั่งยืน	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๓.๒.๑ แผนงานการเกษตร รณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อลดการใช้สารเคมีในภาคการเกษตร สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเงินทุนและกลไกทางการตลาด เพื่อดึงดูดให้มีการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น พัฒนามาตรฐานสินค้าการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาปุ๋ยอินทรีย์ที่เหมาะสมกับชนิดของดินและความต้องการสารอาหารของพืช พัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์หรือแนวทางการจัดเก็บภาษีสารเคมีที่เป็นอันตรายในภาคการเกษตร สำรวจและประกาศแนวเขตพื้นที่เกษตรอินทรีย์	ร้อยละของจำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช และร้อยละของพื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๒-๒ สรุปแผนงาน และแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ภายใต้แผนจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ (ต่อ)

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การส่งเสริมการผลิตและบริการที่ยั่งยืน (ต่อ)	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๓.๒.๒ แผนงานการอุตสาหกรรม ส่งเสริมการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่มความรับผิดชอบต่อสังคม การเข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว การแบ่งปันการบริการ เครื่องมือ และทรัพยากรส่วนเกินที่เกิดจากการผลิตระหว่างอุตสาหกรรม ผลักดันให้ยกระดับมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการให้เป็นสากล พัฒนาวิธีการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของสินค้า และองค์กรให้ได้มาตรฐาน และจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในการประเมินวัฏจักรชีวิต เร่งจัดทำบัญชีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรายสินค้าด้านการปล่อยคาร์บอน การใช้น้ำ การใช้ทรัพยากร และรอยเท้าเชิงนิเวศ และสนับสนุนการวิจัยด้านเทคโนโลยีที่สะอาด	จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ที่เข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรม สีเขียวเพิ่มขึ้น และผ่านเกณฑ์ ระดับสีเขียวเพิ่มขึ้น
๓.๒.๓ แผนงานการท่องเที่ยว พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ และชุมชนที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี พัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้าน	จำนวนแหล่งท่องเที่ยวและ สถานประกอบการได้รับ การรับรองมาตรฐาน การท่องเที่ยวไทยเพิ่มขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๓.๓ การพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๓.๓.๑ แผนงานการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างความรู้และความเข้าใจให้มีการอนุรักษ์ คุ้มครองทรัพยากรชีวภาพ ผลักดันให้มีการเข้าถึง และได้รับประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ พัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพให้เกิดความยั่งยืน และสนับสนุนให้มีศูนย์เรียนรู้ในส่วนกลาง จังหวัด และท้องถิ่น	มีการประกาศใช้กฎระเบียบ เกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปัน ผลประโยชน์ที่ครอบคลุม ทรัพยากรชีวภาพ
๓.๓.๒ แผนงานการเพิ่มมูลค่าในการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ พัฒนาศักยภาพของชุมชนในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มมูลค่าฐานทรัพยากรชีวภาพ สนับสนุนการจับคู่ธุรกิจผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นเชิงพาณิชย์ โดยให้มีการพัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการที่เป็นสากล เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในภาคอุตสาหกรรม รวมถึงพัฒนาฐานข้อมูลสายพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ	
กลยุทธ์ที่ ๔.๑ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพของประชาชนด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๔.๑.๑ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพของประชาชน ให้ความรู้ผู้ประกอบการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มนวัตกรรม วัฒนธรรม ประชาสัมพันธ์ เพื่อปลูกจิตสำนึกลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในชีวิตประจำวัน การเดินทาง การใช้จักรยาน ให้ความรู้ด้านผลกระทบ ความเสี่ยง และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม	จำนวนประชากรที่เสียชีวิต สูญหาย ได้รับบาดเจ็บจากผล ของภัยพิบัติทางธรรมชาติต่อ ประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลง

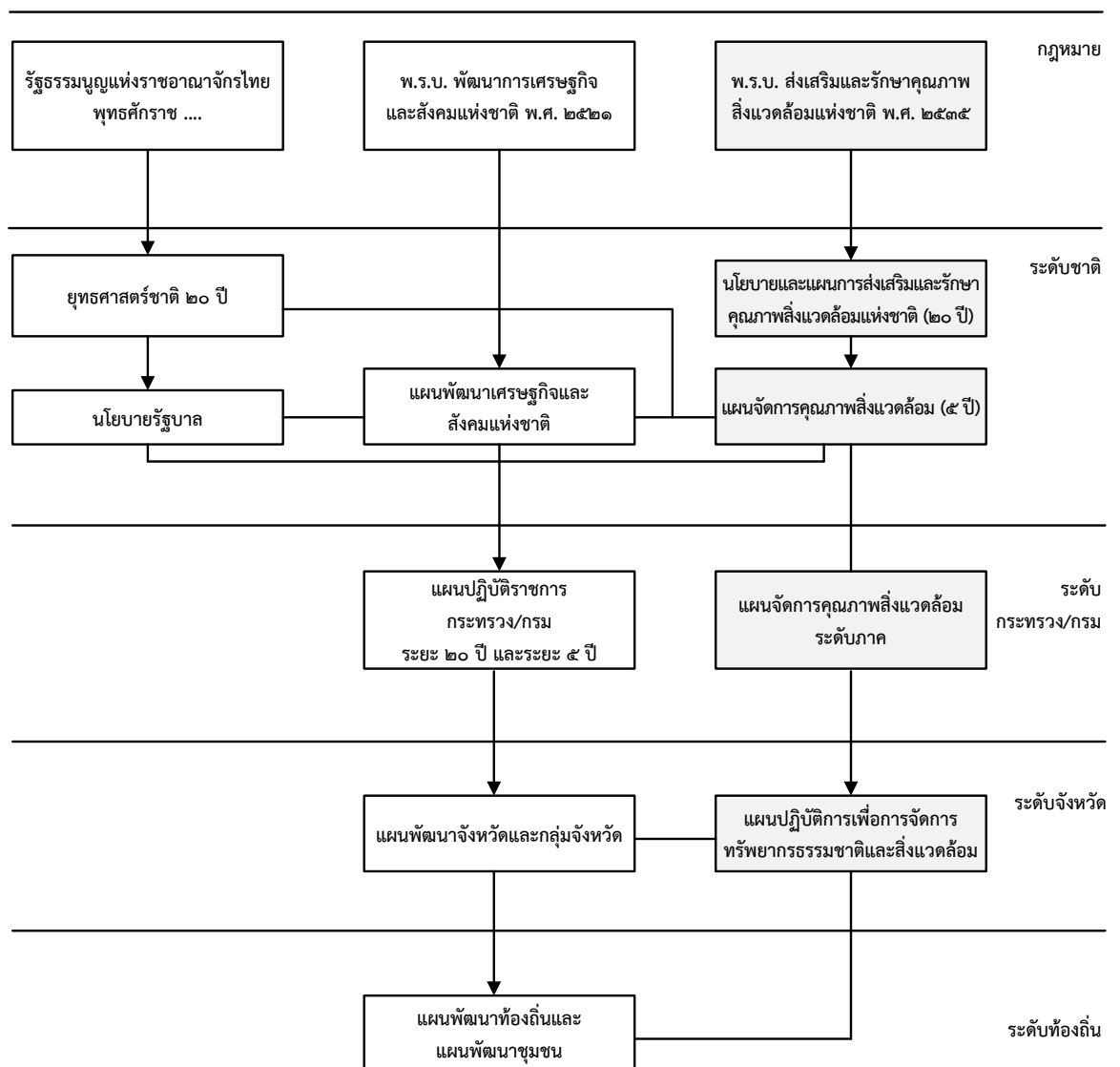
ตารางที่ ๒-๒ สรุปแผนงาน และแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ภายใต้แผนจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ (ต่อ)

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพของประชาชนด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ต่อ)	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๔.๑.๒ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมมาตรการจูงใจ/ภาษีในการใช้ยานพาหนะและการขนส่งสินค้าที่มีประสิทธิภาพ การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานสะอาดและพลังงานทดแทน โดยผลิตพลังงานจากแสงอาทิตย์ โดยภาคเอกชนและท้องถิ่น การใช้วัสดุเหลือใช้จากการเกษตรของครัวเรือน ตลอดจนการรายงานข้อมูลการใช้พลังงานในทุกภาคส่วน และให้มีการอนุรักษ์และปลูกป่าเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึงพัฒนางานวิจัยในการลดและดูดซับกักเก็บก๊าซเรือนกระจก	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ในภาคพลังงานและคมนาคม ขนส่ง ลดลง ๗ - ๒๐% ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓
กลยุทธ์ที่ ๔.๒ การพัฒนาแผนงานและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๔.๒.๑ การสร้างความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชน เพิ่มประสิทธิภาพระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยง และพัฒนาศักยภาพของชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ศึกษาวิจัยทางเลือกในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลักดันให้ท้องถิ่นจัดทำแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	จำนวนท้องถิ่นที่ได้บูรณาการการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น
๔.๒.๒ การสร้างความสามารถในการปรับตัวของภาคส่วนต่างๆ ประเมินสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ที่คำนึงถึงความเสี่ยงทางภูมิอากาศของพื้นที่ จัดทำแผนที่แสดงความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและให้มีการเฝ้าระวัง ติดตามพื้นที่ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบชลประทานเพื่อลดความเปราะบางภาคเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว และชุมชน พัฒนาระบบขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพ	องค์กรหรือเครือข่ายรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติในพื้นที่ชุมชน เพิ่มขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๔.๓ การพัฒนาความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ	
แผนงาน/แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
๔.๓.๑ การพัฒนาและกระตุ้นบทบาทความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เปิดเผยข้อมูลการเจรจาและแนวทางการปฏิบัติระหว่างประเทศให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง เพิ่มขีดความสามารถให้แก่องค์กรและบุคลากรภาครัฐในการเจรจาและปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ติดตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลต่อการค้าและการลงทุน	จำนวนความร่วมมือกับต่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีกิจกรรมการดำเนินงานในแต่ละปีเพิ่มขึ้น
๔.๓.๒ การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร การวิจัยและพัฒนา ผลักดันให้มีแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอาเซียน สนับสนุนการวิจัยพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ และความตกลงทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม	

๒.๒ ความสัมพันธ์ของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมกับนโยบายอื่น

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ระยะยาว (๒๐ ปี) และถ่ายทอดเป็นแผนระยะปานกลาง ๕ ปี คือ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันคือแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เพื่อให้แนวทางการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายของรัฐบาล เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๓) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ จะได้รับการนำไปถ่ายทอด เผยแพร่ และทำความเข้าใจแก่ภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค/จังหวัด และท้องถิ่นทั่วประเทศ เพื่อให้มีการนำไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระยะ ๕ ปีข้างหน้า ดังแสดงในรูปที่ ๒-๑

รูปที่ ๒-๑ ความเชื่อมโยงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและแผนจากระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น
(ที่มา : แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

บทที่ ๓

การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศ และเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๓๕ ที่กำหนดให้รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จัดทำ “แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม” เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในช่วงระยะ ๕ ปี สำนักงานนโยบายฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงมีหน้าที่จัดทำ “แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม” ซึ่งได้มีการจัดทำโดยลำดับ และต่อมาได้มีการปรับช่วงระยะเวลาการใช้ของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นช่วงระยะเวลาเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเริ่มตั้งแต่ฉบับที่ ๙ ซึ่งเป็นช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ เป็นต้นมา ดังนั้น แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จะอยู่ในช่วงเวลาเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่งทิศทางการพัฒนาประเทศด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นทิศทางเดียวกัน เพื่อส่งเสริมและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และสามารถให้ประเทศมีการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ในที่สุด ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานนโยบายฯ ได้ดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้แก่ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อให้สามารถนำแผนแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจหลักของหน่วยงาน โดยกระบวนการสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ จำเป็นต้องมีกระบวนการถ่ายทอด การสร้างความเข้าใจ และกำหนดกลไกการขับเคลื่อนอย่างมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมคิด และร่วมดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างบูรณาการ ตั้งแต่ระดับพื้นที่จนถึงระดับประเทศ โดยมีเป้าหมายสูงสุดร่วมกันคือ ให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติของประเทศได้รับการคุ้มครอง ดูแล ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและเป็นธรรม รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน โดยการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ได้เริ่มมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานส่วนกลาง ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรมหาชน และสื่อมวลชน และหน่วยงานในภูมิภาค ทั้ง ๑๘ กลุ่มจังหวัด ดังนี้

๓.๑ ส่วนกลาง (กรุงเทพฯ)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดการสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ โดยมี นายพุดพิงศ์ สุรพฤกษ์ รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกล่าวเปิดการสัมมนา

พร้อมมอบนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ต่อด้วยการนำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ โดย ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ เป็นผู้บรรยาย หลังจากนั้น เป็นการอภิปราย เรื่อง “การส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพจากภาคส่วนต่างๆ” โดยมี ดร.นวัตรน ไกรพานนท์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ดำเนินรายการ และมีวิทยากรร่วมการอภิปราย คือ นางกัญวิทย์ สืบสุข นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ นายจารุพงศ์ เพ็งเกลี้ยง หัวหน้าฝ่ายควบคุมมลพิษจากยานพาหนะ กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร และนางสาววรรณ ธรรมสุรักษ์ หัวหน้าทีมโครงการบริหารจัดการสู่ความยั่งยืน กลุ่ม ปตท. ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาประกอบด้วย ผู้แทนจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยงานเอกชนในส่วนกลาง จำนวนประมาณ ๒๐๐ คน เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องเมย์แฟร์ บอลรูม บี ชั้น ๑๑ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ

รูปที่ ๓-๑ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ

รูปที่ ๓-๑ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ (ต่อ)

การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ

วันพุธที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๕.๓๐ น.

ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ

จัดโดย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน
- ๐๙.๐๐ - ๐๙.๑๐ น. กล่าวรายงาน
โดย **นายวรรัตน์ ไกรพานนท์**
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๐๙.๑๐ - ๐๙.๓๐ น. กล่าวเปิดการสัมมนา
โดย **นายพุดพิงศ์ สุรพฤกษ์**
รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น. นำเสนอ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
โดย **นายพุดพิงศ์ สุรพฤกษ์**
รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๑๐.๓๐ - ๑๑.๐๐ น. การนำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ
โดย **นายฉัตรชัย อินทะทา** นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ.
- ๑๑.๐๐ - ๑๒.๓๐ น. การอภิปราย เรื่อง "การส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพจากภาคส่วนต่างๆ"
โดย ๑. นายจารุพงศ์ เพ็งเกลี้ยง หัวหน้ากลุ่มงานควบคุมมลพิษจากยานพาหนะ
สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร
๒. นางกณวิทย์ สืบสุข นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ
สำนักงบประมาณ
๓. นางสาวรณมา ธรรมสุรักษ์ หัวหน้าทีมโครงการบริหารจัดการสู่ความยั่งยืน กลุ่ม ปตท.
โครงการบริหารจัดการสู่ความยั่งยืน กลุ่ม ปตท.
ดำเนินการรายการโดย
นายวรรัตน์ ไกรพานนท์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๑๒.๓๐ - ๑๓.๓๐ น. ร่วมรับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๓๐ - ๑๕.๐๐ น. รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- ๑๕.๐๐ - ๑๕.๑๕ น. สรุปการสัมมนา
- ๑๕.๑๕ - ๑๕.๓๐ น. ปิดการสัมมนา

หมายเหตุ : พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๑๕ - ๑๐.๓๐ น. และ เวลา ๑๔.๔๕ - ๑๕.๐๐ น.

๓.๒ ส่วนภูมิภาค (๑๘ กลุ่มจังหวัด)

๑) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑

วันที่จัดสัมมนา : วันศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องปารีส ชั้น ๒ โรงแรมเมอร์เคียว เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๑๑๕ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ณ โรงแรมเมอร์เคียว เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (นางสาวจิตชนก พุทธประเสริฐ) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๑๑๕ คน จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นายจรูญ ปงหาญ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ นายสมคิด ปัญญาดี ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่ และ ดร.ฉัตรชัย อินตะหา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ในวันนี้มีเพื่อขับเคลื่อนมาสู่ระดับกลุ่มจังหวัด ก็คือเป็นแผนระดับชาติ โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้สนับสนุนในเรื่องข้อมูล เป็นผู้ชี้เป้าว่ากลุ่มควรจะทำอะไร ทำไปในทิศทางไหน ในช่วงที่ผ่านมากลุ่มจังหวัดกลายเป็นหน่วยงานที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการหลายๆ อย่างในระดับท้องถิ่น โดยมองว่าพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกัน จังหวัดที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น ปัญหาหมอกควันไฟป่า นอกจากอาศัยองค์กรในจังหวัดแล้วในระดับกลุ่มที่จะสนับสนุนก็จะช่วยแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ มีพื้นที่ป่ามากถึง ๗๐% ดังนั้น ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ควรให้ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นฐานในการพัฒนาเป็นหลักของภาคีเครือข่าย

ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าก่อให้เกิดความยั่งยืน โดยเพิ่มเติมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน เพราะถ้าปราศจากการมีส่วนร่วมแผนฯ ก็จะไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้

- แผนจัดการฯ จะเป็นข้อมูลสำคัญในระดับพื้นที่ที่จะมองถึงการแก้ไขปัญหา การพัฒนาระดับพื้นที่ให้ตอบรับกับแผนในระดับกระทรวง

- ผู้ที่หาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม เช่น นายทุน ตัวอย่างเช่น ป่าไม้ที่นาน อาจจะมีการเก็บภาษีหรือ ถ้าตัดต้นไม้ ๑ ต้น ต้องปลูกแทน ๕ ต้น ตลอดจนบริษัทที่รับซื้อสินค้าในพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมากจะมีขั้นตอนในการช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างไร

- ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น หมอกควัน ควรจะเริ่มมีการขับเคลื่อนในระดับรัฐบาลกลางเข้ามาแก้ปัญหาแล้วนำมาบูรณาการช่วยกันทุกกระทรวงเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

- ควรมีมาตรการเก็บภาษีจากภาคอุตสาหกรรม เพื่อนำมาใช้ในการจัดการด้านขยะที่เกิดจากภาคอุตสาหกรรมให้มากขึ้น เช่น อุตสาหกรรมข้าวโพด มีการเก็บภาษีเพื่อนำมาใช้ในการจัดการกากข้าวโพดที่เหลือในพื้นที่ โดยนำนวัตกรรมต่างๆเข้ามาแก้ปัญหา ดีกว่าที่จะเผากากเหลือใช้เหล่านั้น

- กลุ่มจังหวัดจะเน้นงบประมาณให้กับการท่องเที่ยว เป็นหลัก โดยมองข้ามไปว่าสิ่งที่เราขายให้ต่างชาติมาเที่ยวในประเทศไทยคือธรรมชาติ เราขายธรรมชาติในเรื่องของวัฒนธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งงบการดูแลธรรมชาติค่อนข้างน้อย เพราะฉะนั้นการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติก็จะมีประสิทธิภาพที่ต่ำพอ อีกทั้งยังเป็นการผลักภาระให้ท้องถิ่นในการดำเนินงาน เพราะฉะนั้นอยากเสนอให้การปรับแผนที่จะเกิดขึ้นใหม่ให้เพิ่มงบประมาณทางด้านสิ่งแวดล้อมให้มากกว่านี้

- อยากเสนอให้มีการใช้นโยบายการคืนพื้นที่ป่า เช่น การคืนพื้นที่ สปก. การคืนพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเป็นการเพิ่มพื้นที่ที่ค่อนข้างดีและชัดเจน

- สภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่แย่ลงตัวการสำคัญน่าจะเป็นสารพิษจากยาฆ่าแมลง

- เสนอให้ยกเลิกการใช้โฟม โดยแก้ที่ต้นทาง คือ ยกเลิกโรงงานผลิตโฟมหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตใหม่ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

รูปที่ ๓-๒ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
 ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเมอร์เคียว เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๒) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

วันที่จัดสัมมนา : วันพุธที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องต๋องใจ บอลรูม โรงแรมน่านต๋องใจ บูทิก โฮเทล จังหวัดน่าน

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๘๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ณ โรงแรมน่านต๋องใจ บูทิก โฮเทล อำเภอเมือง จังหวัดน่าน เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดน่าน เชียงราย พะเยา และแพร่ ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/สผ. (ดร.นรินทร์ ไกรพานนท์) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๘๐ คน จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือนายกมล ธินลาด หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ นายมานิต ณะวงษ์ ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน และ ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประมาณ ๓๔๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗ ของงบประมาณทั้งหมด เท่านั้น

- ในการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมยังขาดสื่อประชาสัมพันธ์ที่จะให้ประชาชนได้รับทราบ

- เรื่องขยะเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งปัจจุบันที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี นครราชสีมา ร่วมกับกระทรวงพลังงานได้ก่อสร้างโรงงานขยะครบวงจร หากมีการศึกษาดูงานแล้วนำมาประยุกต์ในการแก้ปัญหาทางภาคเหนือตอนบน ๒ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

- ขาดสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่วิธีหรือวิธีการดูแลสิ่งแวดล้อมของคนทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นการช่วยให้คนในชุมชนได้รับรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อสร้างความตระหนัก

ในระดับบุคคล โดยสื่อสารผ่านอาสาสมัครพัฒนาสังคม ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน สภาเด็กในสถาบันการศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

- มหาลัยแม่โจ้ (แพร่) ได้ประยุกต์นำกรอบกลยุทธ์ของแผนจัดการฯ ไปใช้ในการดำเนินการหลักสูตรของสถาบัน การศึกษาพัฒนาสังคม เกี่ยวกับการตระหนักและดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชน

- อยากให้สนับสนุนในด้านของวิชาการการจัดการหาแนวทางในการจัดการ อาทิ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการปลูกพืชสมุนไพรในป่าชุมชน เป็นต้น

- อยากให้หน่วยงานขับเคลื่อนแผนจัดการฯ ในเชิงวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมา เพื่อพัฒนาประเทศเป็นไทยแลนด์ ๔.๐ ตามยุทธศาสตร์ชาติแผน ๒๐ ปี ซึ่งหน่วยงานสามารถเลือกหัวในการวิจัยได้หลายด้าน เช่น การสร้างนวัตกรรมอย่างไรให้ลดปริมาณขยะลงได้ วิจัยส่งเสริมการปลูกพืชชนิดอื่นทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพื่อให้ชุมชนมีรายได้ การกลุ่กลามของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นทำให้ชุมชนเห็นคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่น ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชน

รูปที่ ๓-๓ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมน่านตรึงใจ บูทิก โฮเทล จังหวัดน่าน

รูปที่ ๓-๓ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมน่านตรึงใจ บูทิก โฮเทล จังหวัดน่าน (ต่อ)

๓) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑

วันที่จัดสัมมนา : วันอังคารที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องปางอุบล ชั้น ๑ โรงแรมวังจันทร์ ริเวอร์วิว จังหวัดพิษณุโลก

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๑๐๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ ณ วังจันทร์ ริเวอร์วิว อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดพิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัย และอุตรดิตถ์ ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (นางสาวจิตชนก พุทธประเสริฐ) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๑๐๐ คน จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นางรัตนภรณ์ จันทา หัวหน้ากลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง ๑ นายอนันต์ พรหมดนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดพิษณุโลก และ ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ควรสนับสนุนให้มีการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักสิ่งแวดล้อม เช่น การคัดแยกขยะ เป็นต้น
- ควรมีการมอบโล่รางวัลพร้อมทั้งประกาศเกียรติคุณให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการจัดการขยะมูลฝอยตกค้างสะสมได้
- หน่วยงานต่างๆ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ปี ๒๕๖๑ ไปแล้ว ซึ่งอาจจะไม่ค่อยสอดคล้องกับแผนจัดการสิ่งแวดล้อม ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ที่เพิ่งมีการประกาศใช้

รูปที่ ๓-๔ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ วังจันทร์ ริเวอร์วิว จังหวัดพิษณุโลก

๔) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒

วันที่จัดสัมมนา : วันอังคารที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องฟอรัม บอลรูม โรงแรม เดอะ พาราไดโซ เจเค ดีไซน์ จังหวัดนครสวรรค์

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๑๒๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒ ณ โรงแรมเดอะ พาราไดโซ เจเค ดีไซน์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร และพิจิตร ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจาก ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ (นายอภิสิทธิ์ สง่าศรี) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๑๒๐ คน สำหรับการสัมมนามีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินรายการในช่วงการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นางสาวสลวย เทียมสระคู ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๔ นครสวรรค์ นายวิญญู ผลทวี ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครสวรรค์ และ ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- การจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ชัดเจนและละเอียดมาก ซึ่งเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติในระดับกลุ่มจังหวัด/จังหวัดได้อย่างชัดเจน
- ควรบูรณาการความร่วมมือกันจากทุกกระทรวงให้ครอบคลุมและไม่แตกต่างกัน
- ควรผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรม งบประมาณ และการพัฒนาการทำงานของบุคลากร
- 3P Paper People Practice ควรเน้นความก้าวหน้าในทางปฏิบัติให้มากกว่าทฤษฎีหรือหลักวิชาการ หรือให้การปฏิบัติสอดคล้องกับทฤษฎี Input Output ที่ตอบโจทย์ได้มากที่สุด

รูปที่ ๓-๕ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเดอะ พาราไดซ์ เจเค ดีไซด์ อำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์

๕) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑

วันที่จัดสัมมนา : วันพุธที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องทุ่งศรีเมือง ชั้น ๑ โรงแรมเซนทารา คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ อุตรธานี จังหวัดอุตรธานี

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๗๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ ณ โรงแรมเซนทารา คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ อุตรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุตรธานี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดอุตรธานี เลย หนองคาย บึงกาฬ และหนองบัวลำภู ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรธานี (นายสมหวัง พ่วงบางโพ) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๗๐ คน สำหรับการสัมมนา มีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/สผ. (ดร.นวรรตน์ ไกรพานนท์) จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน ได้แก่ นายณัฐพงศ์ คำวงศ์ปิ่น หัวหน้ากลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัด สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ (อุตรธานี) นายยงยุทธ ชำนาญรบ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเลย และ ดร.ฉัตรชัย อินตะพาน นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- อยากเห็นความจริงจังในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันมีปัญหาขยะ การแก้ปัญหาดังกล่าว ต้องแก้ปัญหายั่งยืน

รูปที่ ๓-๖ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเซ็นทาราคอนเวนชันเซ็นเตอร์อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

๖) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

วันที่จัดสัมมนา : วันอังคารที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องเปรมปรีดา ชั้น ๒ โรงแรมเดอร์มาเจสติก สกลนคร จังหวัดสกลนคร

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๗๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ณ โรงแรมเดอะ มาเจสติก สกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร (นายธวัช ศิริวัธนกุล) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๗๐ คน สำหรับการสัมมนา มีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยนางสาวศิริรัตน์ คงมนต์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์และประสานแผนปฏิบัติการ/สผ. จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นางเรียมสงวน จี๋งาม ผู้อำนวยการส่วนแผนสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๙ (อุดรธานี) นายเจริญชัย ศิริคุณ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสกลนคร และ ดร.ฉัตรชัย อินตะหา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ความยั่งยืนของการบริหารจัดการน้ำ ต้องมองในมิติของปริมาณและคุณภาพอย่างเช่น คุณภาพน้ำในหนองหาน ซึ่งทุกคนได้มีส่วนร่วมในการใช้ทั้งนั้น ย่อมมีผลต่อการประมง ปลาจะได้รับผลกระทบ คนก็จะได้รับผลกระทบตามไปด้วย ปลาหลายชนิด จะหายไปจากหนองหาน ผักตบชวาขึ้นเต็มไปหมดอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ทุกหน่วยก็ต้องร่วมมือกันในการประสานงานแก้ไขปัญหา ประกอบกับหนองหานเป็นพื้นที่อยู่ในจังหวัดที่ต่อเนื่องกัน จังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร ต้องช่วยกันทั้งหมด เป็นภาพรวมของหนองหาน ควรจะต้องทำ SEA หนองหาน เพื่อจัดทำแผนงานแบบบูรณาการร่วมกัน จึงจะบรรลุผลสำเร็จ
- ควรให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในหน่วยงาน องค์กร ภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง
- ควรเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำผิด
- ควรจัดทำคู่มือฉบับประชาชน

รูปที่ ๓-๗ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
 ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเดอะ มาเจสติค สกลนคร จังหวัดสกลนคร

๗) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

วันที่จัดสัมมนา : วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องประชุมสโมสร ๒ ชั้น ๒ โรงแรมอวานีขอนแก่นไฮเทลแอนด์คอนเวนชัน
เซ็นเตอร์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๗๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ณ โรงแรมอวานี ขอนแก่น ไฮเทล แอนด์ คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม และร้อยเอ็ด ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น (นายพงษ์ศักดิ์ ปรีชาวิทย์) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๗๐ คน สำหรับการสัมมนา มีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/สผ. (ดร.นวรรตน์ ไกรพานนท์) จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน ได้แก่ นางสาวภรณ์ นามปรีดา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (ขอนแก่น) นายวงศ์ วิจารณ์ ธนศิลป์ ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดขอนแก่น และ ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- การแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมควรใช้วิธีธรรมชาติบำบัด เช่น การจัดการขยะ

รูปที่ ๓-๘ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
 ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมอวานี ขอนแก่น โฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์ จังหวัดขอนแก่น

๘) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑

วันที่จัดสัมมนา : วันอังคารที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องสุรนารี บี ชั้น G โรงแรมดุสิต ปริ๊นเซส โคราช จังหวัดนครราชสีมา

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๑๑๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ ณ โรงแรมดุสิต ปริ๊นเซส โคราช อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจาก ท่านผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๑ (นครราชสีมา) (นางจันทนา ภาควัทยงสุข) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๑๑๐ คน สำหรับการสัมมนามีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยนางสาวธัญชนิต ดันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินรายการในช่วงการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นางพรทิพย์ ยุทธวาริชัย นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ นายสมพงษ์ บุญเฟื่อง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๑ (นครราชสีมา) และ ดร.ฉัตรชัย อินทะพานักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ควรมีการบูรณาการจัดทำแผนกับหน่วยงานทุกภาคส่วน

รูปที่ ๓-๙ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมดุสิต ปริ้นเซส โคราช จังหวัดนครราชสีมา

๙) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒

วันที่จัดสัมมนา : วันศุกร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องปทุมวัน ชั้น ๕ โรงแรมสุนีย์แกรนด์ไฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์
จังหวัดอุบลราชธานี

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๗๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ ณ โรงแรมสุนีย์ แกรนด์ ไฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี (นายนิกร สุกใส) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๗๐ คน สำหรับการสัมมนา มีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยนางสาวศิริรัตน์ คงมนต์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์และประสานแผนปฏิบัติการ/สผ. จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นายฐิติวัฒน์ งอกศรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ นายกฤษณะ นิคมเขตต์ เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุบลราชธานี และ ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลงานการจัดการสิ่งแวดล้อมในแต่ละจังหวัดเป็นประจำทุกปี ได้แก่ แผนงาน/โครงการ การจัดการสิ่งแวดล้อมในแต่ละจังหวัด และแผนงาน/โครงการที่ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินโครงการ รวมทั้งแผนงาน/โครงการ ที่มีปัญหาอุปสรรคไม่สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์
- ทส. ควรวิเคราะห์ศักยภาพของหน่วยงานในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ทส. ด้วยว่าสามารถดำเนินการตามแผนจัดการฯ ได้หรือไม่

รูปที่ ๓-๑๐ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมสุนีย์ แกรนด์ โฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์ จังหวัดอุบลราชธานี

๑๐) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑

วันที่จัดสัมมนา : วันพุธที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องอุทอง ชั้น ๓ โรงแรมคลาสสิค คา미โอ อโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๑๒๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑ ณ โรงแรมคลาสสิค คา미โอ อโยธยา อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี และสระบุรี ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ดร.สุจินต์ ไชยชุมศักดิ์) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๑๒๐ คน สำหรับการสัมมนามีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินรายการในช่วงการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ ดร.ทิวากร พิศาลสุฤติกรรม นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑ นายสายยนต์ สีหาบัว ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระบุรี และ ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- เนื่องจากแผนดังกล่าวนี้มีระยะเวลา ๕ ปี แต่หน่วยงานผู้นำแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการทบทวนการจัดทำแผนทุกปีตามสถานการณ์ปัญหา ความต้องการของประชาชน หรือปรับการลงพื้นที่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหน้าที่หลักในการประชาสัมพันธ์แผนฯ ควรมีการกระตุ้นโดยเผยแพร่แผนงานดังกล่าวให้สอดคล้องกับช่วงการจัดทำแผนพัฒนาของท้องถิ่น น่าจะเป็นช่องทางการนำแผนไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น

รูปที่ ๓-๑๑ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมคลาสสิก คาไมโอ อยูรยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๑) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๒

วันที่จัดสัมมนา : วันพุธที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องโสมชา ชั้น ๑ โรงแรมไชยแสงพาลาส จังหวัดสิงห์บุรี

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๑๑๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๒ ณ โรงแรมไชยแสงพาลาส อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดสิงห์บุรี ชัยนาท ลพบุรี และอ่างทอง ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจาก ท่านผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสิงห์บุรี (นางสาวเพ็ญศรี รักผักแว่น) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๑๑๐ คน สำหรับการสัมมนา มีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินรายการในช่วงการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นางสาวเพ็ญศรี รักผักแว่น ประธานการสัมมนา นางสาวรุจิรา ทาบุตร นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๒ และ ดร.ฉัตรชัย อินตะหา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ควรบูรณาการเรื่องนี้ร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและภาครัฐที่เหนือกว่าระดับกระทรวงเป็นผู้กำกับดูแลและสนับสนุนเพื่อให้สามารถจัดการได้สำเร็จทั้งระบบ โดยมีคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนจัดการฯ ในการดำเนินการร่วมกัน

รูปที่ ๓-๑๒ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมไชยแสงพาเลส จังหวัดสิงห์บุรี

๑๒) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

วันที่จัดสัมมนา : วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องชลธิ์ ชั้น ๑ โรงแรมชั้นธารา เวลเนส รีสอร์ท จังหวัดฉะเชิงเทรา

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๑๐๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ณ โรงแรมชั้นธารา เวลเนส รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก สมุทรปราการ สระแก้ว และปราจีนบุรี ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา (นายอนุชา กระจายศรี) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๑๐๐ คน สำหรับการสัมมนามีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยนางสาวธัญนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินรายการในช่วงการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ ผศ.ดร.บุญเชิด หนูอิม อาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา นายอดิศักดิ์ กาญจนสาขา ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา และ ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- เกณฑ์กำหนดของแผนต่างๆ ที่ประเทศไทยกำหนด จะต้องพัฒนา ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้การพัฒนาของประเทศไทยต้องพิจารณาว่า บุคคลนั้นอยู่รอด พอเพียงและนำไปสู่ความยั่งยืนหรือไม่ แก้ปัญหาได้โดย สร้างความตื่นตัว แรงจูงใจ โดยใช้เศรษฐกิจ
- การแก้ปัญหาต่างๆ เช่น แก้ปัญหาขยะ การลักลอบทิ้งน้ำเสีย ต้องแก้ปัญหาโดยการปลูกฝังจิตสำนึก ตั้งแต่เด็กและต้องแก้ปัญหาร่วมกันทุกภาคส่วน
- ควรส่งเสริมนโยบายภาษีก้าวหน้าในการเก็บภาษีที่ดิน พร้อมทั้งฝากนโยบายรณรงค์การปลูกยางนาเพิ่มพื้นที่สีเขียวในตัวเมือง

รูปที่ ๓-๑๓ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเซ็นทารา เวลเนส รีสอร์ท จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๓) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

วันที่จัดสัมมนา : วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องวาระเวลา ๑ ชั้น ๒ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี

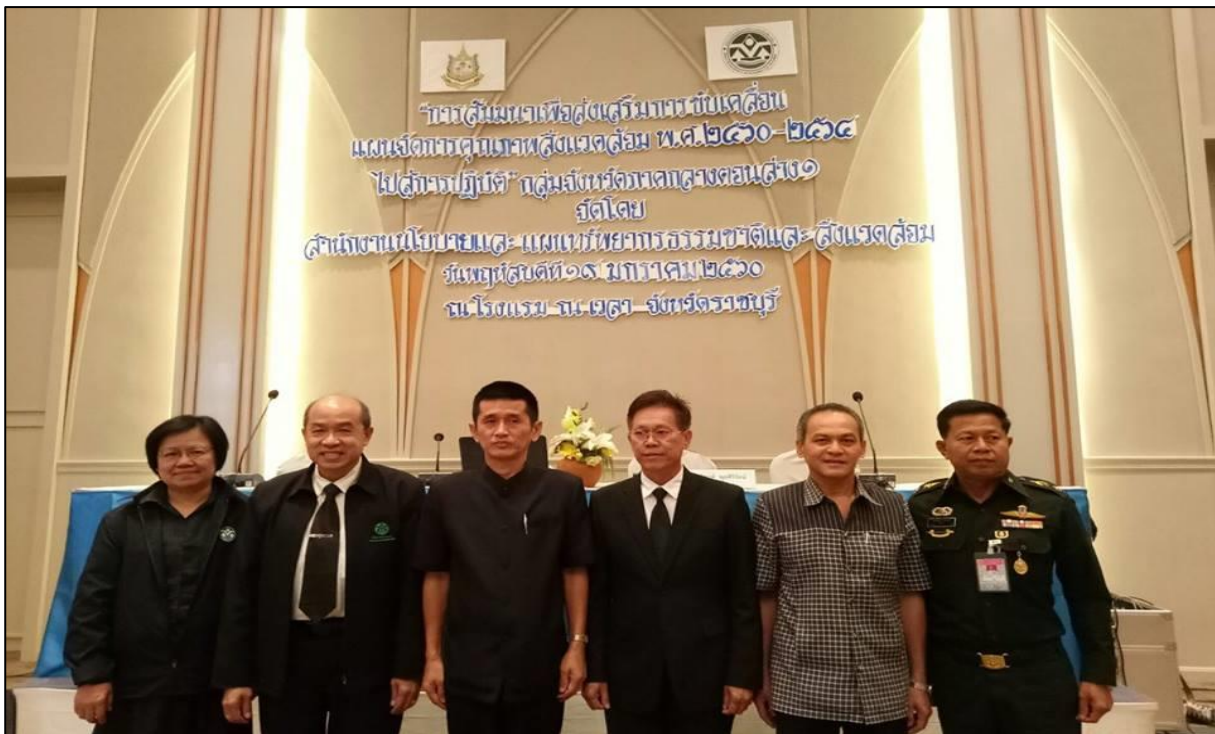
จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๑๒๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ณ โรงแรม ณ เวลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี นครปฐม และสุพรรณบุรี ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจาก ท่านปลัดจังหวัดราชบุรี (นายวิสาห์ พูลศิริรัตน์) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๑๒๐ คน สำหรับการสัมมนามีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดย ดร. นวรัตน์ ไกรพานนท์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/สผ. จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นายณัฏฐพงษ์ บุญสิน ผู้อำนวยการสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ นายธีรพล ศรีโมรานักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี และ ดร.ฉัตรชัย อินตะหา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ต้นทศศิริสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- สิ่งแวดล้อม มีความสำคัญมากสำหรับประเทศไทยในอนาคต อยากให้หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมจริงจังในการเผยแพร่ความรู้ กฎระเบียบ ในการรักษาสิ่งแวดล้อมไว้ให้ดี เนื่องจากปัจจุบันมีการปล่อยมลพิษเยอะมาก อาทิ ขยะ ควรปลูกฝังคนตั้งแต่เยาวชน ชุมชน ฯลฯ ทรัพยากรธรรมชาติ ภูเขา มีการให้สัมปทานให้เอกชนทำลายไปมากแล้ว อาทิ จ.สระบุรี ภูเขาถูกสัมปทาน แทบจะไม่เหลืออยู่ ขณะนี้ อ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี และ จ.กาญจนบุรี ภูเขาที่มีทิวทัศน์ที่สวยงามบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด ก็เริ่มถูกทำลายไป หากไม่อนุรักษ์ไว้ ทิวทัศน์ที่สวยงามของ จ.กาญจนบุรีก็คงจะไม่มีให้คนมาท่องเที่ยวแล้ว

- การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนเป็นเรื่องสำคัญมาก เราจะทำอย่างไรให้คนเปลี่ยนแปลงตนเองได้ เพราะแผนงานยุทธศาสตร์ดีอยู่แล้ว แต่คนไม่ยอมทำมากกว่า

รูปที่ ๓-๑๔ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี

๑๔) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒

วันที่จัดสัมมนา : วันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องฟังก์ชั่น ชั้น ๒ โรงแรม พิชเชอร์แมน รีสอร์ท จังหวัดเพชรบุรี

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๙๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒ ณ โรงแรม พิชเชอร์แมน รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม และสมุทรสาครได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจาก ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี (นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๙๐ คน สำหรับการสัมมนามีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดย ดร. นวรัตน์ ไกรพานนท์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/สผ. จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือนางสาวณิชาภา หมั่นภักดิ์ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒ นายนิพล ไชยสาส์ ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี และ ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ขอเสนอขั้นตอนการติดตามประเมินผล ดังนี้
 ๑. แจก Road Map (การตรวจติดตาม โดยแบ่งทีมติดตามเป็นรายภาค เหนือ/ใต้/อีสาน)
 ๒. ดำเนินการตาม Road Map เข้าติดตามเชิงรุกทุกพื้นที่
 ๓. แจกปรับปรุง/ข้อเสนอแนะ/ปัญหา ฯลฯ
 ๔. ติดตามประเมินผลซ้ำ สรุป นำเสนอให้ทราบอย่างเป็นรูปธรรม และวางแผนในปีถัดไป
- ควรบูรณาการแผนสิ่งแวดล้อมจังหวัด สู่หลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน และสถานศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของจังหวัด
- การทำงานปฏิบัติตามนโยบายและแผนที่กำหนด และทำไปตามแนวทางที่กำหนดทุกอย่างไม่ใช่เรื่องยาก และต้องมีความตั้งใจ มุ่งมั่น อดทน ทำในสิ่งที่ถูกต้อง และทำงานอย่างกระตือรือร้น งานย่อมผ่านไปด้ด้วยดี และได้งานตามที่แผน/ตามนโยบายด้านการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างแน่นอน

- อยากให้มีการแปรรูปขยะไปให้เกิดประโยชน์มากกว่ากำจัดไปเฉยๆ
- การขับเคลื่อนเพื่อแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ควรให้ท้องถิ่นมาเป็นหน่วยงานตั้งต้นในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม

รูปที่ ๓-๑๕ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรม ฟิชเชอร์แมน รีสอร์ท จังหวัดเพชรบุรี

๑๕) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

วันที่จัดสัมมนา : วันศุกร์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องเกาะแก้ว ชั้น ๒ โรงแรมคลาสสิค คามีโอ ระยอง จังหวัดระยอง

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๑๑๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ณ โรงแรมคลาสสิค คามีโอ ระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี ชลบุรี และตราด ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง (นายมนตรี ชนะชัยวิบูลวัฒน์) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๑๑๐ คน สำหรับการสัมมนามีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินรายการในช่วงการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๒ ท่าน คือ นางอรุณี เอื้ออภิธัช ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง และ ดร.ฉัตรชัย อินทะพานักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ควรมีการประชาสัมพันธ์แผนสิ่งแวดล้อมภาคให้ไปสู่การปฏิบัติ โดยวางหลักเกณฑ์การทำงานเป็น ๑) เชิงรับ ๒) เชิงรุกคิดงานเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับงบประมาณ ๓) ทำงานเชิงบูรณาการตามแผนพัฒนาระดับประเทศ
- ต้องผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้ โดยบูรณาการ ท้องถิ่นจะเขียนแผนต้องดูทิศทาง และต้องลงพื้นที่ สนับสนุนท้องถิ่น และต้องมีเอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดิน
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรกำหนดแผนพร้อมรูปแบบแนวทางให้แต่ละจังหวัด เพราะการแก้ปัญหาบางอย่างใช้ระยะเวลานาน
- หากมีแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จริงจะเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะวาระของเป็นเขตควบคุมมลพิษ และถ้าโรงงานนำไปปฏิบัติควบคู่กับด้านสิ่งแวดล้อมก็จะทำให้ระยองน่าอยู่ยิ่งมากกว่าเดิม
- ต้องให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง/เคร่งครัด

- ควรเสนอมาเป็นแผนผังและระบุว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมทุกด้านอย่างมากมาจากสาเหตุของโครงการและโรงงานบางขนาดที่ไม่มีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมควรไปในทิศทางเดียวกัน

รูปที่ ๓-๑๖ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมคลาสสิก คาเมโอ ระยอง จังหวัดระยอง

รูปที่ ๓-๑๖ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
 ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมคลาสสิก คามิโอ ระยอง จังหวัดระยอง (ต่อ)

๑๖) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

วันที่จัดสัมมนา : วันพุธที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องฮอว์กบิล แกรนด์บอลรูม ชั้น ๑ โรงแรมดิwana พลาซ่า กระบี่ อ่าวนาง จังหวัดกระบี่

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๗๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ณ โรงแรมดิwana พลาซ่า กระบี่ อ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดกระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต และภูเก็ต ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านรองเลขาธิการ สผ. (นายพุดพิงศ์ สุรพุกษ์) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๗๐ คน จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นายวรรณเศรษฐ์ เดชพิชัย หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน นายทศพร โชติช่วง ผู้อำนวยการกลุ่มงานสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกระบี่ และ ดร.ฉัตรชัย อินตะหา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ผู้ก่อมลพิษควรเป็นผู้รับผิดชอบ โดยต้องมีการคิดค่าใช้จ่ายในการดูแลเรื่องของการจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะของกากอุตสาหกรรม
- ควรมีการจัดเก็บภาษีในการบำบัดน้ำเสีย
- ในการทำ new product เราสามารถขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาในการขอคำแนะนำในการจัดการของเสียที่เกิดขึ้น โดยของบประมาณเพิ่มได้จากแผนจังหวัด กลุ่มจังหวัด กระทรวงทรัพยากรฯ และกองทุนสิ่งแวดล้อม

รูปที่ ๓-๑๗ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
 ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมดิวาน่า พลาซ่า กระบี่ อ่าวนาง จังหวัดกระบี่

๑๗) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

วันที่จัดสัมมนา : วันอังคารที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องแก้วสมุย คอนเวนชัน ๔ ชั้น ๑ โรงแรมแก้วสมุย รีสอร์ท จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๙๐ คน

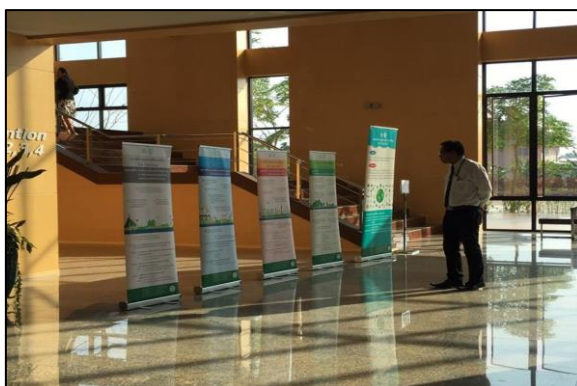
ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ณ โรงแรมแก้วสมุย รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร และ นครศรีธรรมราช ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี (นายวิฑูรย์ จินโต) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๙๐ คน สำหรับการสัมมนา มีการนำเสนอแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยนายพุดพิงศ์ สุรพลฤกษ์ รองเลขาธิการ สผ. จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นายอัมรินทร์ นวลน้อย นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย นายอภิชัย เขียวศิริกุล ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ ดร.ฉัตรชัย อินตะหา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมี นางสาวธัญชนิต ตันศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- จะทำอย่างไรที่จะทำให้แผนจัดการฯ เข้าไปรวมกับแบบของยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดได้
- อยากให้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลาง เป็นเวทีในการขับเคลื่อนเชื่อมโยงนโยบายแผนสู่ระดับท้องถิ่น
- ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ทางสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือส่วนกลาง ควรจะลงพื้นที่ประชุมหารือกับทางท้องถิ่น ก่อนที่จะมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับประเทศ ภายใต้หน่วยงานที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง
- ควรมีการทำงานร่วมกับภาคเอกชนในการทำ CSR บางครั้งกิจกรรมบางอย่างภาครัฐไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ อาจของงบประมาณความร่วมมือจากภาคเอกชน ซึ่งสามารถทำงานร่วมกันได้

- ควรให้สถาบันการศึกษาซึ่งเป็นผู้บ่มเพาะเยาวชนของประเทศ ดำเนินโครงการในการส่งเสริมจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้น จึงจะเป็นการปลูกฝังตั้งแต่เริ่มต้นที่เยาวชนก่อน

- อยากให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเวทีเชื่อมโยงกลาง เพื่อให้เกิดการสอดคล้องกับฟังก์ชันของส่วนกลาง จึงจะทำให้การขับเคลื่อนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น โครงการหนึ่งโครงการจะต้องตอบโจทย์ความต้องการของจังหวัดนั้นๆ แต่ในขณะเดียวกัน โครงการก็จะเป็นไปตามแผน/ยุทธศาสตร์ของกระทรวงหรือประเทศ

รูปที่ ๓-๑๘ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมแก้วสมุย รีสอร์ท จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑๘) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

วันที่จัดสัมมนา : วันศุกร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๐

สถานที่จัดสัมมนา : ห้องสุคนธา ชั้น ๖ โรงแรมเซ็นทารา หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา: ๙๐ คน

ลักษณะการจัดสัมมนา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ณ โรงแรมเซ็นทารา หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดสงขลา นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และพัทลุง ได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับแผนระดับชาติ โดยได้รับเกียรติจากท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา (นายอนุชิต ตระกูลมุทุตา) มาเป็นประธานเปิดการสัมมนา และมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน ๙๐ คน สำหรับการสัมมนา มีการนำเสนอแผนจัดการฯ โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ดร.นวรรตน์ ไกรพานนท์) จากนั้นเป็นช่วงของการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ท่าน คือ นายสนั่น ณ นวงษ์ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน นางจินตวดี พิทยเมธากุล ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา และ ดร.ฉัตรชัย อินทะทา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ/สผ. โดยมีนางสาวธัญชนิต ตันท์ศรีสุโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน/สผ. เป็นผู้ดำเนินรายการ หลังจากนั้นได้เปิดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ขาดการสร้างจิตสำนึก จึงควรเริ่มจากการบูรณาการไปที่เยาวชนเป็นอันดับแรก
- แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดฉบับล่าสุด จะยึดแผนชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์รายสาขา นโยบายรัฐบาล และปัญหาเชิงพื้นที่ต่างๆ

รูปที่ ๓-๑๙ การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
 ไปสู่การปฏิบัติ ณ โรงแรมเซ็นทารา หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

บทที่ ๔

พื้นที่ศึกษา

หลักการ

ภายหลังจากที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ ให้แก่ผู้แทนทุกภาคส่วนทั้งในส่วนกลาง (กรุงเทพฯ) และในระดับจังหวัด ๑๘ กลุ่มจังหวัดทั่วประเทศครบถ้วนแล้ว สำนักงานนโยบายฯ จึงได้พิจารณาจัดทำรายละเอียดของตัวอย่างแผนงาน/โครงการที่จะใช้เป็นข้อเสนอแนะ ให้หน่วยงานต่างๆ ได้มีการประสานและหารือกับหน่วยงานหลักด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแต่ละจังหวัด โดยเฉพาะสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เพื่อร่วมกันจัดทำแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแต่ละจังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด สำหรับขอรับการสนับสนุนงบประมาณและความร่วมมือจากแหล่งงบประมาณต่างๆ ตามความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่

การจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอรับงบประมาณ หน่วยงานในจังหวัด/กลุ่มจังหวัดจะต้องมีการวางแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ ครบวงจร รองรับกันอย่างเหมาะสม และมีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานร่วมกันในขั้นตอนดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในรายงานฉบับนี้ สำนักงานนโยบายฯ ได้คัดเลือกพื้นที่ที่กรณีศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัด จำนวน ๒ กลุ่มจังหวัด ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ เป็นพื้นที่นำร่อง สำหรับจัดทำแผนงานแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาในภาพรวมที่เหมาะสม พร้อมแสดงรายละเอียดโครงการภายใต้แผนงานนั้นๆ อย่างครบถ้วน และส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน รวมถึงภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมดำเนินการในแต่ละช่วงปีหรือปีงบประมาณ

รายละเอียดการจัดทำแผนงาน/โครงการที่ได้นำเสนอในหัวข้อต่อไป เป็นตัวอย่างการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดในพื้นที่กรณีศึกษา พร้อมการคัดเลือกประเด็นที่มีความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละกลุ่มจังหวัด มานำเสนอเพื่อใช้เป็นตัวอย่างประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการ ที่มีวางแผนการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการบูรณาการร่วมกันของหลายหน่วยงานหรือภาคส่วน อันจะทำให้เกิดความเข้าใจได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในตัวอย่างที่ได้เสนอไว้ในหัวข้อต่อไปนั้น ไม่ได้ครอบคลุมในทุกๆ ประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัด ดังนั้น ในการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดในแต่ละแห่ง ควรพิจารณาให้ครอบคลุมแผนงาน/โครงการในประเด็นอื่นๆ ที่มีความสำคัญและเร่งด่วน สอดคล้องกับบริบทของแต่ละแห่งด้วย

๔.๑ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

วิสัยทัศน์(Vision) :

“ศูนย์กลางสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และบริการเพื่อสุขภาพครบวงจร
การท่องเที่ยวหลากหลายเชื่อมโยงอารยธรรมทวารวดี
การค้าและการลงทุนระดับสากลที่มีความสามารถในการแข่งขัน
และการค้าผ่านแดนสู่เอเชีย”

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด (Strategic Issues)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน
ยกระดับสู่การเป็นศูนย์กลางสุขภาพครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ส่งเสริมอัตลักษณ์การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด อารยธรรมทวารวดี
ไปยังแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน และยกระดับการท่องเที่ยวให้มีชื่อเสียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : พัฒนาและส่งเสริมการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนให้มีศักยภาพ ผลักดัน
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการค้า การลงทุน เชื่อมโยง
การค้าสู่เอเชีย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ยกระดับการผลิต ภาคเกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม สินค้าชุมชน
และภาคแรงงาน ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตโดยเน้นวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและนวัตกรรม สู่ประเทศไทย ๔.๐

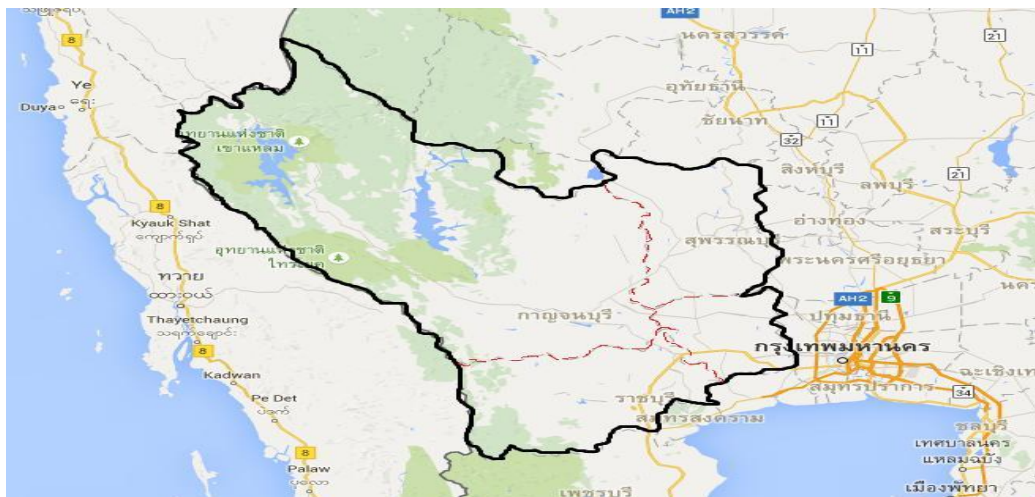
๔.๑.๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑) ลักษณะทางกายภาพ

ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ซึ่งประกอบไปด้วย จังหวัดนครปฐม จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดราชบุรีมีขนาดพื้นที่รวมประมาณ ๓๒,๑๙๕.๗๙ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕๙ ของพื้นที่ภาคกลาง และคิดเป็นร้อยละ ๖.๒๑ ของประเทศ โดยจังหวัดกาญจนบุรี มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุด รองลงมา คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี และจังหวัดนครปฐม ตามลำดับ โดยกลุ่มจังหวัดตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่าง มีอาณาเขตติดกับจังหวัดอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดตาก ชัยนาท อุทัยธานี และประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

รูปที่ ๔-๑ แผนที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

ลักษณะภูมิประเทศ

ด้วยพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ ทำให้ลักษณะภูมิประเทศในแต่ละจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัดค่อนข้างแตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ลักษณะใหญ่ๆ คือ พื้นที่ภูเขาสูง พื้นที่ราบสูง พื้นที่ราบลุ่ม และพื้นที่ราบลุ่มต่ำ โดยภูมิประเทศส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัด ร้อยละ ๔๕ เป็นพื้นที่ป่า ซึ่งประกอบด้วยป่าโปร่ง ป่าดงดิบ อุดมด้วยป่าเบญจพรรณนานาชนิด เช่น ป่าเต็งรัง ป่าไผ่ ฯลฯ

๒) ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

การปกครอง

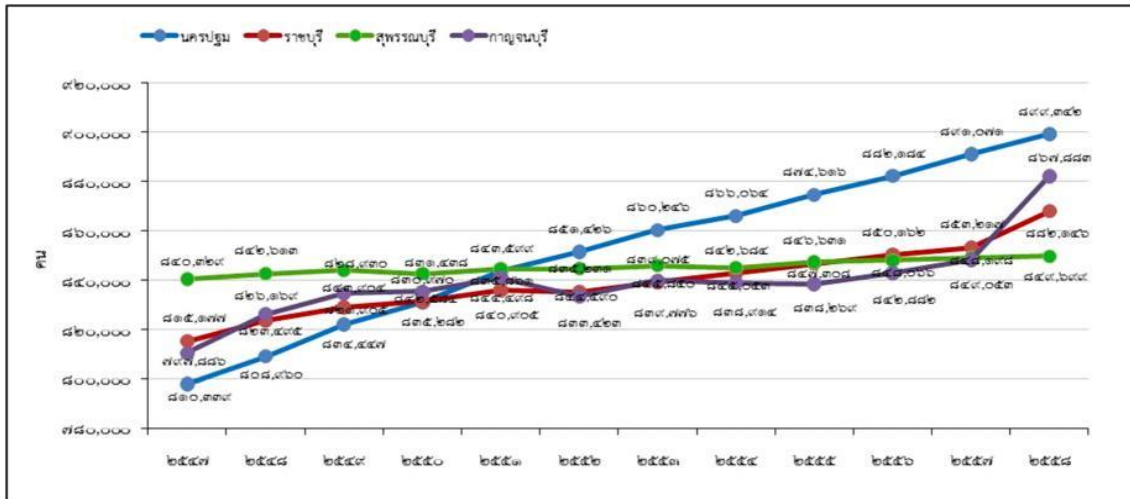
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ แบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาค ออกเป็น ๔๐ อำเภอ ๔๑๕ ตำบล ๓,๘๔๘ หมู่บ้าน และมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๔ แห่ง เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑๒ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๓๘ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๓๒๓ แห่ง แยกเป็นการปกครองตามลักษณะปกครองท้องที่

ประชากร

จากข้อมูลประชากรตามทะเบียนราษฎร ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๓,๔๙๙,๐๗๐ คน เป็นชาย ๑,๗๑๐,๓๖๑ คน หญิง ๑,๗๘๘,๗๐๙ คน ซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจำนวน ๑,๐๓๐,๔๗๙ คน และอยู่นอกเขตเทศบาลจำนวน ๒,๔๖๘,๕๙๑ คน

การตั้งถิ่นฐานของประชากร กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ในปี ๒๕๕๘ ประกอบด้วย ชุมชนเมืองขนาดเล็กจำนวนมาก พื้นที่ส่วนใหญ่ยังมีลักษณะชนบท ยกเว้นบางชุมชนบริเวณที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

โดยเมืองใหญ่เป็นเพียงศูนย์บริการระดับจังหวัดมากกว่าที่จะเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจเหนือพื้นที่ชนบทโดยรอบ ในจำนวนประชากรทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด มีเพียงร้อยละ ๒๙.๔๕ อาศัยอยู่ในเขตเมือง (เทศบาล) ซึ่งหมายความว่าประชากรอีกร้อยละ ๗๐.๕๕ อาศัยอยู่ในชนบท (นอกเขตเทศบาล)

รูปที่ ๔-๒ กราฟแสดงจำนวนประชากรแยกเป็นรายจังหวัด

จากกราฟ จะเห็นได้ว่าจังหวัดนครปฐมมีจำนวนประชากรตามทะเบียน เพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี ซึ่งแตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ ในกลุ่มจังหวัด ที่จำนวนประชากรค่อนข้างเปลี่ยนแปลงในระดับที่น้อย อาจจะเนื่องจากจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร มากที่สุด ทำให้ประชาชนซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพ ย้ายถิ่นฐาน ออกมายังแถบปริมณฑลเพราะความหนาแน่นของประชากรที่เพิ่มมากขึ้นนั่นเอง

๓) ข้อมูลเศรษฐกิจ

ขนาดเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัด ๕๘๑,๗๒๒ ล้านบาท ขนาดเศรษฐกิจเฉลี่ยของประเทศ ๓๖๓,๗๒๐ ล้านบาท ซึ่งกลุ่มจังหวัดมีขนาดเศรษฐกิจสูงกว่าอยู่ที่ ๒๑๘,๐๐๒ ล้านบาท สูงเป็นลำดับที่ ๔ จาก ๑๘ กลุ่มจังหวัด เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของการค้าชายแดน และเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

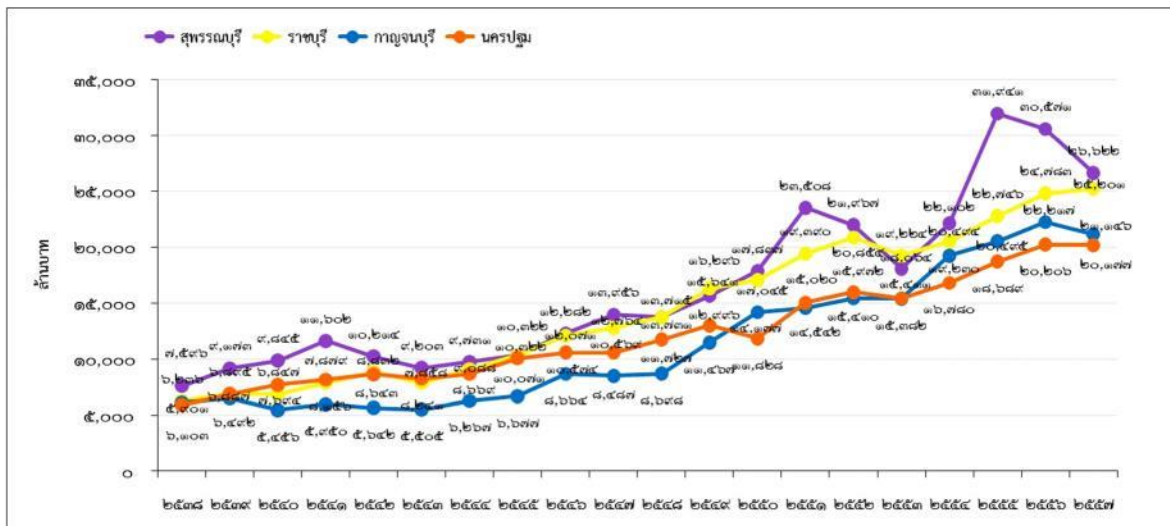
ตารางที่ ๔-๑ ขนาดเศรษฐกิจในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคการท่องเที่ยว ของกลุ่มจังหวัดฯ

ขนาดเศรษฐกิจ	มูลค่า (ล้านบาท)	ค่าเฉลี่ยมูลค่าของประเทศ (ล้านบาท)
ภาคการเกษตร	๙๓,๑๔๖	๗๒,๗๙๒
ภาคอุตสาหกรรม	๒๒๘,๕๙๖	๗๗,๑๖๑
ภาคการท่องเที่ยว	๒๓,๙๘๐	๒๒,๓๖๗

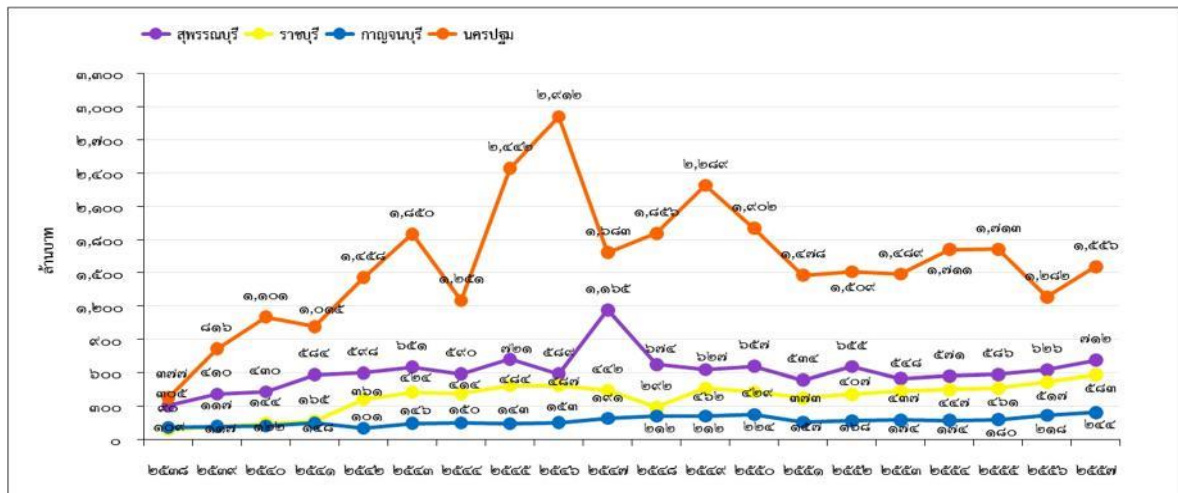
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ เป็นแหล่งอาหารและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และธรรมชาติ เศรษฐกิจส่วนใหญ่เจริญเติบโตพึ่งพาภาคอุตสาหกรรม โดยมี ภาคเกษตรกรรม การค้า และการบริการรองรับทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวและเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่จะมีข้อจำกัดด้านการจัดระเบียบการใช้ที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน และมลภาวะ ที่เกิดขึ้นตามมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและประชากร

ตารางที่ ๔-๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต
พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗

สาขา	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
ภาคเกษตร	๖๘,๐๘๐	๗๘,๖๐๖	๙๓,๘๗๑	๙๗,๗๗๖	๙๓,๑๔๖
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	๖๕,๔๓๒	๗๕,๗๐๔	๙๐,๙๓๑	๙๕,๑๓๓	๙๐,๐๕๐
การประมง	๒,๖๔๘	๒,๙๐๒	๒,๙๔๐	๒,๖๔๓	๓,๐๙๕
ภาคนอกเกษตร	๓๖๒,๗๒๘	๓๙๘,๔๖๓	๔๔๒,๙๔๘	๔๖๑,๓๒๗	๔๘๘,๕๗๗
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๖,๕๔๗	๗,๔๖๒	๗,๘๖๕	๘,๑๘๒	๗,๕๖๗
อุตสาหกรรม	๑๔๗,๑๖๕	๑๘๑,๕๑๒	๑๙๖,๐๓๙	๒๐๘,๓๔๒	๒๒๘,๕๙๖
การไฟฟ้า แกส และการประปา	๔๑,๐๗๙	๓๖,๑๖๔	๔๒,๐๕๒	๔๑,๗๑๔	๔๓,๙๙๕
การก่อสร้าง	๑๒,๒๙๗	๑๒,๑๕๐	๑๕,๒๒๐	๑๖,๑๙๒	๑๖,๐๘๓
การขายส่ง,ปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล	๔๔,๗๕๙	๔๔,๔๕๙	๕๓,๒๑๕	๕๖,๔๘๐	๖๒,๔๘๔
โรงแรมและภัตตาคาร	๕,๒๘๓	๕,๔๖๗	๖,๙๖๔	๓,๔๐๔	๓,๓๘๕
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า	๑๙,๑๕๖	๑๙,๑๓๓	๑๙,๘๔๐	๑๘,๓๕๘	๑๘,๙๒๖
ตัวกลางทางการเงิน	๑๔,๓๗๕	๑๕,๕๐๐	๑๗,๗๐๓	๒๐,๐๘๗	๒๒,๒๙๖
บริการดานอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	๑๖,๔๕๙	๑๗,๓๘๙	๑๗,๙๖๙	๑๘,๕๙๕	๑๗,๖๒๔
การบริหารราชการแผ่นดิน	๒๑,๑๓๗	๒๒,๘๗๘	๓๐,๐๐๓	๒๘,๕๖๔	๒๔,๑๐๒
การศึกษา	๒๒,๕๘๖	๒๓,๗๗๖	๒๖,๒๖๘	๒๖,๙๔๒	๒๘,๙๔๘
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	๘,๑๕๔	๘,๓๙๓	๙,๐๑๙	๙,๓๖๔	๙,๗๔๒
ภาคนอกเกษตร (ต่อ)					
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วน	๓,๑๒๐	๓,๔๓๖	๓,๗๘๕	๓,๙๗๐	๓,๙๒๙
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๖๑๐	๗๔๒	๑,๐๐๗	๑,๑๓๔	๙๐๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด	๔๓๐,๘๐๘	๔๗๗,๐๖๙	๕๓๖,๘๑๙	๕๕๙,๑๐๔	๕๘๑,๗๒๒
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ต่อคน (บาท)	๑๒๗,๒๖๖	๑๓๙,๘๙๔	๑๕๖,๓๓๘	๑๖๑,๖๘๘	๑๖๗,๑๕๖
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๓,๓๘๕	๓,๔๑๐	๓,๔๓๔	๓,๔๕๘	๓,๔๘๐

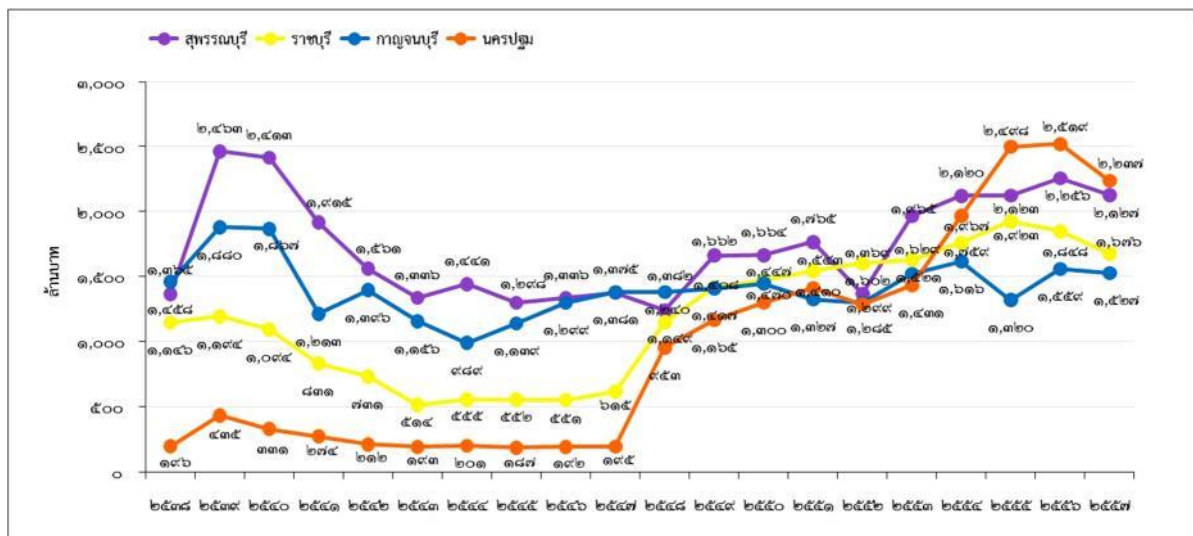

จากกราฟจะเห็นได้ว่า GDP/GPP ภาคเกษตร (รวม) ในปี ๒๕๕๗ ของกลุ่มจังหวัด โดยแยกเป็นรายจังหวัดมีค่าสูงสุดอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรีคืออยู่ที่ ๒๖,๖๒๒ ล้านบาท (ลำดับที่ ๑๔ ของประเทศ) รองลงมาคือจังหวัดราชบุรีอยู่ที่ ๒๕,๒๐๑ ล้านบาท (ลำดับที่ ๑๕ ของประเทศ) ถัดมาคือจังหวัดกาญจนบุรีอยู่ที่ ๒๑,๑๔๖ ล้านบาท (ลำดับที่ ๒๑ ของประเทศ) และจังหวัดนครปฐมอยู่ที่ ๒๐,๑๗๗ ล้านบาท (ลำดับที่ ๒๔ ของประเทศ)

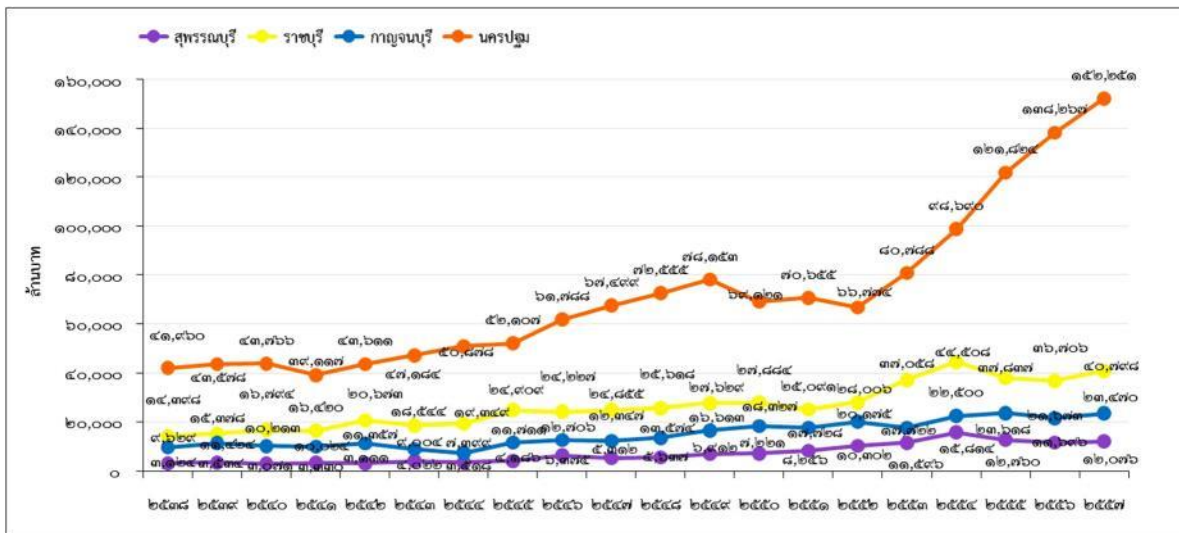
รูปที่ ๔-๕ กราฟแสดงค่า GDP ภาคประมง ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

จากกราฟ GDP/GPP การประมงในปี ๒๕๕๗ ของกลุ่มจังหวัด มีค่าสูงสุดอยู่ที่จังหวัดนครปฐมอยู่ที่ ๑,๕๕๖ ล้านบาท (ลำดับที่ ๑๙ ของประเทศ) รองลงมาคือจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ที่ ๗๑๒ ล้านบาท (ลำดับที่ ๒๗ ของประเทศ) ถัดมาคือจังหวัดราชบุรีอยู่ที่ ๕๘๓ ล้านบาท (ลำดับที่ ๓๓ ของประเทศ) และจังหวัดกาญจนบุรีอยู่ที่ ๒๔๔ ล้านบาท ลำดับที่ ๕๖ ของประเทศ)

รูปที่ ๔-๖ กราฟแสดงค่า GDP การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

จากกราฟ GDP/GPP การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ในปี ๒๕๕๗ ของกลุ่มจังหวัด มีค่าสูงสุดอยู่ที่จังหวัดนครปฐมอยู่ที่ ๒,๒๓๗ ล้านบาท (ลำดับที่ ๑๒ ของประเทศ) รองลงมาคือจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ที่ ๒,๑๒๗ ล้านบาท (ลำดับที่ ๑๓ ของประเทศ) ถัดมาคือจังหวัดราชบุรีอยู่ที่ ๑,๖๗๖ ล้านบาท (ลำดับที่ ๑๗ ของประเทศ) และจังหวัดกาญจนบุรีอยู่ที่ ๑,๕๒๗ ล้านบาท (ลำดับที่ ๑๘ ของประเทศ)

จากกราฟ GDP/GPP การผลิตอุตสาหกรรม ในปี ๒๕๕๗ ของกลุ่มจังหวัด มีค่าสูงสุดอยู่ที่จังหวัด นครปฐมอยู่ที่ ๑๕๒,๒๕๑ ล้านบาท (ลำดับที่ ๑๐ ของประเทศ) รองลงมาคือจังหวัดราชบุรีอยู่ที่ ๔๐,๗๙๘ ล้านบาท (ลำดับที่ ๑๖ ของประเทศ) ถัดมาคือจังหวัดกาญจนบุรีอยู่ที่ ๒๓,๔๗๐ ล้านบาท (ลำดับที่ ๒๑ ของประเทศ) และจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ที่ ๑๒,๐๗๖ ล้านบาท (ลำดับที่ ๒๙ ของประเทศ)

ด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทยมีบทบาททางเศรษฐกิจที่สำคัญต่อประเทศเพิ่มขึ้น โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ (GRP) ค่อนข้างสูง โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัวสูงรองจากกรุงเทพมหานคร และมีโครงสร้างการผลิตที่ต้องพึ่งพิงอุตสาหกรรมมาก โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะที่อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนจังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเขตปริมณฑลที่นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเที่ยววันเดียวไหว้พระแก้ววัด

ดังนั้น การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวต้องสร้างมูลค่าเพิ่มจากตัวสินค้า ซึ่งเป็นภาคการเกษตร ส่วนการท่องเที่ยวต้องอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้เพราะได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการเที่ยวแบบครอบครัว การดำเนินกิจการต้องตั้งอยู่บนฐานรากการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ซึ่งจะมีแนวโน้มได้รับความสนใจมากขึ้น

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ในปี ๒๕๕๗ มีผลิตภัณฑ์มวลรวม ๕๘๑,๗๒๒ ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น เป็นแหล่งอาหารและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และธรรมชาติ

สินค้าเกษตรที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ เป็นพื้นที่ทางการเกษตรที่มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ได้แก่ โรงสีข้าว โรงงานแปรรูปผักและผลไม้ รวมทั้งโรงงานผลิตอาหารกระป๋องเพื่อการส่งออก ซึ่งสร้างเศรษฐกิจให้กับกลุ่มจังหวัด สินค้าเกษตรที่สำคัญและสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ข้าว สุก รสผลไม้ พืชผัก อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ไข่ไก่ และโคนม เป็นต้น

เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว สามารถขยายการเติบโตของเศรษฐกิจต่อเนื่องทุกๆ ปี โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ภาคการเกษตรมีลักษณะของการชะลอการเติบโตและมีแนวโน้มที่ลดลง อันเกิดจากการขยายตัวของภาคประชาชนภายในกลุ่มจังหวัดและความต้องการด้านอื่นที่มากกว่าภาคการเกษตร ประกอบกับการแข่งขันทางการค้าที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น มีการนำมาตรการต่างๆ มาใช้เพื่อกีดกันทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการด้านความปลอดภัยของผู้บริโภคทั่วโลกให้ความสำคัญยิ่งขึ้น ทำให้การพัฒนาการเกษตรเน้นการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยนำวิธีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Good Agricultural Practice : GAP) มาใช้เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร

ด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ที่สามารถสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้มาก เนื่องจากมีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยว

ตามธรรมชาติ เช่น ป่าเขา น้ำตก แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น ด่านเจดีย์สามองค์และแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์ขึ้น หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น ตลาดน้ำ ตลาดร้อยปี ตลาดโบราณ โฮมสเตย์ ตลาดสามชุก-สุพรรณบุรี ตลาดเจ็ดเสมียน-ราชบุรี ดอนห้วย และคลองมหาสวัสดิ์-นครปฐม พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน (สุพรรณบุรี) ผู้ที่มาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ จึงสามารถสัมผัสได้ทั้งการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เพื่อการผจญภัย และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เดียวกัน

๔) ลักษณะทางสังคม

การศึกษา

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ถือได้ว่าเป็นพื้นที่หนึ่ง ที่มีความพร้อมในเรื่องของการจัดการทางด้านการศึกษา กล่าวคือ มีสถานศึกษาทุกระดับที่ให้บริการทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ได้อย่างพอเพียง ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงอุดมศึกษา และยังสามารถรองรับความต้องการของประชากรในพื้นที่ต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ฯลฯ ได้เป็นอย่างดี

สถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๘๒๕ แห่ง โดยจังหวัดกาญจนบุรีมีจำนวนมากที่สุด ๕๒๔ แห่ง รองลงมาคือจังหวัดสุพรรณบุรี มีจำนวน ๕๐๓ แห่ง จังหวัดราชบุรี มีจำนวน ๔๒๗ แห่ง และจังหวัดนครปฐม มีจำนวน ๓๗๑ แห่ง

การสาธารณสุข

จำนวนสถานพยาบาล เติญ แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาล และผู้ช่วยพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๗ ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีจำนวนสถานพยาบาล ๗๒๒ แห่ง จำนวนเตียง ๒๒,๗๘๗ เตียง จำนวนแพทย์ ๓,๑๘๘ คน จำนวนทันตแพทย์ ๙๑๑ คน จำนวนพยาบาล ๑๘,๗๓๖ คน และจำนวนผู้ช่วยพยาบาล ๓๓๒ คน กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีจำนวนผู้ป่วยในจำแนกตามกลุ่มสาเหตุป่วย ๗๕ โรค จำนวนรวมทั้งสิ้น ๘๖๓,๓๒๕ คน โดยเป็นความผิดปกติเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึมอื่นๆ จำนวน ๑๑๒,๙๑๑ คน ความดันโลหิตสูงจำนวน ๖๔,๑๓๙ คน ฯลฯ ตามลำดับ

ด้านแรงงาน

ปี ๒๕๕๘ สภาพแรงงานของประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๒,๘๘๔,๘๗๓ คน เป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน ๒,๐๗๑,๖๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๘๑ ของจำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ หรือร้อยละ ๓.๗๕ ของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ที่เป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นแรงงานหญิงมากกว่าแรงงานชาย มีผู้ว่างงาน ๑๒,๖๒๓ คน จากจำนวนผู้ว่างงานทั้งประเทศ ๓๔๐,๕๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๑ เมื่อเทียบกับภาคกลางมีผู้ว่างงานคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๔ จากตาราง จังหวัดที่มีจำนวนประชากรอยู่ในกำลังแรงงานมากที่สุด คือ จังหวัดนครปฐม ๖๔๕,๒๗๗ คน รองลงมา คือ สุพรรณบุรีจำนวน ๔๙๑,๑๕๑ คน ราชบุรีจำนวน ๔๗๑,๑๔๖ คน และลำดับ

สุดท้ายคือจังหวัดกาญจนบุรี ๔๖๔,๑๒๑ คน จังหวัดที่มีคนว่างงานมากที่สุดคือ จังหวัดนครปฐม ๔,๖๕๑ คน รองลงมาคือจังหวัดราชบุรี๓,๘๒๕ คน กาญจนบุรี๒,๕๘๘ คน และสุพรรณบุรี๑,๕๕๐ คน

๕) โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีเส้นทางคมนาคมทางบกเป็นสายหลักที่ใช้ในการเดินทางติดต่อกัน ภายในกลุ่มจังหวัดและภาคอื่นของประเทศ โดยการเดินทางด้วยเส้นทางรถยนต์เป็นหลัก แต่ภายในกลุ่มจังหวัดยังมีการเดินทางโดยรถไฟได้ทั้ง ๔ จังหวัด ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็วมากในการเดินทางทางบก โดยเฉพาะ รถยนต์และรถไฟ นอกจากนี้ ในกลุ่มจังหวัดยังมีแม่น้ำที่ใช้ในการขนส่งสินค้าประเภทต่างๆ ได้อีกด้วย เช่น การขนส่งสินค้าในแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งเชื่อมจังหวัดกาญจนบุรี กับจังหวัดราชบุรี มีความยาว ๑๔๓ กิโลเมตร แล้วไปออกทะเลอ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสงคราม การขนส่งสินค้า เช่น ข้าว พืชผลทางการเกษตร จากจังหวัดสุพรรณบุรี เชื่อมต่อจังหวัดนครปฐม ทางแม่น้ำท่าจีนแล้วออกอ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสาคร เป็นต้น

ไฟฟ้า

จากสถิติผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ในปี๒๕๕๘ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการใช้พลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ โดยมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจำนวน ๓๑,๒๓๘ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๕ และการใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจำนวน ๒๗๒,๙๓๐,๔๑๘ KWh คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๕

ประปา

จากสถิติผู้ใช้น้ำของการประปาส่วนภูมิภาค ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ในปี ๒๕๕๘ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีการใช้น้ำประปาที่เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ โดยมีผู้ใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นจำนวน ๘,๖๓๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๑

๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มจังหวัดยังมีปัญหาที่จะต้องแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ทั้งหมดของภาคร้อยละ ๔๔.๙๐ สูงกว่าระดับประเทศ คือ ประเทศร้อยละ ๓๓.๔ แต่ปัจจุบันยังประสบปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย แม้จะมีทรัพยากรป่าไม้ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น แต่พื้นที่ป่ามีการบุกรุกทำลายมีแนวโน้มพื้นที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัด มีทั้งสิ้น ๒๐,๑๒๘,๗๑๖ ไร่ ซึ่งปัจจุบันสภาพป่าคงเหลือเพียง ๙,๐๓๗,๓๑๙ ไร่ ในด้านการฟื้นฟูสภาพป่าที่ถูกบุกรุกทำลายให้มีสภาพฟื้นตัว และป้องกันมิให้มีการบุกรุกเพิ่มเติม พร้อมทั้งรักษาพื้นที่ป่าที่มีอยู่ประมาณ ๙,๐๓๗,๓๑๙ ไร่ ให้คงสภาพเดิมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แหล่งน้ำ

กลุ่มจังหวัดมีแม่น้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชีวิตให้กับเกษตรกร และประชาชนโดยทั่วไป ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำแควใหญ่ แม่น้ำแควน้อย แม่น้ำภาษี ซึ่งถือว่าเป็นระบบชลประทานครอบคลุมทั้งพื้นที่ นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดยังมีเขื่อนกักเก็บน้ำ เพื่อไว้ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า ๓ เขื่อน คือ เขื่อนวชิราลงกรณ์ ในพื้นที่อำเภอทองผาภูมิ เขื่อนศรีนครินทร์ ในอำเภอศรีสวัสดิ์ และเขื่อนท่าทุ่งนาในอำเภอเมือง ซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีทั้ง ๓ เขื่อน

แร่ธาตุ

มีการนำเหมืองในพื้นที่จังหวัดราชบุรี และจังหวัดกาญจนบุรีโดยการขออนุญาตทำเหมืองแร่ จำนวน ๔๐ แห่ง เป็นแร่เฟลด์สปาร์/ควอร์ตโคโคไบต์ ดินขาว และหินอุตสาหกรรมชนิดก่อสร้าง มีคนงานประมาณ ๕๐๐ คน

ด้านสิ่งแวดล้อม

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีจังหวัดที่มีปัญหาด้านมลพิษที่มีแนวโน้มอยู่ในระดับรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่วิกฤต ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการควบคุม ด้วยการลดและขจัดมลพิษ คือจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นเขตปริมณฑลและชุมชนเมือง และจังหวัดราชบุรีที่มีโรงงานตั้งอยู่ในบริเวณลำน้ำแม่กลองและคูคลองสาขา ส่งผลให้มีสภาพแวดล้อมทางน้ำไม่พึงปรารถนา

คุณภาพดิน

เป็นดินในที่ราบลุ่มภาคกลาง ซึ่งมีแม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำแม่กลองเป็นสายน้ำหลักในการพัดพาตะกอนและสารอินทรีย์มาทับถมกับในที่ราบลุ่ม จึงมีพื้นที่อุดมสมบูรณ์เหมาะกับการทำเกษตร ทั้งการทำนา ทำสวน ทำไร่ ปศุสัตว์ และประมง

คุณภาพน้ำ

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีแม่น้ำสายหลักที่สำคัญไหลผ่าน ๒ สายด้วยกัน คือ

๑. แม่น้ำแม่กลอง เกิดจาก แม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแควน้อยจะไหลมาบรรจบกันที่บริเวณอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แล้วไหลไปทางตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านจังหวัดราชบุรีลงสู่อ่าวไทยบริเวณจังหวัดสมุทรสงครามความยาว ๑๔๓ กิโลเมตร มีเขื่อนกักเก็บน้ำ ๒ เขื่อน คือเขื่อนศรีนครินทร์ และเขื่อนวชิราลงกรณ์ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๐,๑๙๘ ตารางกิโลเมตร ไหลผ่านชุมชนที่สำคัญหลายชุมชน จากการตรวจสอบคุณภาพน้ำในปี ๒๕๕๖ พบว่าคุณภาพน้ำเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ

๒. แม่น้ำท่าจีน มีจุดเริ่มต้นจากบ้านคลองมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม ไหลสู่อ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสาคร จากการตรวจสอบคุณภาพน้ำในปี ๒๕๕๖ โดยการแบ่งแม่น้ำสายนี้ออกเป็น แม่น้ำท่าจีนตอนบน ผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี บริเวณอำเภอดำเนินนางพิก อำเภอสามชุก และอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พบว่าคุณภาพน้ำเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในลักษณะเสื่อมโทรม

แม่น้ำท่าจีนตอนกลางไหลผ่านอำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และอำเภอบางเลน และอำเภอเมืองนครปฐม ตรวจวัดคุณภาพน้ำต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในลักษณะเสื่อมโทรม เช่นเดียวกับท่าจีนตอนบน สำหรับแม่น้ำท่าจีนตอนล่างไหลผ่านอำเภอนครชัยศรี อำเภอสมาปราน จังหวัดนครปฐม แล้วไหลไปจังหวัดสมุทรสาครผ่านอำเภอกระทุ่มแบน อำเภอเมือง ลงสู่อ่าวไทย ตรวจวัดคุณภาพน้ำต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในลักษณะเสื่อมโทรม จึงสรุปได้ว่า การตรวจคุณภาพน้ำของแม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำแม่กลอง ทั้ง ๒ สาย ที่อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ เป็นลุ่มน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร อุตสาหกรรม และการบริโภค ทั้ง ๒ ลุ่มน้ำตรวจวัดพบว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ของกรมควบคุมมลพิษในลักษณะเสื่อมโทรมทั้งสองลุ่มน้ำ

ด้านขยะมูลฝอย

มลพิษจากขยะมูลฝอยเป็นหนึ่งในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองที่มีการขยายตัวของเมืองเพิ่มขึ้น ประชากรเพิ่มขึ้นต้องการที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น มนุษย์สร้างขยะเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านขยะมูลฝอยมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น การบริหารจัดการยากขึ้นจึงเป็นเหตุให้ขยะมูลฝอยมีมากขึ้นกว่าที่จะบริหารจัดการได้ภายใต้ข้อจำกัดที่มีมากขึ้นในหลายๆด้าน โดยกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร มีประชาชนที่อาศัยตามหลักฐานทะเบียนบ้าน ๓,๔๙๙,๐๗๐ คน แต่ยังมีประชากรแฝงอีกจำนวนหนึ่ง มีผู้ใช้แรงงานต่างด้าว ลาว เวียดนาม พม่า เขมร อีกนับไม่ถ้วน ซึ่งผู้คนเหล่านี้ล้วนแต่สร้างขยะมูลฝอยให้กับพื้นที่จำนวนมาก

จากข้อมูลการสำรวจของขยะมูลฝอย (First Draft) ปี ๒๕๕๗ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีปริมาณขยะสะสมตกค้างถึง ๑,๘๙๖,๖๘๙.๕๐ ตัน/ปี และมีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นถึง ๑,๒๖๗,๘๒๖.๕๘ ตัน/ปี รวมขยะที่ตกค้างและเกิดขึ้นใหม่ในกลุ่มจังหวัดมีปริมาณมากถึง ๓,๑๖๔,๕๑๖.๐๘ ตัน/ปี ในขณะที่ศักยภาพขององค์กร/หน่วยงานสามารถกำจัดขยะได้เพียง ๔๒๔,๓๖๕.๕๔ ตัน/ปี จึงคงเหลือขยะสะสมในแต่ละปีถึง ๒,๗๔๐,๑๕๐.๕๖ ตัน/ปี ซึ่งหากปล่อยต่อปัญหาของขยะมูลฝอยต่อไป ภายใน ๕-๑๐ ปี จะเกิดปัญหาขยะล้นกลุ่มจังหวัด และหากไม่รีบดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ตกค้างสะสม จะเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมากต่อสภาพแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยเพื่อบริโภคทั้งภายในประเทศและส่งออกด้วย

๗) ข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ประกอบด้วยจังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และราชบุรี สภาพภูมิประเทศมีพื้นที่อุดมสมบูรณ์เหมาะกับการทำเกษตร ทั้งการทํานา ทำสวน ทำไร่ ปศุสัตว์ และประมง มีแม่น้ำสายสำคัญหล่อเลี้ยงพลเมือง ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำแคว นอกจากนี้ยังมีเขื่อน ศรีนครินทร์ เขื่อนวชิราลงกรณ์ อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ ห้วย นอง คลอง บึง และระบบชลประทาน ครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย ผลไม้ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ส่วนปศุสัตว์ การเลี้ยงไก่ สุกร โคเนื้อ และโคนม ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมเป็นอุตสาหกรรมเกษตร มีที่ตั้งของอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้า

เกษตร ได้แก่ โรงสีข้าว โรงงานแปรรูปผักและผลไม้ รวมทั้งโรงงานผลิตอาหารกระป๋องเพื่อการส่งออก โดยมีทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ดังนี้

กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง ๑ มุ่งเน้นการรักษาฐานรายได้เดิม อาทิ ข้าว วิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวให้ทนต่อสภาพภูมิอากาศและศัตรูพืช ส่งการใช้จ่ายอินทรีย์เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ และสนับสนุนการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า **พืชผัก** ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนสารเคมีและมีการรับรองคุณภาพความปลอดภัยของสินค้า และ**ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในกลุ่มและเชื่อมโยงกับสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และการสร้างฐานรายได้ใหม่ อาทิ **สุกร** พัฒนาฟาร์มให้ได้มาตรฐาน สากลและส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย และ**อ้อย** ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพและลดต้นทุนการผลิต

ราชบุรี มุ่งเน้นการรักษาฐานรายได้เดิม อาทิ **พืชผัก** พัฒนามาตรฐานการผลิตด้านพืชเข้าสู่มาตรฐาน GAP เพื่อการจำหน่ายอาหารที่ปลอดภัย **สุกร** พัฒนาฟาร์มให้เป็นฟาร์มมาตรฐานปลอดภัยและลดการใช้สารเร่งเนื้อ **ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และ**ข้าว** ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต

นครปฐม มุ่งเน้นการรักษาฐานรายได้เดิม อาทิ **สุกร** พัฒนาฟาร์มให้ได้มาตรฐานและส่งเสริมการแปรรูปสินค้า ให้มีความหลากหลาย **ข้าว** ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อลดต้นทุนการผลิตและการแปรรูป **พืชผัก** ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพและมีการตรวจสอบรับรองคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้า และ**ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

กาญจนบุรี มุ่งเน้นการรักษาฐานรายได้เดิม อาทิ **พืชผัก** ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนสารเคมีและมีการรับรองคุณภาพความปลอดภัยของสินค้า **อ้อย** พัฒนาพันธุ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการรวมกลุ่มเพื่อการตลาดและลดต้นทุนการผลิต และ**ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก รักษาเอกลักษณ์ทางธรรมชาติของพื้นที่และความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

สุพรรณบุรี มุ่งเน้นการรักษาฐานรายได้เดิม อาทิ **ข้าว** พัฒนาวิจัยพันธุ์ข้างเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ และลดการใช้สารเคมี **พืชผัก** พัฒนาการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีความหลากหลายตรงกับความต้องการของตลาด และ**ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมการท่องเที่ยว

๔.๑.๒ การวิเคราะห์สภาวะการณ์และศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

๑) ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ รวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนและส่วนราชการในพื้นที่ด้วยวิธีการ ดังนี้

ตารางที่ ๔-๓ ประเด็นศักยภาพเชิงพื้นที่ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

จังหวัดกาญจนบุรี ๑) โครงสร้างพื้นที่เขตชายแดนติดต่อกับมณฑลตะนาวศรี สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และมีโอกาสเชื่อมโยงจุดชายแดนของจังหวัดไปสู่พื้นที่โครงการทำเรื่อน้ำลิกทวาย ที่จะสามารถขยายการค้าไปสู่ระดับภูมิภาคของอาเซียนได้ ๒) โครงการพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๒	จังหวัดนครปฐม ๑) โครงสร้างพื้นที่เป็นเมืองปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร มีการขยายตัวของชุมชนเมืองและเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นทุก ๆ ปี ๒) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นอันดับหนึ่งของกลุ่มภาคกลางตอนล่าง ๑ จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมภายในจังหวัด มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าที่สามารถรองรับวัตถุดิบในพื้นที่และจากแหล่งอื่น
จังหวัดราชบุรี ๑) โครงสร้างพื้นที่มีการเชื่อมโยงไปสู่ภาคใต้ ๒) ตลาดกลางสินค้าเกษตร ที่มีความสามารถในการกระจายสินค้าไปสู่ภาคต่าง ๆ ได้ ๓) แนวโน้มการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูปทางการเกษตร ประกอบกับ ความโดดเด่นในสินค้าทางการเกษตรที่สามารถพัฒนามาตรฐานเพื่อการส่งออกได้ เช่น สุก ร่มพรวนน้ำหอม กล้วยไม้ เป็นต้น	จังหวัดสุพรรณบุรี ๑) โครงสร้างพื้นที่ เอื้อต่อการเชื่อมโยงเส้นทางการค้า การลงทุน สู่ภาคกลาง ภาคเหนือและภาคตะวันออก ๒) สนามกีฬาที่ได้มาตรฐาน ที่สามารถรองรับการแข่งขันในระดับประเทศ ระดับนานาชาติได้

๒) ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติของภาคกลางที่ถูกใช้เพื่อการขยายตัวในกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้น เป็นเหตุให้ทรัพยากรดินเสื่อมโทรมทรัพยากรน้ำขาดแคลนในช่วงฤดูแล้ง สัดส่วนพื้นที่ป่าต่ำกว่ามาตรฐาน ความสมดุลของระบบนิเวศ ปัญหามลพิษทางอากาศเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง คุณภาพน้ำในแม่น้ำเสื่อมโทรม ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นภัยแล้งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีจึงเป็นปัญหาสำคัญและข้อจำกัดหรือภัยคุกคามอย่างรุนแรงในการพัฒนา และต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างจริงจัง

ทรัพยากรดิน กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีที่ดินสำหรับใช้ประโยชน์ ๒๐.๑๓ ล้านไร่ ใช้เพื่อการเกษตร ๘.๕๘ ล้านไร่ ซึ่งพบว่าพื้นที่สำหรับใช้เพื่อการเกษตรลดลงทุกปีแม้ในอัตราส่วนไม่มากนัก แต่ในอนาคตน่าเป็นห่วง เพื่อชุมชนผู้คนขยายตัวเข้าอยู่อาศัยในเขตกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรีซึ่งวัดปริมาณแล้วใกล้กรุงเทพมหานคร หากมีการพัฒนาโลจิสติกส์และระบบรางสมบูรณ์แบบ ผู้คนจะมาอาศัยในบริเวณพื้นที่เหล่านี้กิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ จะเข้ามารุกรานพื้นที่ทางการเกษตรให้ลดลงอย่างต่อเนื่องและรุนแรง ในขณะเดียวกันสภาพดินในพื้นที่การเกษตรของกลุ่มจังหวัดเริ่มมีความเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีอย่างรุนแรง มีปัญหาดินเค็ม ดินเปรี้ยว เนื่องจากบางพื้นที่น้ำทะเลเริ่มไหลเข้ามาแทนที่น้ำจืดและน้ำกร่อย บริเวณอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ทรัพยากรป่าไม้ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น ๐.๖๗ ล้านไร่ มีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๑.๗๕ ล้านไร่ โดยมีอยู่ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี ส่วนจังหวัดนครปฐมไม่มีพื้นที่ป่าไม้ แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันพื้นที่ป่าถูกบุกรุกเพื่อใช้ทำการเกษตร และยังมีบุกรุกเพื่อการสร้างรีสอร์ท และที่พักอาศัยด้วย ดังนั้น ด้านทรัพยากรป่าไม้จึงควรมีการป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่ม และควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเพิ่มปริมาณป่าไม้ให้มากขึ้นในอนาคตด้วย ๑๑๙ สิ่งแวดล้อม จากสภาพภูมิอากาศของโลกที่มีอุณหภูมิสูงขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำฝนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างผิดปกติ ก่อให้เกิดอุทกภัย ภัยแล้ง และระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น และเกิดมลพิษทางอากาศ โดยสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เกิดจากการเติบโตของชุมชนเมือง การขยายอุตสาหกรรม และการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตร ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ซึ่งเกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

มลพิษทางอากาศ ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ยังไม่มีปัญหาด้านมลพิษทางอากาศ โดยกรมควบคุมมลพิษพบว่าปริมาณฝุ่นละอองลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีข้อสงสัยของประชาชนในจังหวัดราชบุรีในเรื่องฝุ่นละอองจากโรงไฟฟ้าราชบุรี ว่ามีการปล่อยมลพิษก่อให้เกิดผลร้ายต่อประชาชนที่ได้รับมลพิษ ซึ่งจะต้องมีการพิสูจน์โดยหลักทางวิทยาศาสตร์ในโอกาสต่อไป

คุณภาพแหล่งน้ำ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีแหล่งน้ำสำคัญที่ไหลผ่านจังหวัด และชุมชนในเขตกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วยแม่น้ำสองสายด้วยกัน คือแม่น้ำแม่กลองและคูคลองสาขาไหลจากจังหวัดกาญจนบุรีผ่านจังหวัดราชบุรีออกสู่ทะเลที่จังหวัดสมุทรสงครามความยาวประมาณ ๑๓๕ กม. และแม่น้ำท่าจีนไหลจากจังหวัดชัยนาทผ่านจังหวัดนครปฐมไปลงทะเลอ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสาคร ความยาวประมาณ ๒๓๕ กม. จากการสุ่มตรวจวัดค่าน้ำของกรมควบคุมมลพิษ พบว่าแม่น้ำทั้งสองสาขาซึ่งบางแห่งวิกฤตขึ้น น้ำเน่าเสียต้องเร่งแก้ไขโดยเร่งด่วน เพราะแม่น้ำทั้งสองสายเป็นเส้นเลือดใหญ่ที่สำคัญทั้งภาคการเกษตรอุตสาหกรรม การบริการและท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

ขยะมูลฝอย ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ จากการสำรวจปริมาณขยะของกลุ่มจังหวัดที่ประกอบไปด้วยจังหวัดนครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี พบว่ามีปริมาณขยะ ๘๖๕.๕ ตันต่อวัน แต่สามารถนำขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ได้เพียง ๑๑๕.๑ ตัน คิดเป็นร้อยละ

๑๓.๓ ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัด จึงเกิดปัญหาขยะล้นเมืองขึ้น และยังพบว่าการจัดการขยะมูลฝอยในกลุ่มจังหวัด ยังไม่สามารถจัดเก็บได้อย่างถูกหลักสุขาภิบาลมีการเทกองพื้น ฝังกลบเป็นครั้งคราว ไม่มีการคัดแยกขยะโดยมอบภารกิจสำคัญในการกำจัดขยะให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งน่าจะเกิnkำลังความสามารถของท้องถิ่นที่จะดำเนินการได้ เพราะจำนวนขยะมากเป็นปัญหาเรื่องขยะตกค้างอันจะนำมาซึ่งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมต่อไป

สถานการณ์ภัยพิบัติ

ไฟฟ้า กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีไฟฟ้าเกิดขึ้น ๑,๑๘๗ ครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่เมื่อดูข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๕๔/๒๕๕๓/๒๕๕๒ พบว่า จำนวนไฟฟ้ามีแนวโน้มลดลง ซึ่งต้องบริหารจัดการให้เกิดไฟฟ้าน้อยที่สุดเพราะเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และส่งผลกระทบต่อระบบภูมิศาสตร์ตลอดจนคว้นพิษที่ก่อให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บของประชากรในพื้นที่

อุทกภัย กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ไม่มีอุทกภัยรุนแรงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนและพืชผลทางการเกษตร เว้นแต่อุทกภัยใหญ่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลกระทบค่อนข้างรุนแรง แต่โดยปกติทั่วไปในปีก่อนนั้น และหลังจากปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ไม่มีอุทกภัยที่รุนแรงแต่ประการใด

ภัยแล้ง กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งเกือบทุกปี แม้ปีที่มีน้ำท่วมฝนตกมากแต่จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี และจังหวัดราชบุรี ยังประสบภัยแล้งขาดน้ำดิบน้ำใช้ และน้ำเพื่อการเกษตรในบางพื้นที่อยู่เสมอ โดยมีได้เกิดภัยแล้งทั่วทั้งจังหวัดภายในกลุ่ม แต่จะเกิดเฉพาะพื้นที่ เช่น ราชบุรี จะเกิดภัยแล้งมากที่อำเภอสวนผึ้ง และจอมบึง เป็นต้น

๔.๑.๓ แนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการที่มีลักษณะบูรณาการร่วมกัน ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประกอบการเสนอของบประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด/จังหวัดต่อไป

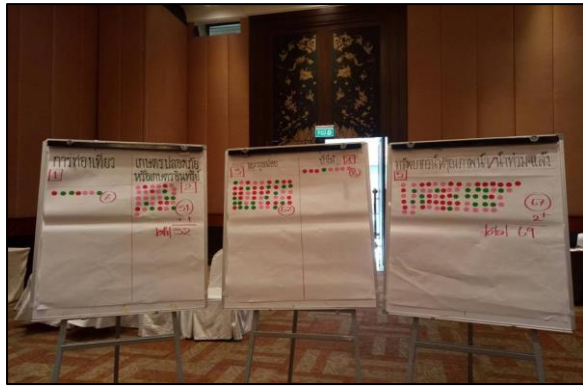
ภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่แผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดในพื้นที่นำร่อง กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ในวันอังคารที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม ไม้ด้า ทวารวดี แกรนด์ นครปฐม อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นประมาณ ๑๒๐ คน จากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา

ผู้เข้าร่วมการประชุมได้ระดมความคิดเห็นวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและจัดลำดับความสำคัญ ประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ และร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ ที่มีการบูรณาการร่วมกัน และเป็นระบบ เพื่อสามารถนำไปประกอบการขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำคัญที่เกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ มีทั้งสิ้น ๕ ประเด็น ได้แก่ การท่องเที่ยว เกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ ขยะมูลฝอย ป่าไม้ และทรัพยากรน้ำ/คุณภาพน้ำ/น้ำท่วม-น้ำแล้ง และผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันและได้คัดเลือกประเด็นที่สำคัญที่สุดเพื่อนำมาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการร่วมกัน ซึ่งประเด็นที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญเป็น ๓ ลำดับแรก คือ ทรัพยากรน้ำ/คุณภาพน้ำ/น้ำท่วม-น้ำแล้ง (ร้อยละ ๔๑) ขยะมูลฝอย (ร้อยละ ๓๑) และเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ (ร้อยละ ๑๙) ตามลำดับ สำหรับประเด็นด้านอื่นๆ คือ ป่าไม้ (ร้อยละ ๘) การท่องเที่ยว (ร้อยละ ๗) จากนั้นได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการที่มีการบูรณาการร่วมกัน และเป็นระบบ ใน ๓ ประเด็นที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญสูงสุด เพื่อสามารถนำไปประกอบการขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังมีผลการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการแบบบูรณาการ ดังนี้

รูปที่ ๔-๙ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่แผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในพื้นที่นำร่อง กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ณ โรงแรม ไมด้า ทาวเวอร์ดี แกรนด์ นครปฐม จังหวัดนครปฐม

รูปที่ ๔-๙ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่
แผนงาน/ โครงการ ภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในพื้นที่นำร่อง กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑
ณ โรงแรม ไมด้า ทวารวดี แกรนด์ นครปฐม จังหวัดนครปฐม (ต่อ)

-ตัวอย่าง-

ตัวอย่างที่ ๑ แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง

ขั้นตอนที่ ๑ นำแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนงานที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ มาเป็นกรอบเพื่อการจัดทำแผนงาน/โครงการ

การจัดเตรียมแผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง สำหรับจังหวัด โดยนำมาจาก แผนงานที่ ๑.๑.๒ ทรัพยากรน้ำ/น้ำบาดาล แผนงานที่ ๒.๑.๒ การจัดการน้ำเสีย และแผนงานที่ ๔.๒.๑ การสร้างความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชน

สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักด้านการลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด และการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นให้แก่ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่งเสริม สนับสนุน ผลักดัน ให้ครัวเรือน ชุมชน มีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก หรือมีการติดตั้งถังดักไขมัน รวมถึงควบคุมอาคารขนาดใหญ่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการติดตั้งและเดินระบบบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งเร่งรัดหาแนวทางการพัฒนากลไกและระบบการติดตาม ตรวจสอบแหล่งกำเนิดน้ำเสีย

ส่งเสริมการผลิตพลังงานจากน้ำเสีย และการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัด และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด มาใช้ประโยชน์

ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ตามธรรมชาติ แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ลำน้ำที่ตื้นเขิน โดยปรับปรุงทางระบายน้ำ และขจัดสิ่งกีดขวาง ที่ค้ำน้ำถึงผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของแหล่งน้ำ จัดระบบชลประทานให้เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มน้ำ

สำรวจพื้นที่กักเก็บน้ำผิวดินที่มีศักยภาพและเหมาะสม เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการกักเก็บน้ำเป็นแก้มลิง สำหรับไว้ใช้ในการอุปโภค บริโภค การสำรวจ พื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยง

-ตัวอย่าง-

ขั้นตอนที่ ๒ จัดกลุ่มหรือประเภทของโครงการ/กิจกรรม ที่จะดำเนินการให้มีลักษณะเป็นกลุ่มหรือประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน

การลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการลดน้ำเสียให้แก่ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการผลิตพลังงานจากน้ำเสีย และการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด มาใช้ประโยชน์

การเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย โดยการส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้ครัวเรือน ชุมชน มีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก รวมถึงควบคุมอาคารขนาดใหญ่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการติดตั้งระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสีย เร่งรัดหาแนวทางการพัฒนากลไกและระบบการติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดน้ำเสีย รวมถึงพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความชำนาญเพื่อรองรับการควบคุมและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย

การฟื้นฟู และพัฒนาทางระบายน้ำ (ที่มีอยู่เดิม/ธรรมชาติ) แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม และลำน้ำที่ต้นเงิน โดยปรับปรุงทางระบายน้ำ และขจัดสิ่งกีดขวาง ที่ค้ำน้ำถึงผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของแหล่งน้ำ รวมถึงปรับปรุงคันกันน้ำ ฝายทดน้ำ และประตูระบายน้ำให้มีประสิทธิภาพในการระบายน้ำ จัดระบบชลประทานให้เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มน้ำ และบังคับใช้กฎหมายไม่ให้มีการสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ

การสำรวจและพัฒนาพื้นที่กักเก็บน้ำผิวดิน ที่มีศักยภาพและเหมาะสม เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการกักเก็บน้ำเป็นแก้มลิง รวมถึงจัดทำแผนที่แหล่งน้ำชุมชนสำหรับไว้ใช้ในการอุปโภค บริโภค โดยใช้พื้นที่สาธารณะของชุมชนให้เป็นแหล่งน้ำชุมชน รวมถึงเป็นแหล่งรองรับน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วม หรือเป็นแหล่งกักเก็บน้ำ พร้อมจัดทำแผนที่แหล่งน้ำผิวดินของชุมชน เพื่อวางแผนการต่อเชื่อมแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้สามารถระบายน้ำในช่วงภาวะวิกฤติ และการสำรวจ พัฒนา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

การพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยง โดยการจัดเตรียมพื้นที่อพยพรองรับ เพื่อรับมือกับภัยธรรมชาติที่อาจเกิดบ่อยครั้งและรุนแรงขึ้น ผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการปรับตัวและรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือความเสี่ยง

รูปที่ ๔- ๑๐ แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง

-ตัวอย่าง-

ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำสรุปลักษณะสำคัญของแผนงาน

แผนงาน.....แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง.....

พื้นที่ดำเนินการ...จังหวัด...../กลุ่มจังหวัด.....

กลุ่มเป้าหมาย...ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม/ภัยแล้งในจังหวัด.....

สรุปลักษณะสำคัญ	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม ● จังหวัด/กลุ่มจังหวัดสามารถป้องกันและบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นได้ ● จังหวัด.....มีความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์น้ำท่วม/ภัยแล้งได้	- คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้น - มูลค่าความเสียหายจากภัยน้ำท่วม/ภัยแล้งลดลง - จิตสำนึกและความตระหนักของประชาชนในพื้นที่เสี่ยง	- ข้อมูลทางสถิติ - แบบสอบถาม/สำรวจ	- นโยบายของประเทศและจังหวัด - งบประมาณ - การมีส่วนร่วมของประชาชน
วัตถุประสงค์ ● เพื่อป้องกันและรักษาคุณภาพน้ำ ● เพื่อให้มีแผนการป้องกันน้ำท่วม/ภัยแล้ง ที่มีประสิทธิภาพคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชน และความเสียหายอื่นๆ			
ผลผลิต ๑. ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นได้รับการบำบัดให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ๒. แม่น้ำ ลำคลองได้รับการปรับปรุงและมีการระบายน้ำที่ดี ๓. มีแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับการอุปโภคและบริโภคสำหรับชุมชนอย่างเพียงพอ ๔. มีมาตรการป้องกันและบรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วม/ภัยแล้งที่ชัดเจน	๑. ร้อยละของปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัด ๒. คุณภาพน้ำดีขึ้นร้อยละ...../ปริมาณน้ำเสียลดลงร้อยละ.... ๓. พื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก/ (ลดลง) ๔. พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง (ลดลง) ๕. มีแผนการปรับตัวและรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติ มีระบบเตือนภัยจากภัยธรรมชาติ และมีแผนที่เสี่ยงภัยจากภัยธรรมชาติ	๑. นโยบาย/แผนด้านการป้องกัน/บำบัดน้ำเสีย ๒. ข้อมูลทางสถิติ ๓. แบบสอบถามและรายงานการสำรวจ/รวบรวมข้อมูล ๔. รายงานการป้องกันและความเสียหายจากน้ำท่วม/ภัยแล้ง ๕. รายงานเรื่องการขาดแคลนน้ำใช้อุปโภค-บริโภค ๖. รายงานความเสียหายจากภัยธรรมชาติ	

-ตัวอย่าง-

โครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.			รวมงบ (หน่วย : ล้านบาท)	แหล่งงบประมาณ				ลักษณะ โครงการ	
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔		งบแผ่นดิน	งบจังหวัด	งบ อปท.	งบอื่นๆ	ต่อเนื่อง	ใหม่
๑. การลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวม และบำบัดน้ำเสีย	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
๓. การฟื้นฟู และพัฒนาทางระบายน้ำ (ที่มีอยู่เดิม/ธรรมชาติ)	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
๔. การสำรวจและพัฒนาพื้นที่กักเก็บ น้ำผิวดิน	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
๕. การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทาง ธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยง	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	

ขั้นตอนที่ ๔ จัดทำรายละเอียดของโครงการ หรือกิจกรรมที่จะดำเนินการ

โครงการที่ ๑.๑ การลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

๑. ชื่อแผนงาน	แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง
๒. ชื่อโครงการ	การลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑. ๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑. ๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑. ๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	การปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำ ลำคลองสาธารณะ โดยไม่ผ่านกระบวนการบำบัดทำให้คุณภาพแหล่งน้ำที่สำคัญซึ่งไหลผ่านจังหวัด..... /ชุมชนในเขตกลุ่มจังหวัด..... เน้นเสียจนอยู่ในระดับวิกฤต ส่งผลกระทบต่อประชาชนได้รับความเดือดร้อน ดังนั้น จึงควรมีการป้องกันและบำบัดน้ำเสียที่ถูกต้องเหมาะสมก่อนปล่อยลงสู่สาธารณะ โดยการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ภาคีเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดูแลป้องกัน และบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านวิชาการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา น้ำเสีย ด้วยเหตุนี้ เพื่อเป็นการลดการเกิดและการปล่อยน้ำเสียลงแหล่งน้ำสู่สาธารณะ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน จึงจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ เช่น การจัดทำถังดักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสียชุมชนเบื้องต้นก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ การฝึกอบรมเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้น ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความเข้มแข็งในชุมชน ส่งเสริมให้เกิดการนำน้ำเสียและน้ำเสียที่บำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นต้น
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของ โครงการ	เพื่อป้องกันและลดการปล่อยน้ำเสีย ณ จุดกำเนิดลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมแก่ชุมชนในการเฝ้าระวังและบำบัดน้ำเสียชุมชนในเบื้องต้น
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. ปริมาณน้ำเสียลดลงร้อยละ..... ๒. ร้อยละของบุคลากรที่เข้าร่วมฝึกอบรมมีความรู้หลังอบรมเพิ่มขึ้น
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ธารรงค์ เช่น ประกาศเสียงตามสายทางวิทยุกระจายเสียง ติดป้ายประกาศ จัดงานเทศกาลวันสำคัญต่างๆ การสอดแทรกเป็นวาระในการประชุมต่างๆ เป็นต้น ๒. จัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ กับคนในชุมชน ร้านอาหาร และอาคาร เช่น การประหยัดน้ำและการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า การทำถังดักไขมัน จัดค่ายเยาวชน เฝ้าระวังตรวจวัดคุณภาพน้ำ การใช้ประโยชน์จากน้ำเสียที่บำบัดแล้ว เป็นต้น ๓. ส่งเสริมการนำน้ำเสียและน้ำเสียที่บำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ เป็นการนำน้ำเสียที่มีคุณสมบัติและปริมาณที่เหมาะสมไปใช้ประโยชน์ เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพจากน้ำเสีย เป็นต้น ๔. ตรวจวัดและติดตามประเมินผลคุณภาพน้ำ

-ตัวอย่าง-

๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม	พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์ รณรงค์			
	๒. จัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ กับคนในชุมชน ร้านอาหาร และอาคาร			
	๓. ส่งเสริมการนำน้ำเสียและน้ำเสียที่บำบัดแล้วมาใช้ ประโยชน์เป็นการนำน้ำเสียที่มีคุณสมบัติและปริมาณ ที่เหมาะสมไปใช้ ประโยชน์			
	๔. ตรวจสอบและติดตามประเมินผลคุณภาพน้ำ			
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่ง งบประมาณ	
	๑. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์ รณรงค์		แผ่นดิน/จังหวัด/ อปท./เอกชน/.....	
	๒. จัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ กับคนในชุมชน ร้านอาหาร และอาคาร		แผ่นดิน/ จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....	
	๓. ส่งเสริมการนำน้ำเสียและน้ำเสียที่บำบัดแล้วมา ใช้ประโยชน์ เป็นการนำน้ำเสียที่มีคุณสมบัติและ ปริมาณที่เหมาะสมไปใช้ประโยชน์		แผ่นดิน/ จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....	
	๔. ตรวจสอบและติดตามประเมินผลคุณภาพน้ำ		แผ่นดิน/ จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและ บำบัดน้ำเสียชุมชนขึ้นต้นอย่างถูกวิธี ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ เกิดการทำงาน ร่วมกันอย่างบูรณาการ			

โครงการที่ ๑.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

๑. ชื่อแผนงาน	แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง
๒. ชื่อโครงการ	การเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑.๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑.๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑.๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	การเพิ่มขึ้นของประชากร อีกทั้งการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดความต้องการใช้น้ำในปริมาณมากขึ้นทั้งการอุปโภคและการบริโภค ทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปริมาณน้ำเสียเพิ่มขึ้น หากไม่ได้รับการบำบัดที่ถูกวิธีก่อนปล่อยสู่สาธารณะ ไม่มีการควบคุม กำกับดูแลแหล่งกำเนิดน้ำเสีย หรือติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำจะเกิดปัญหาคุณภาพแหล่งน้ำสาธารณะต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จากข้อมูลสถิติคุณภาพแหล่งน้ำปี พ.ศ. ถึง พ.ศ.ที่วัดได้อยู่ในเกณฑ์..... (จากปริมาณน้ำเสียชุมชนที่เกิดขึ้น ลบ.ม. ต่อวัน แต่สามารถบำบัดได้..... ลบ.ม.ต่อวัน) อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คุณภาพน้ำแหล่งน้ำสาธารณะต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเนื่องมาจากไม่มีระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการควบคุม กำกับดูแลแหล่งกำเนิดน้ำเสีย ดูแลระบบรวบรวมและระบบบำบัด จึงควรผลักดันให้มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมรวมทั้งฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะดีขึ้น รวมทั้งเพิ่มศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. ปริมาณน้ำเสียลดลง ๒. คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินดีขึ้นจากปีฐาน ๓. ร้อยละของบุคลากรที่เข้าร่วมฝึกอบรมมีความรู้หลังอบรมเพิ่มขึ้น
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. สำรวจและรวบรวมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล ๒. ควบคุม กำกับดูแลแหล่งกำเนิดน้ำเสีย/ติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำ ๓. ศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบการจัดการน้ำเสียของพื้นที่ (FS/DD) เพื่อเตรียมความพร้อมในการของบประมาณในช่องทางต่างๆ ๔. จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมในการจัดการน้ำเสียในพื้นที่ เช่น การรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย รวมถึงการรวบรวมและบำบัดน้ำเสียจะเกิดขึ้น เป็นต้น ๕. จัดเตรียมความพร้อมเพิ่มศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

-ตัวอย่าง-

๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. สำรวจและรวบรวมข้อมูล/พัฒนาระบบฐานข้อมูล				
	๒. ควบคุมกำกับดูแลแหล่งกำเนิดน้ำเสีย/ติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำ				
	๓. ศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบการจัดการน้ำเสียของพื้นที่ (FS/DD)				
	๔. จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน				
	๕. จัดเตรียมความพร้อมเพิ่มศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น				
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม		งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	
	๑. สำรวจและรวบรวมข้อมูล/พัฒนาระบบฐานข้อมูล			แผ่นดิน/จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....	
	๒. ควบคุมกำกับดูแลแหล่งกำเนิดน้ำเสีย/ติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำ			แผ่นดิน/จังหวัด/ อปท./เอกชน/.....	
	๓. ศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบการจัดการน้ำเสียของพื้นที่ (FS/DD)			แผ่นดิน/จังหวัด/ อปท./เอกชน/.....	
	๔. จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน			แผ่นดิน/จังหวัด/ อปท./เอกชน/.....	
	๕. จัดเตรียมความพร้อมเพิ่มศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			แผ่นดิน/จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: ประชาชนในชุมชน ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ				

โครงการที่ ๑.๓ การฟื้นฟู/พัฒนาทางระบายน้ำ (ที่มีอยู่เดิม/ธรรมชาติ)

๑. ชื่อแผนงาน	แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง																			
๒. ชื่อโครงการ	การฟื้นฟู/พัฒนาทางระบายน้ำ (ที่มีอยู่เดิม/ธรรมชาติ)																			
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑. ๒. ๓.																			
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑. ๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน																			
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑. ๒. ๓.																			
๖. ความเป็นมาของโครงการ	ในช่วงฤดูฝนของปีที่ผ่านมา พื้นที่อำเภอของจังหวัด..... ประสบกับปัญหาน้ำท่วมขัง ระบายน้ำไม่ทัน ทำให้ประชาชนได้รับมีความเดือดร้อนจากการเกิดน้ำท่วมขัง ดังนั้นจึงต้องมีการสำรวจและดำเนินการขจัดสิ่งกีดขวาง/ขุดลอกคลองเพื่อระบายน้ำให้ไหลลงสู่แหล่งกักเก็บน้ำ หรือแม่น้ำให้เร็วที่สุด รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงตลิ่งและคันกันน้ำให้อยู่ในสภาพที่ดี																			
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔																			
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อปรับปรุงทางระบายน้ำ ให้น้ำไหลลงสู่แม่น้ำ แหล่งกักเก็บน้ำ ได้รวดเร็ว ไม่เกิดการท่วมขังให้ประชาชนได้รับผลกระทบ																			
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. พื้นที่ที่ถูกระบายน้ำท่วม (ลดลง) ๒. จำนวนครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม (ลดลง)																			
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. สำรวจ ปรับปรุงทางระบายน้ำ/ ขจัดสิ่งกีดขวาง ๒. ปรับปรุงตลิ่งและคันกันน้ำ ๓. บังคับใช้กฎหมายไม่ให้มีการสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ																			
๑๑. แผนการดำเนินงาน	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">กิจกรรม</th><th colspan="3">พ.ศ. ที่ดำเนินการ</th></tr> <tr> <th>๒๕๖๒</th><th>๒๕๖๓</th><th>๒๕๖๔</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>๑. สำรวจ ปรับปรุงทางระบายน้ำ/ ขจัดสิ่งกีดขวาง</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>๒. ปรับปรุงตลิ่งและคันกันน้ำ</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>๓. บังคับใช้กฎหมายไม่ให้มีการสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ</td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>	กิจกรรม	พ.ศ. ที่ดำเนินการ			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๑. สำรวจ ปรับปรุงทางระบายน้ำ/ ขจัดสิ่งกีดขวาง				๒. ปรับปรุงตลิ่งและคันกันน้ำ				๓. บังคับใช้กฎหมายไม่ให้มีการสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ			
กิจกรรม	พ.ศ. ที่ดำเนินการ																			
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔																	
๑. สำรวจ ปรับปรุงทางระบายน้ำ/ ขจัดสิ่งกีดขวาง																				
๒. ปรับปรุงตลิ่งและคันกันน้ำ																				
๓. บังคับใช้กฎหมายไม่ให้มีการสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ																				
๑๒. แผนงบประมาณ	<table border="1"> <thead> <tr> <th>กิจกรรม</th><th>งบประมาณ (บาท)</th><th>แหล่งงบประมาณ</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>๑. สำรวจ ปรับปรุงทางระบายน้ำ/ ขจัดสิ่งกีดขวาง</td><td></td><td>แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....</td></tr> <tr> <td>๒. ปรับปรุงตลิ่งและคันกันน้ำ</td><td></td><td>แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....</td></tr> <tr> <td>๓. บังคับใช้กฎหมายไม่ให้มีการสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	๑. สำรวจ ปรับปรุงทางระบายน้ำ/ ขจัดสิ่งกีดขวาง		แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....	๒. ปรับปรุงตลิ่งและคันกันน้ำ		แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....	๓. บังคับใช้กฎหมายไม่ให้มีการสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ									
กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ																		
๑. สำรวจ ปรับปรุงทางระบายน้ำ/ ขจัดสิ่งกีดขวาง		แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....																		
๒. ปรับปรุงตลิ่งและคันกันน้ำ		แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....																		
๓. บังคับใช้กฎหมายไม่ให้มีการสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ																				
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนในจังหวัด.....																			

โครงการที่ ๑.๔ การสำรวจและพัฒนาพื้นที่กักเก็บน้ำผิวดิน

๑.ชื่อแผนงาน	แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง																			
๒.ชื่อโครงการ	การสำรวจและพัฒนาพื้นที่กักเก็บน้ำผิวดิน																			
๓.หน่วยงานรับผิดชอบ	๑.๒. ๓.																			
๔.หน่วยงานสนับสนุน	๑.๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน																			
๕.หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑.๒. ๓.																			
๖.ความเป็นมาของโครงการ	ในช่วงฤดูแล้งของปีที่ผ่านมา พื้นที่อำเภอของจังหวัด..... ประสบกับ ปัญหาภัยแล้ง ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำ ดังนั้นจึงต้อง จัดให้มีสถานที่เก็บกักน้ำตามจุดต่างๆ เพื่อทำหน้าที่เป็นบึงพักน้ำให้ฤดูน้ำหลาก โดยรองรับน้ำฝน ฉะนั้นเมื่อฝนตกน้ำฝนจึงไหลลงสู่ทางระบายน้ำ และถูกขังไว้ในพื้นที่ กักเก็บน้ำ หากมีปริมาณน้ำมากจะรอเวลาให้คลองต่างๆ ซึ่งเป็นทางระบายน้ำหลักพร่อง น้ำพอจะรับน้ำได้จึงค่อยๆ ระบายน้ำลงเป็นการช่วยลดปัญหาน้ำท่วมขังได้ในระดับหนึ่ง และควรให้มีการขุดสระในพื้นที่ไว้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรในหน้าแล้ง ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค บริโภค และใช้เพื่อการเกษตรได้อีกด้วย																			
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๖๔																			
๘.วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อปรับปรุงแหล่งกักเก็บน้ำ ให้ประชาชนในจังหวัดมีน้ำใช้ในหน้าแล้งอย่างพอเพียง																			
๙.ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง (ลดลง) ๒. จำนวนครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง (ลดลง)																			
๑๐.วิธีดำเนินการ	๑. สำรวจพื้นที่ที่มีศักยภาพกักเก็บน้ำ จัดทำแหล่งกักเก็บน้ำ และจัดทำแผนที่เชื่อมโยง แหล่งกักเก็บน้ำ ๒. ปรับปรุงพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแก้มลิงของชุมชน เพื่อใช้รองรับน้ำในหน้าฝนและ กักเก็บน้ำในหน้าแล้ง																			
๑๑.แผนการดำเนินงาน	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">กิจกรรม</th><th colspan="3">พ.ศ. ที่ดำเนินการ</th></tr> <tr> <th>๒๕๖๒</th><th>๒๕๖๓</th><th>๒๕๖๔</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>๑. สำรวจพื้นที่ที่มีศักยภาพกักเก็บน้ำ จัดทำแหล่ง กักเก็บน้ำ</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>๒. จัดทำแผนที่เชื่อมโยงแหล่งกักเก็บน้ำ</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>๓. ปรับปรุงพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแก้มลิงของชุมชน</td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>	กิจกรรม	พ.ศ. ที่ดำเนินการ			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๑. สำรวจพื้นที่ที่มีศักยภาพกักเก็บน้ำ จัดทำแหล่ง กักเก็บน้ำ				๒. จัดทำแผนที่เชื่อมโยงแหล่งกักเก็บน้ำ				๓. ปรับปรุงพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแก้มลิงของชุมชน			
กิจกรรม	พ.ศ. ที่ดำเนินการ																			
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔																	
๑. สำรวจพื้นที่ที่มีศักยภาพกักเก็บน้ำ จัดทำแหล่ง กักเก็บน้ำ																				
๒. จัดทำแผนที่เชื่อมโยงแหล่งกักเก็บน้ำ																				
๓. ปรับปรุงพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแก้มลิงของชุมชน																				

-ตัวอย่าง-

๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ
	๑. สำรวจพื้นที่ที่มีศักยภาพกักเก็บน้ำ จัดทำแหล่งกักเก็บน้ำ และจัดทำ แผนที่เชื่อมโยงแหล่งกักเก็บน้ำ		แผ่นดิน/จังหวัด/ อปท./เอกชน/.....
	๒. จัดทำแผนที่เชื่อมโยงแหล่งกักเก็บน้ำ		แผ่นดิน/จังหวัด/ อปท./เอกชน/.....
	๓. ปรับปรุงพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็น แก้มลิงของชุมชน		แผ่นดิน/จังหวัด/ อปท./เอกชน/.....
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนในจังหวัด.....		

โครงการที่ ๑.๕ การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยง

๑. ชื่อแผนงาน	แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้ง
๒. ชื่อโครงการ	การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยง
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑. ๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑. ๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑. ๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	ปัจจุบันการเกิดภัยธรรมชาติมีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และของทางราชการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะพื้นที่ของจังหวัด..... ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ดินถล่ม เป็นประจำทุกๆ ปี หน่วยงานรับผิดชอบหลัก และ หน่วยงานสนับสนุน..... จึงเห็นควรหาแนวทางเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงลดและบรรเทาความสูญเสียที่จะเกิดขึ้น โดยการจัดให้มีการจัดทำแผนบรรเทาความเสียหายจากภัยธรรมชาติ การจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยจากภัยธรรมชาติ และการพัฒนาระบบเตือนภัยจากภัยธรรมชาติ
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อลดและบรรเทาความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. มีแผนการปรับตัวและรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ๒. มีระบบเตือนภัยจากภัยธรรมชาติ และ ๓. มีแผนที่เสี่ยงภัยจากภัยธรรมชาติ
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. จัดทำแผนการปรับตัวและรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ดำเนินการศึกษาและจัดทำแผนฯ เผยแพร่ให้ชุมชนได้รับทราบและปฏิบัติ และจัดให้มีการฝึกอบรม ๒. พัฒนาระบบเตือนภัยจากภัยธรรมชาติ ดำเนินการพัฒนาศักยภาพการพยากรณ์และการเผยแพร่ข้อมูลเตือนภัย รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการและวิธีการเตือนภัย ๓. จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยจากภัยธรรมชาติ ดำเนินการสำรวจรวบรวมข้อมูล อาทิ เส้นทางน้ำ/แหล่งน้ำชุมชนเพื่อจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยระดับชุมชน ๔. จัดทำปฏิทินเพาะปลูก รวบรวมข้อมูลทางภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้นและจัดทำปฏิทินเพาะปลูก เพื่อลดความเสียหาย

-ตัวอย่าง-

๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. จัดทำแผนการปรับตัวและรับมือผลกระทบฯ				
	๒. พัฒนาระบบเตือนภัยจากภัยธรรมชาติ				
	๓. จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยจากภัยธรรมชาติ/ 				

ตัวอย่างที่ ๒ แผนงานการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

ขั้นตอนที่ ๑ พิจารณาแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนงานภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย มาเป็นกรอบเพื่อการจัดทำแผนงาน/โครงการ

โดยนำมาจากแผนงานที่ ๒.๑.๔ การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และของเสียอันตราย แนวทางปฏิบัติข้อ ๒.๑.๔.๑ - ๒.๑.๔.๑๙

ปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะ การลดขยะจากต้นทางตามหลักการ 3R (Reduce, Recycle, Reuse) หรือการลด การรีไซเคิล และการนำกลับมาใช้ใหม่ ส่งเสริมมาตรการให้มีการคัดแยกขยะ เพื่อให้เกิดการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ เร่งจัดการขยะมูลฝอยตกค้างสะสม พัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยให้เกิดความคุ้มค่า ลดปริมาณขยะ และเตรียมสถานที่กำจัดขยะขั้นสุดท้าย

ขั้นตอนที่ ๒ จัดกลุ่มหรือประเภทของโครงการที่จะดำเนินการให้มีลักษณะเป็นกลุ่มหรือประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน

ต้นทาง ส่งเสริมการลดปริมาณขยะจากต้นทาง โดยงดหรือเลิกการใช้กล่องโฟม ถุงพลาสติก หรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ยาก สนับสนุนและส่งเสริมการลดขยะอาหาร (Food Waste)

กลางทาง (๑) พัฒนาระบบการเก็บขนและรวบรวมขยะให้มีประสิทธิภาพ และ (๒) ผลักดันให้ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้า สนับสนุนผู้ประกอบการที่มีการคัดแยกซากผลิตภัณฑ์ ซากบรรจุภัณฑ์ และของเสียอันตรายชุมชนให้มีการจัดการที่ถูกต้อง

ปลายทาง (๑) เร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง (๒) พัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และของเสียอันตรายที่เหมาะสม และก่อให้เกิดความคุ้มค่า และ (๓) สนับสนุนให้มีระบบการจัดการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่ และศักยภาพในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ของเสียอันตราย (๑) ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และ (๒) ติดตามและเฝ้าระวังการลักลอบทิ้งของเสียอันตรายและสารอันตรายในสิ่งแวดล้อม

รูปที่ ๔-๑๑ แผนงานการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

ขั้นตอนที่ ๓ สรุปสาระสำคัญของแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

แผนงาน.....การจัดการขยะชุมชน.....

พื้นที่ดำเนินการ.....จังหวัด...../กลุ่มจังหวัด.....

กลุ่มเป้าหมาย.....ประชาชนในพื้นที่ นักเรียน ร้านรับซื้อของเก่า ชาวเล้ง.....

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม การใช้ประโยชน์จากวัสดุและทรัพยากรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และเกิดของเสียน้อยลง	๑. ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) (ลดลง) ๒. อัตราการเกิดขยะต่อจำนวนประชากร (ลดลง)	- ระบบการจดสถิติ - ฐานข้อมูลประชากร - ฐานข้อมูล GPP	- งบประมาณ - การมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชน - ศักยภาพของบุคลากร
วัตถุประสงค์ ให้มีการใช้วัสดุและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเกิดของเสียน้อยและสามารถจัดการขยะได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ			
ผลผลิต ๑. ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นลดลง ๒. มีการใช้ประโยชน์จากวัสดุและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ๓. ขยะได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	๑.ปริมาณของขยะที่เกิดขึ้น (ลดลง) ๒.ปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ (เพิ่มขึ้น) ๓.ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการถูกหลักวิชาการ (เพิ่มขึ้น)	๑. ระบบการจดสถิติ ๒. สถิติจากร้านรับซื้อของเก่าและปริมาณการคัดแยกที่สถานที่กำจัดขยะ ๓. ข้อมูลสถิติปริมาณขยะเหลือทิ้งขั้นสุดท้ายที่นำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ	

-ตัวอย่าง-

โครงการ/กิจกรรม	ปีงบประมาณ พ.ศ.			รวมงบ (หน่วย : ล้านบาท) งบจังหวัด	แหล่งงบประมาณ				ลักษณะ โครงการ	
	๒๕๖๔	๒๕๖๓	งบแผ่นดิน		๒๕๖๔		งบแผ่นดิน	งบจังหวัด	๒๕๖๔	
๑. ส่งเสริมการลดปริมาณขยะจาก ต้นทาง	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
๒. จัดการขยะมูลฝอยตกค้างสะสมเก่า ที่กำจัดไม่ถูกหลักวิชาการ	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
๓. พัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูล ฝอยชุมชนที่เหมาะสม และมีความ คุ้มค่า	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
๔. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการซาก ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	

ขั้นตอนที่ ๔ จัดทำรายละเอียดของโครงการ หรือกิจกรรมที่จะดำเนินการ
โครงการที่ ๒.๑ การส่งเสริมการลดปริมาณขยะจากต้นทาง

๑. ชื่อแผนงาน	การจัดการขยะ
๒. ชื่อโครงการ	การส่งเสริมการลดปริมาณขยะจากต้นทาง
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑.๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑.๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑.๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	สถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยของ.....มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับพื้นที่สำหรับเป็นที่ตั้งของระบบกำจัดขยะมีไม่เพียงพอและมีปัญหาถูกต้องด้านจากชุมชน รวมถึงการเข้าไปใช้พื้นที่ป่า หรือพื้นที่สาธารณะ ก็มักก่อให้เกิดปัญหาการทำลายระบบนิเวศและเกิดปัญหามลพิษแพร่กระจายสู่สิ่งแวดล้อม ดังนั้น แนวทางการจัดการเพื่อลดปริมาณขยะจากต้นทาง จึงเป็นมาตรการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด มุ่งสู่สังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ..หน่วยงานรับผิดชอบ..จึงได้ร่วมกันกับ..หน่วยงานสนับสนุน.. ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชน จัดทำโครงการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทางขึ้นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเตรียมความพร้อมให้กับภาคประชาชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง และเพื่อให้สามารถนำไปสู่การจัดการขยะรูปแบบใหม่ได้ต่อไป
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสร้างความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการดำเนินการคัดแยกขยะที่ต้นทางร่วมกับภาคประชาชน ๒. ลดปริมาณขยะที่จะนำไปสู่สถานที่กำจัดขยะขั้นสุดท้าย
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการพัฒนาระบบการคัดแยกขยะในพื้นที่ ๒. ร้อยละของปริมาณขยะรีไซเคิล
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. จัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และถ่ายทอดรูปแบบในการลดและคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ๒. รณรงค์ให้มีการหลีกเลี่ยงหรือเลิกใช้โฟมและถุงพลาสติก และส่งเสริมให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์จากวัสดุรีไซเคิลและบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ โดยจัดกิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่องประกอบกับสร้างแรงจูงใจด้วยการให้สิทธิประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น ทำความตกลงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการลดค่าบริการจัดการขยะให้กับตลาดหรือค้าขายแผงลอยที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

-ตัวอย่าง-

	๓. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนาระบบการคัดแยกและเก็บขนขยะตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น การคัดแยกขยะอินทรีย์ที่แหล่งกำเนิดและจัดหาสถานที่เพื่อทำปุ๋ยหรือหมักแก๊สชีวภาพ และการคัดแยกขยะอันตรายชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง ฯลฯ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเพื่อร่วมกันจัดการขยะให้เป็นไปทิศทางเดียวกัน ๔. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อแนะนำและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ เช่น วิธีการคัดแยกขยะแต่ละชนิดและช่วงเวลาจัดเก็บขยะแต่ละประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะนำไปจัดการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม สัดส่วนปริมาณขยะแต่ละประเภทในพื้นที่ ตัวอย่างการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากวัสดุรีไซเคิล ฯลฯ				
๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. จัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น				
	๒. รณรงค์ให้มีการหลีกเลี่ยงหรือเลิกใช้โฟมและถุงพลาสติกและส่งเสริมให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์จากวัสดุรีไซเคิล				
	๓. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนาระบบการคัดแยกและเก็บขนขยะ				
	๔. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร				
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม		งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	
	๑. จัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....	
	๒. รณรงค์ให้มีการหลีกเลี่ยงหรือเลิกใช้โฟมและถุงพลาสติกและส่งเสริมให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์จากวัสดุรีไซเคิล			แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....	
	๓. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนาระบบการคัดแยกและเก็บขนขยะ			แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....	
	๔. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร			แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถลดภาระการจัดการปัญหาขยะที่ปลายทาง และประชาชนมีรายได้จากการคัดแยกขยะ ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี				

โครงการที่ ๒.๒ การจัดการขยะมูลฝอยตกค้างสะสมเก่าที่กำจัดไม่ถูกหลักวิชาการ

๑. ชื่อแผนงาน	การจัดการขยะ
๒. ชื่อโครงการ	การจัดการขยะมูลฝอยตกค้างสะสมเก่าที่กำจัดไม่ถูกหลักวิชาการ
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑.๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑.๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑.๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	สถานการณ์ขยะมูลฝอยตกค้างของ.....เป็นปัญหาวิกฤตที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน จากข้อมูลปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างกว่า ต้นปี ถูกกำจัดทั้งในบ่อฝังกลบขยะที่ไม่ถูกหลักวิชาการหรือเผาในที่โล่ง และมีการลักลอบนำไปทิ้งในบ่อดินเก่าหรือพื้นที่รกร้าง นอกจากนี้ สถานที่กำลังจัดมูลฝอยสามารถรองรับขยะได้อีกเพียง.....ปี รวมทั้งไม่สามารถหาพื้นที่สำหรับเป็นที่ตั้งของระบบกำจัดขยะได้ เนื่องจากการต่อต้านของประชาชน ทำให้ปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชนในบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่บรรยากาศด้วย หน่วยงานรับผิดชอบ จึงได้ร่วมกันกับ หน่วยงานสนับสนุน ภาคเอกชน และประชาชน จัดทำโครงการแก้ไขปัญหามลพิษตกค้างเก่า เพื่อนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้สามารถรองรับขยะใหม่ในอนาคต รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้กับภาคประชาชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทางเพื่อลดปริมาณขยะต่อไป
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. ศึกษาวิเคราะห์ปริมาณขยะตกค้างสะสมเก่าที่มีการจัดการไม่ถูกหลักวิชาการ ๒. ศึกษาความเหมาะสมในการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมเก่าในสถานที่กำจัดขยะที่ไม่ถูกหลักวิชาการ เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์และปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะให้ถูกหลักวิชาการและสามารถรองรับขยะใหม่ผ่านการคัดแยกขยะแล้ว ๓. ดำเนินการกำจัดขยะตกค้างสะสมเก่าให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีความคุ้มค่า เช่น ส่งไปเผาที่โรงปูนซีเมนต์ และการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะ (Refuse Derived fuel: RDF) ฯลฯ ๔. ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะเก่าให้ถูกหลักวิชาการ

-ตัวอย่าง-

๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. ศึกษาวิเคราะห์ปริมาณขยะตกค้างสะสมเก่าและความเหมาะสมในการกำจัดให้ถูกหลักวิชาการ				
	๒. ดำเนินการกำจัดขยะตกค้างสะสมเก่าให้หลักวิชาการและมีความคุ้มค่า				
	๓. ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะเก่าให้ถูกหลักวิชาการ				
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม		งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	
	๑. ศึกษาวิเคราะห์ปริมาณขยะตกค้างสะสมเก่าและความเหมาะสมในการกำจัดให้ถูกหลักวิชาการ			จังหวัด/อปท.	
	๒. ดำเนินการกำจัดขยะตกค้างสะสมเก่าให้หลักวิชาการและมีความคุ้มค่า			จังหวัด/ เอกชน/.....	
	๓. ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะเก่าให้ถูกหลักวิชาการ			แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./.....	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานที่รองรับ การกำจัดขยะขั้นสุดท้าย ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี				

โครงการที่ ๒.๓ การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่เหมาะสม และมีความคุ้มค่า

๑. ชื่อแผนงาน	การจัดการขยะ
๒. ชื่อโครงการ	การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่เหมาะสม และมีความคุ้มค่า
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑.๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑.๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑.๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	สภาพปัญหาขยะมูลฝอยของ.....มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นประมาณ ตัน/วัน เป็นขยะในพื้นที่.....ตัน/วัน และนอกพื้นที่ ตัน/วัน โดยสถานที่กำจัดขยะเดิมมีการจัดการขยะที่ยังไม่ถูกหลักวิชาการ ก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศจากการเผาขยะ การปนเปื้อนของน้ำชะขยะลงสู่แหล่งน้ำหรือน้ำบาดาล และกลิ่นเหม็นรบกวน เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน อีกทั้งสามารถรองรับขยะได้อีกเพียง ปี ดังนั้น จึงควรเตรียมการเพื่อรองรับการจัดการปัญหาขยะในอนาคต ตั้งแต่การศึกษารูปแบบการจัดการขยะที่ต้นทาง และศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบการจัดการขยะมูลฝอยของพื้นที่ หน่วยงานรับผิดชอบ จึงได้ร่วมกันกับ หน่วยงานสนับสนุน และประชาชน จัดทำโครงการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อเตรียมรองรับปริมาณในช่องทางต่างๆ
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถรองรับการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ร้อยละของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เห็นด้วยกับผลการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบการจัดการขยะมูลฝอยของพื้นที่
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. ศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบการจัดการขยะมูลฝอยของพื้นที่ (FS/DD) เพื่อเตรียมความพร้อมในการของบประมาณในช่องทางต่างๆ ๒. จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมต่อการจัดการขยะในพื้นที่ เช่น การจัดเก็บขยะ การคัดแยกขยะ และการกำจัดขยะ รวมถึงค่ากำจัดขยะที่จะเกิดขึ้น ๓. จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมตามหลักวิชาการในการสร้างสถานที่กำจัดขยะ

๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. ศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบการจัดการขยะมูลฝอยของพื้นที่ เพื่อของบประมาณในช่องทางต่างๆ				
	๒. จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับร่วมกัน				
	๓. จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมตามหลักวิชาการในการสร้างสถานที่กำจัดขยะ				
	๔. เสนอขอรับงบประมาณในช่องทางต่างๆ				
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม		งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	
	๑. ศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบการจัดการขยะมูลฝอยของพื้นที่ เพื่อของบประมาณในช่องทางต่างๆ			อปท.	
	๒. จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับร่วมกัน			อปท.	
	๓. จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมตามหลักวิชาการในการสร้างสถานที่กำจัดขยะ			อปท.	
	๔. เสนอขอรับงบประมาณในช่องทางต่างๆ			แผ่นดิน/จังหวัด/เอกชน/.....	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณระบบจัดการขยะมูลฝอย ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี				

โครงการที่ ๒.๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

๑. ชื่อแผนงาน	การจัดการขยะ
๒. ชื่อโครงการ	การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑.๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑.๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑.๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	สถานการณ์การบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีปริมาณเพิ่มขึ้นจำนวนมาก และมีการเปลี่ยนอุปกรณ์ชิ้นใหม่อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยประชาชนส่วนใหญ่จะทิ้งขยะเหล่านี้ปะปนกับขยะทั่วไป หรือบางส่วนจะแยกขยะดังกล่าว และขายให้ผู้รับซื้อของเก่าซึ่งจะถูกส่งต่อไปยังร้านรับซื้อของเก่าโดยจะทำการคัดแยก เช่น การทุบ บด ตัด เผา ใช้สารเคมีละลาย เป็นต้น เพื่อเอาของมีค่าบางชนิดไปขายต่อ เช่น ทองแดง ตะกั่ว เงิน ทอง เป็นต้น แต่เป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกหลักวิชาการ ก่อให้เกิดสารพิษทั้งสารเคมี โลหะหนักแพร่กระจายไปในสิ่งแวดล้อมเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน นอกจากนี้ ยังพบการลักลอบนำขยะอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศและต่างพื้นที่เข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก ดังนั้น จึงควรเตรียมการเพื่อรองรับการจัดการปัญหาในปัจจุบันและในอนาคตที่จะทวีความรุนแรงขึ้น หน่วยงานรับผิดชอบ จึงได้ร่วมกันกับ หน่วยงานสนับสนุน และประชาชน จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการจัดการวัสดุและทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าและมีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้มีการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ๒. เพื่อเป็นการจัดการวัสดุและทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าและมีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ร้อยละของซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ๒. รณรงค์และจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ๓. ส่งเสริมและให้ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับร้านรับซื้อของเก่าและชาเลนจ์ในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

-ตัวอย่าง-

๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์				
	๒. รณรงค์และจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์				
	๓. ส่งเสริมและให้ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับร้านรับซื้อของเก่าและชาเล้งในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์				
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม		งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	
	๑. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์			แผ่นดิน/จังหวัด/เอกชน/.....	
	๒. รณรงค์และจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์			จังหวัด/อปท./.....	
	๓. ส่งเสริมและให้ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับร้านรับซื้อของเก่าและชาเล้งในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์			จังหวัด/อปท./.....	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลดปัญหาการปนเปื้อนจากขยะอันตรายในสถานที่กำจัดขยะ ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี				

ตัวอย่างที่ ๓ แผนงานการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

ขั้นตอนที่ ๑ นำแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนงานที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มาจัดทำเป็นกรอบเพื่อการจัดทำแผนงาน/โครงการ

การจัดเตรียมแผนงานการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน สำหรับจังหวัด..... โดยนำมาจากแผนงานที่ ๓.๑.๑ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และแผนงานที่ ๓.๒.๑ การเกษตร

ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมการใช้ชีวิตประจำวันในการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนสินค้าติดฉลากสิ่งแวดล้อมและฉลากสินค้าเกษตรอินทรีย์

รณรงค์ ประชาสัมพันธ์การลดการใช้สารเคมีในภาคการเกษตร สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเงินทุนและกลไกทางการตลาด เพื่อจูงใจให้มีการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น พัฒนามาตรฐานสินค้าการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาปุ๋ยอินทรีย์ที่เหมาะสมกับชนิดของดินและความต้องการสารอาหารของพืช พัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์หรือแนวทางการจัดเก็บภาษีสารเคมีที่เป็นอันตรายในภาคการเกษตร และสำรวจและประกาศแนวเขตพื้นที่เกษตรอินทรีย์

ขั้นตอนที่ ๒ จัดกลุ่มหรือประเภทของโครงการที่จะดำเนินการให้มีลักษณะเป็นกลุ่มหรือประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน ในลักษณะองค์รวม

ต้นน้ำ การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร โดยการพัฒนาปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการเกษตรที่เหมาะสมกับชนิดของดินและพืช การเพิ่มและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่เกษตรกรรม และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสัตว์ในพื้นที่เกษตรกรรม

กลางน้ำ การพัฒนาบุคลากรภาคการเกษตร ด้วยการพัฒนาองค์ความรู้ และเทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการจัดทำพื้นที่ต้นแบบและวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการให้ความรู้เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมการใช้ชีวิตประจำวัน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก

ปลายน้ำ การส่งเสริมสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการพัฒนาสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเกษตรกรและตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

รูปที่ ๔-๑๒ แผนงานการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

ขั้นตอนที่ ๓ สรุปสาระสำคัญของแผนงานการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

แผนงาน.....การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน.....
 พื้นที่ดำเนินการ.....จังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....
 กลุ่มเป้าหมาย.....ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม จังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....มีจำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชเพิ่มขึ้น มีพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น และเกษตรกรมีสารเคมีตกค้างในเลือดลดลง	- ร้อยละของจำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชเพิ่มขึ้น - ร้อยละของพื้นที่เกษตรกรรม ยั่งยืนเพิ่มขึ้น - จำนวนเกษตรกรที่มีสารเคมีตกค้างในเลือดอยู่ในระดับไม่ปลอดภัยลดลง	- ข้อมูลทางสถิติ	นโยบายของประเทศและของจังหวัดให้ความสำคัญต่อเกษตรกรรมยั่งยืน
วัตถุประสงค์ เพื่อให้มีการบริหารจัดการด้านเกษตรกรรมยั่งยืนอย่างเป็นองค์รวม	จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับ พืช และ พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น	- แผนงานเกษตรกรรมยั่งยืน - แบบสอบถาม	
ผลผลิต ๑. มีทรัพยากรทางการเกษตรที่ดี ๒. บุคลากรภาคการเกษตรได้รับการพัฒนา	๑. สภาพดินเหมาะสมต่อการทำการเกษตร ปริมาณน้ำเพียงพอ และความหลากหลายทางชีวภาพไม่ลดลง ๒. เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องเกษตรกรรมยั่งยืน และเกษตรสมัยใหม่	๑. แบบสอบถาม และ รายงานการตรวจวัดทางวิทยาศาสตร์ ๒. แบบสอบถาม รายงาน จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และ รายงานพื้นที่เกษตรกรรม ยั่งยืน	

๓. ประชาชนตระหนักเรื่อง สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัยทาง อาหาร ๔. เกษตรกร/ฟาร์มได้รับ การรับรองมาตรฐาน สินค้าเกษตรที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น และเกษตรกรสามารถ ต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่ม จากสินค้าเกษตรที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อมได้ รวมทั้งมีช่องทางการ จำหน่ายที่หลากหลาย	๓. ประชาชนบริโภคสินค้า เกษตรที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ๔. จำนวนรายเกษตรกร/ ฟาร์มที่ได้รับการรับรอง มาตรฐานเกษตรที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อมและ จำนวนตลาดรองรับ สินค้าเกษตรที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น	๓. รายงานจำนวนผู้บริโภคและ ปริมาณการจำหน่าย สินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม ๔. รายงานการขึ้นทะเบียน เกษตรกร/ฟาร์ม ที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานเกษตร ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ รายงานจำนวนสถานที่ จำหน่ายสินค้าเกษตรที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม								
โครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.			รวมงบ (หน่วย : ล้านบาท)	แหล่งงบประมาณ				ลักษณะ โครงการ	
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔		งบแผ่นดิน	งบจังหวัด	งบ อปท.	งบอื่นๆ	ต่อเนื่อง	ใหม่
๑. ฟันฟูและอนุรักษ์ ทรัพยากรการเกษตร	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	
๒. พัฒนาบุคลากรภาค การเกษตร	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	
๓. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	
๔. ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	

ขั้นตอนที่ ๔ จัดทำรายละเอียดของโครงการ หรือกิจกรรมที่จะดำเนินการ

โครงการที่ ๓.๑ การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร

๑. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....
๒. ชื่อโครงการ	การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑. ๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑. ๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑. ๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	ในอดีตจังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....มีสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะสมกับการทำการเกษตร ทั้งการทำนา ทำสวน ทำไร่ ปศุสัตว์ และประมง แต่เนื่องจากจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ได้มุ่งพัฒนาโดยอาศัยฐานทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยพื้นฐานในการผลิต เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขัน จึงมีการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตรในปริมาณมาก ส่งผลกระทบทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นปัจจัยสนับสนุนการผลิตทางการเกษตรของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดร่อยหรอ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น ดินเสื่อมโทรมไม่เหมาะสมกับการทำเกษตร น้ำไม่เพียงพอก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างภาคส่วนต่างๆ และสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศในพื้นที่เกษตรถูกรบกวน เป็นต้น หน่วยงานรับผิดชอบหลัก จึงได้ร่วมกับ หน่วยงานสนับสนุน จึงได้จัดทำโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร เพื่อลดการใช้สารเคมี โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่เกษตรได้
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนากการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และยุทธศาสตร์การพัฒนากการเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....มีทรัพยากรทางการเกษตรที่ดี เหมาะสมกับการทำการเกษตร
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	สภาพดินเหมาะสมต่อการทำการเกษตร ปริมาณน้ำเพียงพอ และความหลากหลายทางชีวภาพไม่ลดลง
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. พัฒนาปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการเกษตรที่เหมาะสมกับชนิดของดินและพืช โดยการศึกษาชนิดและความอุดมสมบูรณ์ของดิน และความต้องการสารอาหารของพืชในพื้นที่ จากนั้นผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและวัสดุอินทรีย์อื่นๆ โดยเน้นให้สามารถปรับปรุงดินและมีสารอาหารที่ตรงกับความต้องการของพืช เพื่อเร่งการเจริญเติบโต รวมทั้งลดปริมาณปุ๋ยและต้นทุน ๒. เพิ่มและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่เกษตรกรรม โดยการสำรวจสถานที่ตั้งแหล่งน้ำชุมชน และจัดทำแผนที่แหล่งน้ำชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้ง

-ตัวอย่าง-

	จัดกิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่เกษตรกรรม โดยการสร้างแหล่งน้ำรูปแบบต่างๆ ทั้งในพื้นที่สาธารณะ เช่น ฝาย อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ ระบบส่งน้ำในไร่นา และปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นต้น และในพื้นที่ส่วนบุคคล เช่น การก่อสร้างแหล่งน้ำในพื้นที่ของเกษตรกร เป็นต้น ๓. อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชและสัตว์ในพื้นที่เกษตรกรรม โดยการสำรวจและจัดทำบัญชีความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่น สำรวจและศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศเกษตร รวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการนำศัตรูธรรมชาติไปใช้ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เพื่อทดแทนการใช้สารเคมี รวมทั้งรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เกษตรกรเพื่อให้เห็นความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ และจัดค่ายเยาวชนอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น				
๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. พัฒนาปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการเกษตรที่เหมาะสมกับชนิดของดินและพืช				
	๒. เพิ่มและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่เกษตรกรรม				
๓. อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชและสัตว์ในพื้นที่เกษตรกรรม					
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม		งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	
	๑. พัฒนาปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการเกษตรที่เหมาะสมกับชนิดของดินและพืช			จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....	
	๒. เพิ่มและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่เกษตรกรรม			จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....	
	๓. อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชและสัตว์ในพื้นที่เกษตรกรรม			จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรง: เกษตรกรในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... มีทรัพยากรทางการเกษตรที่ดี เหมาะสมกับการทำการเกษตรมากขึ้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น และผู้บริโภคสินค้าเกษตรของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... มีความปลอดภัยทางอาหารมากขึ้น				

โครงการที่ ๓.๒ การพัฒนาบุคลากรภาคการเกษตร

๑. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....
๒. ชื่อโครงการ	การพัฒนาบุคลากรภาคการเกษตร
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑. ๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑. ๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตาม ประเมินผล	๑. ๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	จากสภาพอนาคตของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๗๔ ที่กำหนดให้ภาคการเกษตรเป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคง ปลอดภัย และมีศักยภาพสูง บนพื้นฐานของการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ขณะที่ในปัจจุบันบุคลากรภาคการเกษตรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างเป็นองค์รวมในการทำการเกษตรกรรมยั่งยืน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐยังขาดทักษะที่ดีในการสื่อสารกับภาคประชาชน ทำให้เกษตรกรที่ประสบปัญหาจากการทำการเกษตรกรรมยั่งยืน อาจจะหันกลับไปใช้สารเคมีตามเดิม หน่วยงานรับผิดชอบ ร่วมกับ หน่วยงานสนับสนุน จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาบุคลากรภาคการเกษตร เพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการการเกษตรแก่บุคลากรภาคการเกษตรของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... ทั้งในเรื่องแนวคิด เทคนิค วิธีการ และปัญหาอุปสรรคของการทำการเกษตรกรรมยั่งยืน รวมทั้งเทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้นำชุมชนและเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล และเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนให้ประเทศก้าวไปสู่เป้าหมายตามที่ตั้งไว้
๗. ความสอดคล้องกับ นโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อพัฒนาบุคลากรภาคการเกษตรทั้งในด้านองค์ความรู้และเทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง เกษตรกรรมยั่งยืน และเกษตรสมัยใหม่
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. พัฒนาองค์ความรู้ และเทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ โดยการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ภาครัฐเรื่อง เกษตรกรรมยั่งยืน และเกษตรสมัยใหม่ รวมทั้งเทคนิคการเป็นวิทยากร/วิทยากรกระบวนการ ๒. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่เกษตรกรเรื่อง เกษตรกรรมยั่งยืนและเกษตรสมัยใหม่ โดยการจัดฝึกอบรม เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาดูงานเรื่อง แนวทางการดำเนินงานด้านเกษตรกรรมยั่งยืนอย่างเป็นองค์รวม และเกษตรสมัยใหม่ ให้แก่

-ตัวอย่าง-

	ผู้นำชุมชน และเกษตรกร รวมทั้งการสอดแทรกองค์ความรู้เรื่อง เกษตรกรรมยั่งยืน และเกษตรสมัยใหม่ไว้ในหลักสูตรท้องถิ่น			
	๓. จัดทำพื้นที่ต้นแบบและวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีจากปราชญ์ชุมชน ผู้สูงอายุ รวมทั้ง เกษตรกรรุ่นใหม่ ในรูปแบบของการจัดทำศูนย์การเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ หรือ แปลงตัวอย่าง			
๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม	พ.ศ. ที่ ดำเนินการ		
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. พัฒนาศักยภาพ และเทคนิคการถ่ายทอด องค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่			
	๒. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่เกษตรกร เรื่องเกษตรกรรมยั่งยืนและเกษตรสมัยใหม่			
	๓. จัดทำพื้นที่ต้นแบบและวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี			
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	
	๑. พัฒนาศักยภาพ และเทคนิค การถ่ายทอดองค์ความรู้ของ เจ้าหน้าที่		จังหวัด/ อบท./.....	
	๒. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ เกษตรกร เรื่องเกษตรกรรมยั่งยืน และเกษตรสมัยใหม่		จังหวัด/ อบท./ เอกชน/.....	
	๓. จัดทำพื้นที่ต้นแบบและวิธีปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี		จังหวัด/ อบท./ เอกชน/.....	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรง: บุคลากรภาคการเกษตรของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... มีความรู้ความเข้าใจ และประสบความสำเร็จในการทำ เกษตรกรรมยั่งยืนมากขึ้น			
	ผู้ได้รับผลประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... อยู่ใน สภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น และผู้บริโภคสินค้าเกษตรของ จังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... มีความปลอดภัยทาง อาหารมากขึ้น			

โครงการที่ ๓.๓ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....
๒. ชื่อโครงการ	การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑. ๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑. ๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตาม ประเมินผล	๑. ๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	ทิศทางการพัฒนาประเทศในปัจจุบันได้วางรากฐานให้มีการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จนได้รับการบรรจุเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ซึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จมาจากภาคเอกชนและประชาชนในฐานะที่เป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค จะต้องมีความนิยมและพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การคำนึงถึงความปลอดภัยทางอาหาร การเลือกใช้สินค้าที่ติดฉลากสิ่งแวดล้อมหรือฉลากสินค้าเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น แต่สถานการณ์ปัจจุบันยังพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร หน่วยงานรับผิดชอบ.. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... มีจิตสำนึกและความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และพร้อมเป็นส่วนหนึ่งในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเข้าสู่สังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อให้ประชาชนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... มีพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ประชาชนบริโภคสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (จำนวนผู้บริโภคและปริมาณการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น)
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. ให้ความรู้เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมการใช้ชีวิตประจำวัน โดยจัดฝึกอบรมผู้นำชุมชนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... และจัดค่ายเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ๒. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักรู้ โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมผ่านหลากหลายช่องทาง เช่น จัดทำโฆษณาในรายการวิทยุท้องถิ่น ติดป้ายประกาศบริเวณหน่วยงานราชการหรือบอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชน และประกาศในเสียงตามสายของชุมชน เป็นต้น

-ตัวอย่าง-

๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. ให้ความรู้เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมการใช้ชีวิตประจำวัน				
๒. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักรู้					
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ		
	๑. ให้ความรู้เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมการใช้ชีวิตประจำวัน		จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....		
	๒. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักรู้		จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....		
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรง: ประชาชนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... อยู่ในสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ทางอ้อม: ผู้ประกอบการสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมขายสินค้าและบริการได้มากขึ้น และ ประชาชนอยู่ในสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น				

โครงการที่ ๓.๔ การส่งเสริมสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....
๒. ชื่อโครงการ	การส่งเสริมสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑.๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑.๒. ๓. สถาบันการศึกษา ๔. ภาคเอกชน ๕. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตาม ประเมินผล	๑.๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศ คือคุณภาพของสินค้าที่มีมาตรฐาน มีความเชื่อมั่น และสามารถตรวจสอบได้ ความหลากหลายของสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งการมีช่องทางการตลาดที่หลากหลายและน่าเชื่อถือ ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคมีความสะดวกและมั่นใจในการซื้อสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ขณะที่ในปัจจุบันผู้บริโภคยังคงมีความคลางแคลงใจในตัวสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีสาเหตุมาจากการตรวจพบการปนเปื้อนของสารเคมี การเกษตรในสินค้าเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ ผู้ผลิตเองก็ยังไม่มีความสนใจในการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากราคาสินค้าตกต่ำและไม่แตกต่างจากราคาสินค้าเกษตรทั่วไป รวมทั้งตลาดสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในวงแคบ หน่วยงานรับผิดชอบ... ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้ร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ จัดทำโครงการส่งเสริมสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สินค้าได้รับการรับรองตามมาตรฐานที่น่าเชื่อถือ รวมทั้งเพื่อให้เกษตรกรสามารถต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มได้จากสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีช่องทางในการจำหน่ายสินค้าเหล่านั้นอย่างแพร่หลายเป็นธรรม
๗. ความสอดคล้องกับ นโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกร/ฟาร์มได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓. เพื่อให้มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	จำนวนรายเกษตรกร/ฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และจำนวนตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. เชิญชวนเกษตรกร/ฟาร์ม ให้พัฒนาสินค้าเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยประชาสัมพันธ์เกณฑ์มาตรฐานสินค้าเกษตร

-ตัวอย่าง-

	ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้แก่เกษตรกร/ฟาร์ม ในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... และ แนวทางการพัฒนาสินค้าให้ได้รับการรับรองมาตรฐานฯ ผ่านการติดป้ายประกาศ การโฆษณาทางวิทยุชุมชน และการสอดแทรกเป็นวาระในการประชุมหมู่บ้าน ๒. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรการเปลี่ยนแปลงบรรจุภัณฑ์ และการเขียนคำอธิบายสรรพคุณของสินค้า เป็นต้น ๓. สร้างเครือข่ายเกษตรกรและตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการจัดทำบัญชีรายชื่อและเครือข่ายเกษตรกร/ฟาร์มที่ผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และจัดให้มีการเสวนาแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างตลาดสีเขียวเพื่อจำหน่ายสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ รวมทั้งการจัดงานเทศกาลสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมปีละ ๑ ครั้ง					
๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ ดำเนินการ			
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
	๑. เชิญชวนเกษตรกร/ฟาร์ม ให้พัฒนาสินค้าเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม					
	๒. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน					
	๓. สร้างเครือข่ายเกษตรกรและตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม					
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม		งบประมาณ (บาท)		แหล่งงบประมาณ	
	๑. เชิญชวนเกษตรกร/ฟาร์ม ให้พัฒนาสินค้าเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม				จังหวัด/ อบท./.....	
	๒. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน				จังหวัด/ อบท./ เอกชน/.....	
	๓. สร้างเครือข่ายเกษตรกรและตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม				จังหวัด/ อบท./ เอกชน/.....	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรง: เกษตรกรในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... ได้รับความเชื่อมั่นจากผู้บริโภคมากขึ้น สามารถจำหน่ายผลผลิตเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น และประชาชนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... มีทางเลือกในการบริโภคมากขึ้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น และผู้บริโภคสินค้าเกษตรของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด..... มีความปลอดภัยทางอาหารมากขึ้น					

๔.๒ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

วิสัยทัศน์(Vision) :

“ประตูการค้าสากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา

สินค้าเกษตรปลอดภัย ประชาชนร่วมใจอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ”

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด (Strategic Issues)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : พัฒนาสภาพแวดล้อมในการพัฒนาการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์
เชื่อมโยงกับต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การสร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร และ
อุตสาหกรรม การเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : พัฒนาและสนับสนุนการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านศาสนา
ศิลปวัฒนธรรมและสุขภาพ เพื่อเป็นการสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและ
พลังงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่การเป็นกลุ่มจังหวัดสีเขียว

๔.๒.๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑) ลักษณะทางกายภาพ

ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน อยู่ทาง
ตอนบนของประเทศ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีพื้นที่รวม ๓๖,๐๒๔ ตารางกิโลเมตร โดยพื้นที่ประเทศ
ไทยมี ๕๑๓,๑๑๕ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๒ และจังหวัดเชียงรายมีพื้นที่มากที่สุด ๑๑,๖๗๘ ตาราง
กิโลเมตร รองลงมา คือ จังหวัดน่าน จังหวัดแพร่ และจังหวัดพะเยา ตามลำดับ โดยกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ
ตอนบน ๒ มีอาณาเขตติดกับจังหวัดอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำปาง

รูปที่ ๔-๑๓ แผนที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

ลักษณะภูมิประเทศ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้และภูเขาที่มีความสูงจากน้ำทะเลสูงสุดที่ ดอยภูคา ๑,๘๘๐ เมตร และความสูงเฉลี่ยคือ ๗๖.๑๖ ของดอยสูงที่สุดในประเทศไทย มีแม่น้ำสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขงไหลมาจากประเทศจีนและผ่านกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ แม่น้ำยมโดยต้นกำเนิดที่จังหวัด พะเยา แม่น้ำน่านมีต้นกำเนิดที่จังหวัดน่าน แม่น้ำกกมีต้นกำเนิดจังหวัดเชียงราย แม่น้ำอิงต้นกำเนิดที่จังหวัด พะเยา เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำโขง โดยไหลลงแม่น้ำโขงที่ บ้านปากอิง ม.๑๖ ต.ศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เป็นต้น

๒) ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

การปกครอง

การแบ่งเขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วย ๕๐ อำเภอ ๓๖๙ ตำบล ๔,๑๒๘ หมู่บ้าน และมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๔ แห่ง เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๔ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๒๖ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๖๖ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๔๐๑ แห่ง

ประชากร

ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ไตรมาส ๑ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีประชากร รวม ๒,๖๒๔,๕๐๐ คน แบ่งเป็นชาย ๑,๒๙๑,๒๘๓ คน หญิง ๑,๓๓๓,๒๑๗ คน ซึ่งมีผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๑,๓๗๕,๕๖๙ คน และผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๖๓๗,๖๑๖ บาท

ตารางที่ ๔-๔ แสดงจำนวนประชาชนของกลุ่มจังหวัดฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ไตรมาส ๑

จังหวัด	จำนวนประชากร		
	ชาย	หญิง	รวม
เชียงราย	๕๙๓,๓๙๓	๖๑๔,๓๐๖	๑,๒๐๗,๖๙๙
พะเยา	๒๓๖,๖๗๑	๒๔๗,๗๘๓	๔๘๔,๔๕๔
แพร่	๒๒๐,๔๓๔	๒๓๓,๖๔๙	๔๕๔,๐๘๓
น่าน	๒๔๐,๗๘๕	๒๓๗,๔๗๙	๔๗๘,๒๖๔
กลุ่มจังหวัดฯ	๑,๒๙๑,๒๘๓	๑,๓๓๓,๒๑๗	๒,๖๒๔,๕๐๐

๓) ข้อมูลเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือโดยรวม ในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ขยายตัวไม่ค่อนัก เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและการแข็งค่าขึ้นของเงินบาทในช่วงครึ่งแรกของปี ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรม ได้รับผลกระทบจากต้นทุนด้านพลังงานและค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้น ภาคการเกษตรยังขยายตัวได้ดี ส่วนการค้าขายแดนขยายตัวในระดับสูง เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านมีการขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน มีการลงทุนปลูกสร้างทั้งแนวราบและแนวดิ่งเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เช่น จังหวัดเชียงราย ที่อำเภอเชียงแสน เชียงของ และแม่สาย

ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ (ราคาประจำปี) มีมูลค่า ๑๘๑,๕๒๐ ล้านบาท โดยจังหวัดเชียงรายมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงสุด ๙๕,๙๙๕ ล้านบาท และเมื่อพิจารณาจากรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของกลุ่มจังหวัดฯ อยู่ที่ ๗๔,๒๖๗ บาท จังหวัดเชียงราย มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี สูงที่สุด คือ ๘๒,๘๙๙ บาท และการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ คิดเป็น ร้อยละ ๐.๘๓ โดยจังหวัดน่านมีการเจริญเติบโตสูงสุดร้อยละ ๓.๑๖

ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ ปี พ.ศ.๒๕๕๗ (ราคาคงที่) มีมูลค่า ๑๐๐,๕๓๓ ล้านบาท โดยจังหวัดเชียงรายมีสัดส่วนสูงที่สุดร้อยละ ๒๖.๐๓ เมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตในช่วง ๑ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ พบว่ากลุ่มจังหวัดฯ มีการขยายตัวร้อยละ -๒.๓๙ โดยจังหวัดน่านมีอัตราการขยายตัวสูงสุดที่ร้อยละ -๑.๓๐

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดฯ รายสาขาปี พ.ศ.๒๕๕๗ (ราคาประจำปี) จะพบว่า กลุ่มจังหวัดฯ มีผลิตภัณฑ์ในสาขาภาคเกษตร การล่าสัตว์และการป่าไม้เป็นหลัก ซึ่งมีมูลค่าจำนวน ๖๔,๕๖๗ ล้านบาท โดยจังหวัดเชียงรายมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ในสาขานี้มากที่สุดคือ ๓๖,๑๓๐ ล้านบาท

ผลิตภัณฑ์สาขาภาคนอกเกษตรของกลุ่มจังหวัดจะอยู่ในสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม จักรยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน มูลค่าจำนวน ๑๓,๒๗๐ ล้านบาท รองลงมาคือ สาขาการศึกษาซึ่งมีมูลค่าจำนวน ๑๐,๒๐๒ ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีจังหวัดเชียงรายมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ทั้งสองลำดับมากที่สุด

ตารางที่ ๔-๕ ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดรายสาขา ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ (ราคาประจำปี) (หน่วย: ล้านบาท)

สาขาหลัก	เชียงราย		พะเยา		แพร่		น่าน		กลุ่มฯ	
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๖	๒๕๕๗
ภาคเกษตร	๓๖,๗๕๔	๓๗,๒๐๒	๑๓,๕๘๙	๑๔,๑๗๘	๕,๘๙๒	๕,๕๑๐	๘,๔๘๕	๙,๒๐๕	๖๔,๗๒๐	๖๖,๐๙๔
เกษตรกรรม										
การล่าสัตว์และ การป่าไม้	๓๕,๗๙๓	๓๖,๑๓๐	๑๓,๔๒๘	๑๓,๙๙๘	๕,๗๗๙	๕,๓๘๔	๘,๓๕๑	๙,๐๕๖	๖๓,๓๕๒	๖๔,๕๖๗
การประมง	๙๖๑	๑,๐๗๒	๑๖๑	๑๗๙	๑๑๓	๑๒๖	๑๓๔	๑๕๐	๑,๓๖๘	๑,๕๒๗
ภาคนอก เกษตร	๕๘,๐๘๑	๕๘,๗๙๓	๑๙,๒๑๑	๑๘,๕๖๐	๒๐,๑๓๕	๒๐,๐๗๒	๑๗,๘๕๘	๑๘,๐๐๐	๑๑๕,๒๘๕	๑๑๕,๙๒๕
การทำเหมือง แร่และเหมือง หิน	๗๘๑	๗๔๙	๗๑	๖๘	๒๕๒	๒๗๓	๑๗๕	๑๕๕	๑,๒๗๙	๑,๒๔๔
อุตสาหกรรม	๔,๘๘๗	๕,๐๒๘	๑,๖๘๘	๑,๗๒๗	๒,๐๖๓	๒,๒๗๓	๑,๓๕๕	๑,๕๑๖	๙,๙๙๔	๑๐,๕๔๔
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	๑,๓๒๑	๑,๔๒๔	๔๓๗	๔๖๓	๔๖๐	๔๙๕	๓๕๔	๓๘๙	๒,๕๗๒	๒,๗๗๒
การก่อสร้าง	๓,๔๕๕	๓,๕๑๐	๑,๒๒๗	๑,๑๕๙	๑,๖๑๕	๑,๔๔๖	๑,๔๗๗	๑,๓๘๓	๗,๗๗๔	๗,๔๙๙
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม ยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของ ใช้ในครัวเรือน	๑๑,๙๖๑	๑๓,๒๗๐	๓,๑๗๘	๓,๕๑๖	๒,๒๑๒	๒,๓๔๙	๒,๕๓๐	๒,๘๘๔	๑๙,๘๘๐	๒๒,๐๒๐
โรงแรมและ ภัตตาคาร	๒,๖๕๑	๒,๓๘๕	๑๐๙	๑๑๓	๒๐๖	๒๓๓	๑๑๔	๑๓๐	๓,๐๘๐	๒,๘๖๑
การขนส่ง สถานที่เก็บ สินค้าและการ คมนาคม	๓,๙๘๐	๓,๗๗๙	๖๘๖	๖๙๓	๕๙๖	๖๐๖	๖๕๒	๖๔๕	๕,๙๑๔	๕,๗๒๒
ตัวกลางทาง การเงิน	๕,๖๙๔	๖,๕๓๐	๑,๙๖๘	๒,๒๑๗	๒,๒๑๐	๒,๕๓๑	๑,๙๒๗	๒,๑๘๓	๑๑,๘๐๐	๑๓,๔๖๑

ตารางที่ ๔-๕ ผลผลิตมวลรวมกลุ่มจังหวัดรายสาขา ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ (ราคาประจำปี) (หน่วย: ล้านบาท)
(ต่อ)

สาขาหลัก	เชียงราย		พะเยา		แพร่		น่าน		กลุ่มฯ	
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๖	๒๕๕๗
การบริหาร ราชการและ การป้องกัน ประเทศ รวมทั้งการ ประกันสังคม ภาคบังคับ	๔,๘๘๙	๓,๗๒๐	๓,๐๘๖	๒,๐๔๓	๒,๖๒๐	๑,๙๐๘	๒,๗๖๗	๒,๐๓๖	๑๓,๓๖๓	๙,๗๐๖
การศึกษา	๙,๑๑๘	๑๐,๒๐๒	๓,๐๖๘	๓,๓๔๙	๔,๕๖๓	๕,๐๔๐	๓,๕๔๗	๓,๙๒๓	๒๐,๒๙๗	๒๒,๕๑๔
การบริการด้าน สุขภาพและ สังคม	๒,๗๓๖	๒,๘๕๑	๑,๑๕๕	๑,๒๐๘	๑,๐๙๓	๑,๑๔๑	๙๐๗	๙๕๘	๕,๘๙๑	๖,๑๕๙
การให้บริการ ด้านชุมชน สังคมและ บริการส่วน บุคคลอื่นๆ	๑,๑๑๓	๑,๑๒๙	๔๓๘	๔๔๓	๓๗๔	๓๗๐	๔๐๕	๔๐๗	๒,๓๓๐	๒,๓๔๙
ลูกจ้างใน ครัวเรือนส่วน บุคคล	๕๕๓	๓๙๖	๑๙๓	๑๒๙	๑๑๙	๑๐๓	๗๗	๑๐๔	๙๔๒	๗๓๓
ผลผลิตมวล รวม	๙๔,๘๓๔	๙๕,๙๙๕	๓๒,๘๐๐	๓๒,๗๓๘	๒๖,๐๒๗	๒๕,๕๘๒	๒๖,๓๔๓	๒๗,๒๐๕	๑๘๐,๐๐๕	๑๘๑,๕๒๐

ด้านสินค้าเกษตรที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ลำไย ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลิ้นจี่ กาแฟ โคเนื้อ กระบือ เป็นต้น

ด้านการค้าชายแดน

กลุ่มจังหวัดฯ มีด้านการค้าชายแดนที่สำคัญ ๕ ด้าน คือ ด้านแม่สาย ด้านเชียงแสน และ ด้านเชียงของ ในจังหวัดเชียงราย ด้านทุ่งช้าง (ห้วยโก๋น) ในจังหวัดน่าน ด้านบ้านฮวกในจังหวัดพะเยา (เพียงกระดับเป็นด่านถาวร ใน พ.ศ.๒๕๕๕) เป็นช่องทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขงตอนบน (GMS) คือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า สปป.ลาว และ สป.จีน ตอนใต้ มีมูลค่าการค้ารวม ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ จำนวน ๕๙,๗๐๓.๓๕ ล้านบาท แบ่งเป็น การนำเข้า ๘,๒๙๓.๗๒ ล้านบาท การส่งออก ๕๑,๔๐๙.๖๓ ล้านบาท โดยด่านเชียงของเป็นด่านการค้าที่มีมูลค่าการค้าสูงที่สุด ๑๗,๑๖๓.๓๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓๗ รองลงมาด้านการค้าเชียงแสน ๑๖,๔๘๔.๑๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๙ ของมูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดฯ

สำหรับสินค้านำเข้า-ส่งออก ที่สำคัญในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ แยกเป็นรายประเทศ พบว่า

(๑) ไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า

- สินค้านำเข้าสำคัญ คือ ไม้ ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ สินค้ากสิกรรม สิ่งทอ – สินค้าส่งออกสำคัญ คือ สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าเบ็ดเตล็ด สินค้าเชื้อเพลิง

(๒) ไทย-สปป.ลาว

- สินค้านำเข้าสำคัญ คือ สินค้าแร่ สินค้ากสิกรรม ไม้ ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์
- สินค้าส่งออกสำคัญ คือ สินค้าเชื้อเพลิง วัสดุก่อสร้าง สินค้าอุปโภคบริโภค

(๓) ไทย-สปป.จีน

- สินค้านำเข้าสำคัญ คือ สินค้ากสิกรรม สินค้าอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์
- สินค้าส่งออกสำคัญ คือ สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้ากสิกรรม เครื่องจักรไม่ใช่ไฟฟ้าอุปกรณ์และส่วนประกอบ

ด้านการท่องเที่ยว

ในปี ๒๕๕๗ กลุ่มจังหวัดฯ มีผู้เยี่ยมเยือน ๔,๗๕๖,๔๕๖ คน ต่อมาในปี ๒๕๕๘ มีผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้นอย่างมาก เป็น ๕,๑๒๖,๑๙๔ คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๒๑ เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ รวมถึงมีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายในประเทศมากขึ้น โดยจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีผู้เยี่ยมเยือนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมา คือ จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และจังหวัดพะเยา ตามลำดับ อย่างไรก็ตามจังหวัดแพร่และจังหวัดน่านเป็น ๒ จังหวัดที่มีการขยายตัวของผู้เยี่ยมเยือนอย่างต่อเนื่อง

ด้านรายได้การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี ๒๕๕๗ มีรายได้รวม ๒๔,๒๘๐.๑๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๘ เพิ่มขึ้นเป็น ๒๗,๓๐๙.๕๕ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๐๙ โดยจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดในกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมา คือ จังหวัดน่าน จังหวัดแพร่ และจังหวัดพะเยา ตามลำดับ

ด้านอุตสาหกรรม

ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ กลุ่มจังหวัดฯ มีจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม รวม ๓,๖๘๗ แห่ง โดยจังหวัดแพร่มีมากที่สุด จำนวน ๑,๙๗๗ แห่ง ส่วนจังหวัดพะเยามีน้อยที่สุด จำนวน ๒๗๓ แห่ง เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า ประเภทเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือนมีจำนวนมากที่สุด ๑,๐๐๒ แห่ง รองลงมา คือ ประเภทการเกษตร จำนวน ๖๗๓ แห่ง และประเภทไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ จำนวน ๕๖๖ แห่ง ตามลำดับ

๔) ลักษณะทางสังคม

ด้านประชากรและแรงงาน

ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (เชียงราย-พะเยา-แพร่-น่าน) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีจำนวนประชากรครัวเรือนส่วนบุคคล ๒,๖๒๔,๕๐๐ คน โดยแบ่งเป็น ชาย ๑,๒๙๑,๒๘๓ คน หญิง ๑,๓๓๓,๒๑๗ คน และมีจำนวนครัวเรือนพิเศษ ๗๑,๙๐๓ คน โดยแบ่งเป็นชาย ๓๖,๖๙๕ คน หญิง ๓๕,๒๐๘ คน โดยจังหวัดเชียงรายมีครัวเรือนส่วนบุคคลมากที่สุด ๑,๒๐๗,๖๙๙ คน และรองลงมาเป็นจังหวัดพะเยา ๔๘๔,๔๕๔ คน

สำหรับประชากรที่ทำงานและมีรายได้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ต่อเดือน) มีรายได้โดยรวม มีเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการเองมี ๒๘,๑๓๐ บาท ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ ๑๓๗,๕๖๘ บาท ลูกจ้างเอกชน ๓๔๐,๑๗๖ บาท การรวมกลุ่ม ๑๒๖ คน อยู่ในจังหวัดพะเยา ธุรกิจส่วนตัว ๕๓๐,๗๘๑ บาท ธุรกิจครัวเรือน ๓๑๖,๔๑๓ บาท

อุบัติเหตุและอาชญากรรม

ในปี ๒๕๕๘ อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน ๖๑๙ ครั้ง อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย จำนวน ๓๙๐ ครั้ง อาชญากรรมทางเพศ จำนวน ๗๘ ครั้ง ถูกแอบอ้างใช้ข้อมูล/เอกสารส่วนตัว จำนวน ๔๔๓ ครั้ง โดยมีการเกิดอาชญากรรมต่อทรัพย์สินมากที่สุดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

การศึกษา

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ กลุ่มจังหวัดฯ มีผู้เรียน/นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน จำนวน ๒๑๕,๗๕๕ คน และมีผู้เรียน/นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา จำนวน ๑๔๒,๙๙๘ คน โดยมีจังหวัดแพร่ มีผู้เรียน/นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามากที่สุด จำนวน ๕๔,๐๙๗ คน

ตารางที่ ๔-๖ จำนวนสถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

จังหวัด	มหาวิทยาลัย	วิทยาลัย	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		เอกชน
			มัธยมศึกษา/ขยายโอกาส	ประถมศึกษาและอนุบาล	
เชียงราย	๔	๖	๒๐๓	๔๕๖	๑๐
พะเยา	๒	๖	๘๓	๑๑๗	๔
แพร่	๓	๖	๗๘	๒๑๓	๖
น่าน	๓	๔	๑๒๑	๒๗๗	๕
รวม	๑๒	๒๒	๔๘๕	๑,๐๖๓	๒๕

ด้านสาธารณสุข

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ กลุ่มจังหวัดฯ มีสถานพยาบาลรวม ๕๘ แห่ง จำนวนเตียงผู้ป่วย ๔,๘๙๑ เตียง จำนวนแพทย์ ๖๒๘ คน ทันตแพทย์ ๒๕๖ คน และพยาบาล ๕,๐๑๔ คน

ตารางที่ ๔-๗ ข้อมูลด้านสาธารณสุขของกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

จังหวัด	สังกัด	จำนวน สถานพยาบาล	จำนวน เตียง	จำนวน แพทย์ (รวม)	จำนวน ทันตแพทย์ (รวม)	จำนวน พยาบาล (รวม)
เชียงราย	กระทรวง สาธารณสุข	๑๗	๑,๖๘๖	๒๘๓	๑๒๖	๒,๒๓๐
	กระทรวงอื่นๆ	๒	๑๖๗			
	เทศบาล	๒	-			
	เอกชน	๒	๓๔๓			
พะเยา	กระทรวง สาธารณสุข	๗	๗๗๕	๑๒๐	๔๔	๙๗๗
	กระทรวงอื่นๆ	๑	๓๐			
	เทศบาล	-	-			
	เอกชน	๑	๑๐๐			
แพร่	กระทรวง สาธารณสุข	๘	๗๖๐	๑๑๖	๓๕	๘๑๔
	กระทรวงอื่นๆ	-	-			
	เทศบาล	-	-			
	เอกชน	๒	๑๒๐			
น่าน	กระทรวง สาธารณสุข	๑๕	๘๘๐	๑๐๙	๕๑	๙๙๓
	กระทรวงอื่นๆ	๑	๓๐			
	เทศบาล	-	-			
	เอกชน	-	-			
กลุ่มจังหวัดฯ		๕๘	๔,๘๙๑	๖๒๘	๒๕๖	๕,๐๑๔

๕) โครงสร้างพื้นฐาน

ถนน เส้นทางที่สำคัญประกอบด้วย

๑) ทางหลวงแผ่นดิน ได้แก่ หมายเลข ๑ พหลโยธิน (ช่วงพะเยา-แม่สาย) หมายเลข ๑๑ (ช่วงอำเภอเด่นชัย) หมายเลข ๑๐๑ (ช่วงอำเภอเด่นชัย-น่าน) และหมายเลข ๑๐๓ เส้นทางร้องกวาง-งาว

๒) ทางหลวงอาเซียน (AH) หมายเลข AH 2 เริ่มต้นเข้าสู่ประเทศไทยที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย หมายเลข AH 3 เริ่มต้นเข้าสู่ประเทศไทยที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และหมายเลข AH 13 เริ่มต้นเข้าสู่ประเทศไทยที่ด่านห้วยโก้น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

๓) โครงข่ายคมนาคมตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS) กลุ่มจังหวัดฯ อยู่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor: NSEC) และเส้นทาง R3A และ R3B เชื่อมโยงกับมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้)

๔) R3A เส้นทางหมายเลข 3A (R3A) เป็นเส้นทางสายใหม่เชื่อมโยงระหว่าง จีน-ลาว-ไทย โดยเริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๘ ภายใต้โครงการ " สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ" และเปิดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อปลายเดือนมีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นมา “เส้นทาง R3A หรือ คุณมัน กงลู่” คือเส้นทางเชื่อมกรุงเทพฯ สู่คุนหมิง โดยมีระยะทางจากกรุงเทพถึงคุนหมิงรวมกว่า ๑๘๐๐ กิโลเมตร นอกจากนี้ ไทยและจีนจะร่วมมือกันก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๔ เชียงของ-ห้วยทราย

๕) R3B เส้นทาง R3B คุนหมิง-ต้าหลัว (จีน)-ท่าซี้เหล็ก (พม่า)-แม่สาย-กรุงเทพฯ (ไทย) ซึ่งบรรจบกับเส้นทาง R3A ที่เมืองเชียงรุ่งของจีน เป็นอีกเส้นทางหนึ่งที่สำคัญภายใต้กรอบ NSEC แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถเปิดใช้ได้ตลอดเส้นทาง เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองของพม่า อีกทั้งเส้นทางนี้ต้องผ่านภูเขาสูง ต้นทุนการขนส่งจึงสูงกว่าและสะดวกน้อยกว่าเส้นทาง R3A โอกาสของผู้ประกอบการโลจิสติกส์ จึงอยู่ที่การขนส่งสินค้าโดยเฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภคเพื่อไปกระจายในพม่ามากกว่าการใช้เส้นทางเพื่อขนส่งสินค้าจากไทยไปจีน

สะพานข้ามแม่น้ำเชื่อมระหว่างประเทศ ที่สำคัญประกอบด้วย

๑) สะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๔ (เชียงของ-ห้วยทราย) เป็นสะพานข้ามแม่น้ำโขง เชื่อมต่อระหว่างประเทศไทยที่ บ้านดอนมหาวัน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย กับประเทศลาวที่บ้านดอน เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว ระยะทาง ๒.๔๘ กิโลเมตร

๒) สะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำสาย แห่งที่ ๑ และ ๒ เชื่อมอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายกับจังหวัดท่าซี้เหล็ก สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า

รถไฟ

สถานีรถไฟที่สำคัญ ได้แก่ สถานีรถไฟเด่นชัย จังหวัดแพร่ เป็นเส้นทางรถไฟ ทางเดี่ยวขนาด ๑.๐๐ เมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ระยะทาง ๕๓๓.๙๔ กิโลเมตร และจังหวัดเชียงใหม่ ระยะทาง ๒๑๗ กิโลเมตร

ท่าอากาศยาน

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีท่าอากาศยานที่อยู่ในการดูแลของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑ แห่ง คือ ท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวงเชียงราย และมีท่าอากาศยานที่อยู่ในการดูแลของกรมการบินพลเรือน จำนวน ๒ แห่ง คือ ท่าอากาศยานแพร่ และ ท่าอากาศยานน่าน

ท่าเรือ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีท่าเรือ ๓ แห่ง ประกอบด้วย ท่าเรือพาณิชย์เชียงแสนแห่งที่ ๑ และ ๒ และท่าเรือเชียงของ ซึ่งทั้ง ๓ แห่ง อยู่ในการดูแลของการท่าเรือแห่งประเทศไทย

๔.๒.๒ การวิเคราะห์สภาวะการณ์และศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒

๑) ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น

ทรัพยากรป่าไม้

กลุ่มจังหวัดฯ มีเนื้อที่รวม ๓๖,๐๒๔.๑๐ ตารางกิโลเมตร ในปี ๒๕๕๗ มีเนื้อที่ป่า ๒๐,๗๓๓.๑๑ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๕ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยมีพื้นที่จังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด คือ ร้อยละ ๗๑.๑๘

ตารางที่ ๔-๘ เนื้อที่ป่าไม้ แยกรายจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗

จังหวัด	เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.)	พ.ศ. ๒๕๕๕		พ.ศ. ๒๕๕๖		พ.ศ. ๒๕๕๗	
		เนื้อที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละ ของ พื้นที่ป่า	เนื้อที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละ ของ พื้นที่ป่า	เนื้อที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละ ของ พื้นที่ป่า
เชียงราย	๑๑,๖๗๘.๓๗	๕,๑๖๔.๖๒	๔๔.๒๒	๕,๑๖๔.๖๒	๔๔.๒๒	๕,๑๖๔.๖๒	๔๔.๒๒
พะเยา	๖,๓๓๕.๐๖	๓,๒๘๗.๑๙	๕๑.๘๙	๓,๒๘๗.๑๙	๕๑.๘๙	๓,๒๘๗.๑๙	๕๑.๘๙
แพร่	๖,๕๓๘.๖๐	๔,๑๑๕.๖๒	๖๒.๙๔	๔,๑๑๕.๖๒	๖๒.๙๔	๔,๑๑๕.๖๒	๖๒.๙๔
น่าน	๑๑,๔๗๒.๐๗	๘,๑๖๕.๖๘	๗๑.๑๘	๘,๑๖๕.๖๘	๗๑.๑๘	๘,๑๖๕.๖๘	๗๑.๑๘
กลุ่มฯ	๓๖,๐๒๔.๑๐	๑๕,๕๖๘.๔๙	๔๓.๒๒	๒๐,๗๓๓.๑๑	๕๗.๕๕	๒๐,๗๓๓.๑๑	๕๗.๕๕

ทรัพยากรดิน

ภาคเหนือเป็นภาคที่มีลักษณะภูมิประเทศเต็มไปด้วยเทือกเขาและหุบเขา จึงทำให้เกิดดินประเภทต่าง ๆ ที่พบตามแถบภูเขาที่สูง ที่ผุพังจากหินต่างๆ หลายชนิด ดินมีลักษณะตื้นบางตามที่ลาดชันและเต็มไปด้วยกรวดหิน พอที่จะมีป่าไม้ปกคลุมและทำการเพาะปลูกแบบทำไร่เลื่อนลอยได้ ส่วนในบริเวณหุบเขาหรือแอ่งแผ่นดิน ซึ่งเป็นที่ราบที่มีระดับต่างๆ กัน จะมีเนื้อดินหนาสมบูรณ์กว่า เพราะน้ำพาตะกอนจากไหล่เขามาทับถม อย่างไรก็ตาม ลักษณะภูมิประเทศที่ต่างกัันนี้ อาจแบ่งกลุ่มของดิน และประโยชน์ที่ได้จากดิน ทรัพยากรดินของกลุ่มจังหวัดฯ เสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่องเป็นผลมาจากภัยธรรมชาติและการใช้ที่ดินไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้เกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดินสูง มีปัญหาดินขาดอินทรีย์วัตถุ ปัญหาดินเป็นกรด เป็นต้น โดยแต่ละจังหวัดมีลักษณะการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดินและสภาพปัญหา ดังนี้

จังหวัดเชียงราย

ทรัพยากรดินเป็นปัจจัยหลักและทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ แต่ในปัจจุบันมีความเสื่อมโทรม เนื่องจากการใช้ที่ดินผิดประเภทเกิดการพังทลายของดินและการสูญเสียหน้าดิน การปล่อยที่ดินรกร้างว่างเปล่า และการใช้สารเคมีในการเกษตรเป็นเวลานาน อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาทุกจังหวัดในกลุ่มได้ดำเนินกิจกรรม หลากหลาย อาทิ การปรับปรุงดิน การปลูกพืชแบบผสมผสาน การส่งเสริมการใช้สารชีวภาพและแนะนำ ขั้นตอน/วิธีการใช้อย่างถูกต้อง ดังนี้

๑. การใช้ที่ดินผิดประเภท เนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมืองและการเพิ่มขึ้นของ ประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการนำพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรมาใช้เป็นพื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่ อุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น

๒. การพังทลายของดินและการสูญเสียหน้าดิน เนื่องจาก

- เกิดจากการประกอบกิจกรรมของมนุษย์ ได้แก่ การทำเกษตรกรรม การตัดถนน และ การสร้างเขื่อน
- เกิดจากพื้นที่ป่าถูกทำลายโดยมนุษย์ ทำให้หน้าดินเปิด และถูกกัดเซาะโดยน้ำฝนหรือน้ำหลากได้ง่าย
- จากธรรมชาติ การกัดเซาะของกระแสน้ำและลม รวมทั้งแรงโน้มถ่วงของโลก

๓. การปล่อยที่ดินรกร้างว่างเปล่า ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

๔. การใช้สารเคมีในการทำการเกษตร ทำให้มีสารพิษตกค้างในดิน เช่น ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช

จังหวัดพะเยา

ทรัพยากรดินและที่ดิน โดยรวมประสบปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน อันเนื่องมาจาก ปรากฏการณ์ธรรมชาติ คือ ลม ฝน อุณหภูมิ หรือสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งเป็นผลจากกิจกรรม ของมนุษย์ที่ตัดไม้ทำลายป่าและเปิดป่าเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ การชะล้างพังทลายของดิน โดยเฉพาะในพื้นที่ ดอนที่มีการทำเกษตรกรรมในพื้นที่ลาดชัน การใช้ดินอย่างไม่ถูกต้องหลักวิชาการและขาดการบำรุงรักษา นอกจากนี้ เป็นการสูญเสียทรัพยากรดินในพื้นที่ป่าซึ่งเป็นการสูญเสียสิทธิในที่ดิน จากของรัฐเป็นของเอกชน ในหลากหลายลักษณะการถือครอง ได้แก่ กลุ่มที่มีสิทธิในการจำหน่ายจ่ายโอน (ยกเว้นกรณีข้อจำกัดห้ามโอน) ได้แก่ โฉนด และน.ส. ๓ และกลุ่มที่ไม่มีสิทธิในการจำหน่ายจ่ายโอน (ยกเว้นทางมรดก) ได้แก่ น.ค.๓, กสน.๕, ส.ท.ก. ๑, ๒ และ ส.ป.ก. ๔-๐๑

จังหวัดแพร่

การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่จังหวัดแพร่ส่วนใหญ่ใช้เป็นทำนา ๒๘๗,๕๒๐ ไร่ หรือ ร้อยละ ๕๖.๖๐ รองลงมาเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อทำไร่ ร้อยละ ๒๙.๔๓ การปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ร้อยละ ๑๖.๓๔ นอกนั้นเป็นการใช้ประโยชน์ประเภทอื่น รวมทั้งเป็นที่อยู่อาศัย ร้อยละ ๔.๘๓

ส่วนการชะล้างและพังทลายของหน้าดินที่ก่อให้เกิดตะกอน พบว่า มีตะกอนสะสมในพื้นที่ลุ่มน้ำยม ๔๑๗.๘๕ ตันต่อตารางกิโลเมตรต่อปี จากพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด ๑๒,๖๕๒ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นอัตราการสูญเสียหน้าดิน ๐.๓๒ มิลลิเมตรต่อปี จึงควรต้องให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาพื้นที่ต้นน้ำ และป่าชุมชนโดยเฉพาะกิจกรรมการปลูกฟื้นฟูสภาพป่า Food Bank การทำฝายต้นน้ำแบบผสมผสานและกึ่งถาวร การปลูกหญ้าแฝก และการป้องกันไฟป่า

จังหวัดน่าน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน ส่วนใหญ่มีปัญหา ดังนี้

๑. ปัญหาการใช้ที่ดินไม่เหมาะสม ได้แก่ การใช้ที่ดินไม่สอดคล้องกับสมรรถนะของที่ดิน การใช้ที่ดินผิดประเภทและการใช้ที่ดินไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์
๒. ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินเป็นปัญหาจากการสืบเนื่องจากการใช้ที่ดินอย่างไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีความลาดชันสูงชะล้างพังทลาย ทำให้ดินเสื่อมโทรม
๓. ปัญหาการใช้ที่ดินที่มีศักยภาพทางการเกษตรต่ำ
๔. ปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดิน ได้แก่ ปัญหาการไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน และปัญหาการกระจายการถือครองที่ดิน พื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมีหลายพื้นที่ที่ถูกถือครองโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย จึงไม่มีแรงจูงใจในการบำรุงรักษาที่ดิน
๕. ปัญหามลพิษทางดิน ได้แก่ สารพิษตกค้างจากการใช้ในการเกษตร อุตสาหกรรมและชุมชน

ทรัพยากรน้ำ

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดฯ มีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงและป่าไม้ จึงเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของประเทศ โดยมีแหล่งน้ำสายหลักที่เป็นแหล่งน้ำจืดของประเทศ คือ แม่น้ำอิง แม่น้ำกก แม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน นอกจากนี้ ยังมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สำคัญ คือ กว๊านพะเยา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา รวมถึง กรมชลประทานและการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ได้สร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฝาย ทำนบ เพื่อเก็บกักน้ำไปใช้ประโยชน์ต่างๆ เช่น ใช้ในการเพาะปลูก ผลิตกระแสไฟฟ้าบรรเทาอุทกภัย เก็บน้ำไว้ใช้ฤดูแล้ง และเพื่ออุปโภคบริโภค โดยสภาพปัญหาทรัพยากรน้ำของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ มีดังนี้

จังหวัดเชียงราย

โดยที่ผ่านมา จังหวัดได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ อาทิ การจัดทำแผนแก้มลิง ขุดลอกแหล่งน้ำ จัดทำแผนป้องกันน้ำท่วม และเพิ่มพื้นที่รองรับน้ำ แต่ก็ยังประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยเฉพาะการที่พื้นที่ลุ่มน้ำมีปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำในพื้นที่ ปัญหาน้ำท่วม และปัญหามลพิษทางน้ำ โดยต้นเหตุของปัญหา มีดังนี้

๑. การตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ทำให้ไม่สามารถชะลอปริมาณน้ำทำให้ไหลลงมาเสมอได้ตลอดปี จึงมักเกิดปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝน ส่วนช่วงฤดูร้อนเกิดปัญหาน้ำขาดแคลน ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดมาจากการทำไร่เลื่อนลอยและการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

๒. กรวด ดิน และทราย จำนวนมากได้ถูกน้ำพัดพามาทับถมอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้อัตราการตื้นเขินทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกปี

๓. หนองน้ำตื้นเขินมีวัชพืชขึ้นปกคลุม เนื่องจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่ข้างเคียงลงไปใช้พื้นที่ที่ตื้นเขินปลูกผัก บางแห่งถูกใช้เป็นที่ทิ้งขยะมีเศษวัสดุก่อสร้างและเศษขยะอยู่ในลำเหมือง บางส่วนถูกบุกรุก เหลือเพียงลำน้ำแคบ ๆ

๔. มีการปล่อยน้ำเสียจากชุมชนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ตามลำน้ำ ทำให้คุณภาพน้ำ ไม่สะอาด มีสารปนเปื้อน

๕. การพัฒนาแหล่งน้ำประสบปัญหาที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการแหล่งน้ำไม่ครอบคลุมพื้นที่เกิดภัยแล้งและน้ำท่วมทั้งในฤดูฝน ทั้งนี้มีสาเหตุที่สำคัญ คือ งบประมาณบริหารจัดการน้ำไม่เพียงพอ ภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง และแหล่งน้ำตื้นเขิน ผลกระทบที่เกิดขึ้น คือ เกิดน้ำท่วมขังในพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมได้รับความเสียหายและน้ำอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอ

จังหวัดพะเยา

จากการประเมินสถานการณ์ด้านทรัพยากรแหล่งน้ำ บนพื้นฐานของการสูญเสียความสามารถในการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ กว๊านพะเยา หนองเล็งทราย แม่น้ำอิง ลำน้ำสาขา และแม่น้ำยม มีความสามารถในการเก็บกักน้ำน้อยลงอันเนื่องมาจากตื้นเขินของแหล่งน้ำ ซึ่งเกิดจากการชะล้างพังทลายของดินก่อให้เกิดตะกอนลงไปสะสมอยู่ในแหล่งน้ำต่าง ๆ รวมทั้งการทับถมของซากวัชพืช การก่อสร้างฝาย หรือทวนกั้นน้ำ โดยไม่มีประตูปะทะระบายและการบุกรุกที่ดินริมน้ำ นอกจากนี้ ยังประสบปัญหาการเสื่อมโทรมและการสูญเสียแหล่งน้ำอันเป็นต้นน้ำลำธารจากการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อขยายพื้นที่เกษตรกรรม การทำไร่เลื่อนลอย รวมทั้งการถูกไฟป่าเผาทำลาย จนภูเขากลายเป็นเขาหัวโล้น โดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาด้านตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัด เริ่มจากด้านใต้ของอำเภอดอกคำใต้เรื่อยขึ้นไปจนถึงทิศเหนือของอำเภอจุน

สภาพปัจจุบัน พบว่ามีการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ชลประทานของโครงการต่างๆ รวม ๓๒.๗ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙๘ ของปริมาณความต้องการน้ำในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการขาดแคลนน้ำ

ในพื้นที่รับประโยชน์ของโครงการขนาดเล็กที่กระจายอยู่ตามลำน้ำย่อย สำหรับน้ำอุปโภค-บริโภคของชุมชนขนาดใหญ่ พบว่า มีปริมาณน้ำเพียงพอ

จังหวัดแพร่

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำยมเพื่อจัดสรรน้ำให้พอเพียงต่อการใช้ประโยชน์ของชุมชน โดยในส่วนของแหล่งน้ำใต้ดินมีบ่อน้ำบาดาล จำนวนรวม ๒,๓๒๓ บ่อ ส่วนการจัดการน้ำผิวดินในรูปของการสร้างแหล่งเก็บน้ำ ได้แก่ โครงการชลประทานขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก มีจำนวน ๕ โครงการ ๒๖ โครงการ และ ๕๙๖ โครงการ ตามลำดับ โดยสามารถกักเก็บน้ำได้ ๓๙๑.๓ ลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่รับประโยชน์ ๑,๕๓๘,๙๗๕ ไร่ ส่วนพื้นที่ที่เหลือเป็นโครงการสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า ๑๐๘ โครงการ มีพื้นที่รับน้ำ ๑๔๕,๒๑๐ ไร่ อย่างไรก็ตาม ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดแพร่ ยังจำเป็นต้องพิจารณาภัยธรรมชาติที่เกี่ยวข้องควบคู่ไปด้วย ได้แก่ ภัยแล้งและอุทกภัย

จังหวัดน่าน

สภาพปัญหาทรัพยากรน้ำ

- ๑) แหล่งน้ำที่มีอยู่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่เนื่องจากมีขนาดเล็กและต้นเขื่อนขาดระบบส่งน้ำและเครื่องสูบน้ำ ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดี ไปยังไร่นาของเกษตรกรนอกเขตชลประทาน
- ๒) ขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ตลอดจนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งในบริเวณพื้นที่ใกล้ลำน้ำหรือแหล่งน้ำขนาดเล็ก
- ๓) การบุกรุกพื้นที่แหล่งน้ำจากชาวบ้านบริเวณแหล่งน้ำหลายสายถูกบุกรุกจากชาวบ้านเพื่อนำไปใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกโดยเฉพาะการปลูกพืชสวนและไร่นา เป็นต้น
- ๔) คุณภาพน้ำในลำน้ำสายสำคัญบางสายเสื่อมโทรม เนื่องจากมีการทิ้งสิ่งปฏิกูลและสารเคมีลงสู่แม่น้ำโดยตรงโดยเฉพาะลำน้ำที่ไหลผ่านแหล่งชุมชนจะมีปัญหาคุณภาพน้ำและมีสิ่งปฏิกูลเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก
- ๕) การพัฒนาพื้นที่แหล่งน้ำที่มีอยู่ไม่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและมีสมรรถภาพในการเก็บและการระบายน้ำ
- ๖) ปัญหาน้ำท่วมฉับพลันที่เกิดขึ้นในบางชุมชนที่เกิดเนื่องจากลำน้ำมีความลาดชันสูงไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำและชะลอการไหลของน้ำ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่เป็นทางผ่านของน้ำอีกด้วย

ปัญหามลพิษทางอากาศ

พื้นที่ภาคเหนือตอนบน ๒ มักจะประสบปัญหาหมอกควันทุกปี โดยสามารถตรวจพบแนวโน้มการเพิ่มสูงขึ้นของปริมาณฝุ่นขนาดเล็ก (PM₁₀) ซึ่งจะเกิดขึ้นในช่วงต้นปี สาเหตุหนึ่งเกิดจากช่วงเวลาดังกล่าวมวลอากาศเย็นเริ่มปกคลุมพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย สภาพอากาศแห้งและนิ่ง ฝุ่นละอองสามารถแขวนลอยอยู่ในบรรยากาศได้นาน ไม่สามารถแพร่กระจายออกไปได้และไม่ตกลงสู่พื้น ก่อให้เกิดสภาพฟ้าหัลว มีหมอกควันปกคลุม ทิศนวิสัยต่ำกว่า ๑ กิโลเมตร

สถานการณ์อุทกภัย

สถานการณ์อุทกภัยของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี ๒๕๕๖ มีพื้นที่ประสบภัยทั้งสิ้น ๕๑ อำเภอ ๒๖๐ ตำบล ๑,๙๓๑ หมู่บ้าน โดยมีการเกิดประสพภัย ๗ ครั้ง และความเสียหายที่อาจได้รับหรือส่งผลกระทบต่อประชาชน ๘๒,๖๔๙ คน บ้านเรือนราษฎร ๓๔,๘๗๐ หลัง

สถานการณ์ภัยแล้ง

สถานการณ์ภัยแล้งของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีพื้นที่ประสบภัยรวม ๕๐ อำเภอ ๒๙๔ ตำบล ๒,๕๑๔ หมู่บ้าน โดยมีราษฎรเดือดร้อน ๑,๐๔๕,๓๕๔ คน ๒๖๘,๓๔๑ ครัวเรือน พื้นที่การเกษตรที่ได้รับความเสียหาย จำนวน ๓๖๓,๕๒๙ ไร่ ความเสียหายเบื้องต้น คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น ๒๒๕,๕๓๐,๙๐๐ บาท

สถานการณ์ไฟฟ้า

สถานการณ์ไฟฟ้าของกลุ่มจังหวัดฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ กลุ่มจังหวัด มีความถี่รวม ๔๒๕ ครั้ง พื้นที่เสียหายรวม ๓,๔๙๘.๙๗ ไร่ โดยจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีความถี่ในการเกิดไฟฟ้าสูงที่สุด ๑๔๔ ครั้ง พื้นที่เสียหาย ๑,๑๒๙.๒๒ ไร่ จึงควรต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันแก้ไขและบรรเทาปัญหาอย่างเข้มข้น

สถิติภัยพิบัติแผ่นดินไหว

คาดการณ์จังหวัดที่เสี่ยงภัยพิบัติแผ่นดินไหวมีดังนี้ ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ วัดความสูงสูงสุดได้ที่ ๕.๑ ริกเตอร์ต่ำสุด ๓.๕ ริกเตอร์ ในปี พ.ศ.๒๕๕๖ วัดความสูงได้ที่ ๕.๓ ริกเตอร์ ต่ำสุด ๓.๕ ริกเตอร์ ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ วัดความสูงได้ที่ ๖.๓ ริกเตอร์ ต่ำสุด ๓.๐ ริกเตอร์ ซึ่งควรต้องมีมาตรการในการป้องกัน เตรียมพร้อมและเตือนภัยให้กับประชาชนในพื้นที่

๒) การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของกลุ่มจังหวัดฯ

ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ มีปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่ต้องการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันที่สูงขึ้น แบ่งเป็น ๔ ด้านหลัก ดังนี้

ด้านการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์

๑. ปัญหาความไม่พร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
๒. ปัญหาความไม่พร้อมของผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์
๓. ปัญหาความไม่พร้อมของชุมชนและสังคมรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานและประชากรบริเวณ

ชายแดน

ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม

๑. ปัญหาด้านการผลิตสินค้าเกษตรหลักของกลุ่มจังหวัดฯ
๒. ปัญหาความยากจนและคุณภาพชีวิตของเกษตรกร
๓. ปัญหาความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการในพื้นที่ และความร่วมมือระหว่างกลุ่มจังหวัดฯ กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม

ด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

๑. ปัญหาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศ GMS และ AEC
๒. ปัญหาด้านมาตรฐานการบริการและบุคลากรการท่องเที่ยว

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติทั้งป่าไม้และแหล่งต้นน้ำถูกทำลาย ส่งผลให้ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงและเสื่อมถอยอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นต้องเร่งฟื้นฟูอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้และแหล่งต้นน้ำ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของป่าชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ตลอดจนการปลูกพืชเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งการทำฝายในพื้นที่ต้นน้ำ การจัดโซนนิ่งการอนุรักษ์ป่า และพื้นที่ที่อนุญาตให้ชาวบ้านสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะจังหวัดแพร่และจังหวัดน่าน

(๒) ปัญหาภัยพิบัติเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ทั้งอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ของกลุ่มจังหวัดฯ มีสถิติของการเกิดภัยสูงและอยู่ในลำดับต้นของประเทศ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการยกระดับพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการปัญหา สร้างความรู้ความเข้าใจ และบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสาธารณภัยต่างๆ ตลอดจนการเตรียมการในการป้องกันและเตือนภัยอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่เสี่ยงภัย

(๓) ปัญหาหมอกควันและไฟป่า พื้นที่ภาคเหนือตอนบน ๒ ประสบปัญหาหมอกควันและไฟป่าอย่างรุนแรงในช่วงต้นปี ตรวจพบการเพิ่มสูงขึ้นของปริมาณฝุ่นขนาดเล็ก (PM₁₀) ก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านสุขภาพของ

ประชาชน รวมถึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องเพิ่ม ศักยภาพชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่า ปहुกจิตสำนึกและสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมของเยาวชน ประชาชน ชุมชน

๔.๒.๓ แนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการที่มีลักษณะบูรณาการร่วมกัน ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประกอบการเสนอของงบประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/จังหวัดต่อไป

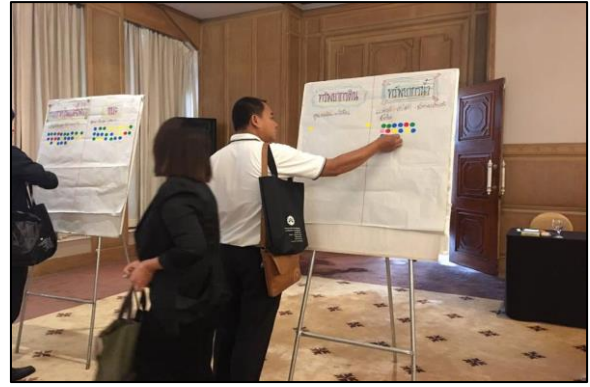
ภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่แผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในพื้นที่นำร่อง กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ในวันอังคารที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมดุสิต ไอส์แลนด์ รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นประมาณ ๑๐๐ คน จากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา โดยได้รับเกียรติจาก ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย (นายศักดิ์ชาย วงศ์กนิษฐ) มาเป็นประธาน ซึ่งในการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ มีการนำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนจัดการฯ และแนวทางการแปลงแผนระดับชาติไปสู่ระดับท้องถิ่น ระดมความคิดเห็นวิเคราะห์ประเด็นปัญหา จัดลำดับความสำคัญ และระดมความเห็นจัดทำแผนงาน/โครงการที่มีการบูรณาการร่วมกัน

ผู้เข้าร่วมการประชุมได้ระดมความคิดเห็นวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและจัดลำดับความสำคัญ ประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ ที่มีการบูรณาการร่วมกัน และเป็นระบบ เพื่อสามารถนำไปประกอบการขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้อย่างเป็นรูปธรรม พบว่ามีทั้งสิ้น ๗ ประเด็น ได้แก่ (๑) ความหลากหลายทางชีวภาพ (๒) ทรัพยากรดิน (๓) ทรัพยากรน้ำ (๔) หมอกควันและไฟป่า (๕) ทรัพยากรป่าไม้ (๖) ขยะมูลฝอย และ (๗) ภัยพิบัติ โดยในวันประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ระดมความคิดเห็นในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาใน ๗ ประเด็นดังกล่าว และจัดลำดับความสำคัญด้วยการติดสติ๊กเกอร์คัดเลือกประเด็นที่มีความสำคัญที่สุดเพื่อนำมาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งประเด็นที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญเป็น ๓ ลำดับแรก คือ ทรัพยากรป่าไม้ (ร้อยละ ๒๘) ขยะ (ร้อยละ ๒๔) และหมอกควันและไฟป่า (ร้อยละ ๒๓) ตามลำดับ สำหรับประเด็นด้านอื่นๆ คือ ทรัพยากรน้ำ (ร้อยละ ๑๒) ความหลากหลายทางชีวภาพ (ร้อยละ ๘) ภัยพิบัติ (ร้อยละ ๔) และทรัพยากรดิน (ร้อยละ ๒) จากนั้นได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ ที่มีการบูรณาการร่วมกัน และเป็นระบบ ใน ๓ ประเด็นที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญสูงสุด คือ (๑) ทรัพยากรป่าไม้ (๒) ขยะ และ (๓) หมอกควันและไฟป่า เพื่อสามารถนำไปประกอบการขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ได้รวมประเด็นทรัพยากรป่าไม้ และหมอกควันและไฟป่าเข้าด้วยกัน เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน สำหรับประเด็นขยะมูลฝอย

สามารถดูตัวอย่างแผนงาน/โครงการ ได้จากหน้าที ๙๕-๑๐๖ ซึ่งผลการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการแบบบูรณาการ มีดังนี้

รูปที่ ๔-๑๔ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่แผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในพื้นที่นำร่อง กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ณ โรงแรม ดุสิต โฮเต็ล รีสอร์ท จังหวัดเชียงราย

รูปที่ ๔-๑๔ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่
แผนงาน/ โครงการ ภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในพื้นที่นำร่อง กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
ณ โรงแรม ดุสิต โฮเต็ลแลนด์ รีสอร์ท จังหวัดเชียงราย

ตัวอย่างที่ ๑ แผนงานแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควัน

ขั้นตอนที่ ๑ นำแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนงานที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ มาจัดทำเป็นกรอบเพื่อการจัดทำแผนงาน/โครงการ

การจัดเตรียมแผนงานแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควันในจังหวัด.....
โดยนำมาจากแผนงานที่ ๑.๑.๑ ทรัพยากรป่าไม้ และแผนงานที่ ๒.๑.๓ การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าระบบนิเวศป่าไม้ กำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ และป่าเศรษฐกิจ ให้มีแนวเขตที่ชัดเจน รวมถึงส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูง หรือมีระบบตัดฟันยาวที่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้สิทธิชุมชนเข้าใช้ประโยชน์จากป่า โดยคำนึงถึงความเปราะบางเชิงนิเวศ ชีตจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัว

อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง รวมทั้งชนิดพืชเฉพาะถิ่น พืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ให้เป็นฐานทรัพยากรที่มั่นคง รวมถึงอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ

ส่งเสริมมาตรการห้ามมิให้มีการเผาในพื้นที่ชุมชน และพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อป้องกันปัญหามลพิษทางอากาศที่จะเกิดขึ้น รวมถึงจัดทำ พัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านคุณภาพอากาศระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการบูรณาการร่วมกันในการติดตาม ตรวจสอบ และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพอากาศ

ขั้นตอนที่ ๒ จัดกลุ่มหรือประเภทของโครงการที่จะดำเนินการให้มีลักษณะเป็นกลุ่มหรือประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน

การกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าให้ชัดเจน โดยการกำหนดเขตพื้นที่ป่าไม้ให้ชัดเจน และติดตามการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการบุกรุกพื้นที่ป่าโดยการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำแนกเขตพื้นที่ป่าที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน และให้สิทธิที่จะมีที่ดินทำกินอย่างเป็นธรรม พร้อมดำเนินมาตรการเยียวยา หรือชดเชยให้กับราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการจำแนกเขตที่ดินป่าไม้อย่างเหมาะสม

การฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าไม้ เพื่อดำเนินการให้มีการฟื้นฟู ปลูกป่า และดูแลรักษาพื้นที่ป่าตามหลักธรรมชาติ การปลูกป่าทดแทน ใช้หลักป่าสามอย่าง ประโยชน์สี่อย่าง โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และขยายเครือข่ายความรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้คนอยู่กับป่าได้และป่ามีความสมบูรณ์ ส่งเสริมการจัดตั้งป่าชุมชน การพัฒนาพื้นที่ป่าในเขตเมืองและชุมชน

การจัดระบบการปลูกไม้เศรษฐกิจ ให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ทำได้ในพื้นที่ป่าไม้ทุกประเภท พร้อมส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ ในพื้นที่เอกชนหรือนอกเขตพื้นที่ป่าไม้ รวมถึงพื้นที่หน่วยงานที่มีพื้นที่ดูแลรักษาป่าไม้ ให้สามารถปลูกไม้เศรษฐกิจไว้สำหรับใช้สอย พร้อมจัดทำโครงการปลูกต้นไม้ที่สามารถนำมาใช้ได้ในอนาคต และสนับสนุนให้ประชาชนนำที่ดินมาปลูกป่าเศรษฐกิจและยึดเป็นอาชีพได้ และเพื่อป้องกันการลักลอบตัดไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ต้องพัฒนาเครื่องมือรองรับไม้เศรษฐกิจ และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาหาแนวทางในการระบุแหล่งกำเนิดของไม้ มิให้มีการลักลอบนำไม้ออกจากป่า

การสร้างความร่วมมือในการป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควัน โดยการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน และเครือข่ายการป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควัน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และบูรณาการร่วมกันกับภาคส่วนต่างๆ ในการรณรงค์ควบคุมการเผาในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม ตลอดจนนำเทคโนโลยีมาช่วยป้องกันพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควัน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุการเกษตรให้คุ้มค่าที่สุด และเป็นระบบ อาทิ การนำเศษวัชพืชมาทำปุ๋ยหมัก การไถกลบวัชพืช ทำถ่านชีวภาพ (Biochar) ทำเชื้อเพลิงอัดแท่งชีวมวล โรงไฟฟ้าชีวมวล ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสาน

รูปที่ ๔-๑๕ แผนผังการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาหมอก

ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำสรุปสาระสำคัญของแผนงาน

แผนงาน.....แก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควัน.....

พื้นที่ดำเนินการ จังหวัด...../กลุ่มจังหวัด.....

กลุ่มเป้าหมาย...ประชาชนผู้ที่อาศัยหรือมีที่ดินทำกินอยู่ติดเขตหรืออยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์...ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม พื้นที่ป่าไม้ของประเทศเพิ่มขึ้น โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพป่า ๔๐% ของพื้นที่ประเทศ	พื้นที่ที่มีสภาพป่า ๔๐% ของพื้นที่ประเทศ (พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๒๕% และป่าเศรษฐกิจ ๑๕%)	การใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) ในการประเมินพื้นที่ป่าไม้	นโยบายของประเทศและจังหวัดในเรื่องนี้คงเดิม
วัตถุประสงค์ เพื่อให้พื้นที่ป่าไม้มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และบูรณาการ และมีพื้นที่ที่มีสภาพป่าเพิ่มขึ้น	พื้นที่ที่มีสภาพป่าในเขตป่าอนุรักษ์และป่าเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	การใช้ภาพถ่ายทางอากาศ	
ผลผลิต ๑. แผนที่แนวเขตพื้นที่ป่าที่มีแนวเขตเดียวกันที่ได้รับการยอมรับ ๒. พื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่ถูกบุกรุกใหม่เพิ่มขึ้น และพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ๓. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ๔. จำนวนไฟป่าที่เกิดขึ้นเฉลี่ยต่อปีลดลง (ความถี่และพื้นที่) และจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐานลดลง	๑. มีแผนที่แนวเขตป่าที่มีแนวเขตเดียวกัน ๒. พื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่ถูกบุกรุกใหม่เพิ่มขึ้น และพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ๓. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ๔. จำนวน hotspot ไฟป่าที่เกิดขึ้นเฉลี่ยต่อปีลดลง และจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศ (PM ₁₀) เกินค่ามาตรฐานลดลง	๑. แผนที่แนวเขตพื้นที่ป่าที่มีแนวเขตเดียวกัน ๒. ภาพถ่ายทางอากาศ ๓. ภาพถ่ายทางอากาศ ๔. ภาพถ่ายทางอากาศและเครื่องวัดฝุ่นละอองในอากาศ	

-ตัวอย่าง-

โครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.			รวมงบ (หน่วย : ล้านบาท)	แหล่งงบประมาณ				ลักษณะ โครงการ	
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔		งบแผ่นดิน	งบจังหวัด	งบ อปท.	งบอื่นๆ	ต่อเนื่อง	ใหม่
๑. การกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่า	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	
๒. การฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าไม้	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
๓. การปลูกป่าเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิต	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
๔. การป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควัน	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
รวม										

ขั้นตอนที่ ๔ จัดทำรายละเอียดของโครงการ หรือกิจกรรมที่จะดำเนินการ

โครงการที่ ๑.๑ การกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๑. ชื่อแผนงาน	แก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควัน ในจังหวัด.....
๒. ชื่อโครงการ	การกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่า
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑.๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑.๒. ๓. ภาคเอกชน ๔. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑.๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	ที่ผ่านมา ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยและการเกษตรของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงได้มีการบุกรุกทำลายป่า โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างต่อเนื่องจนทำให้พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัด ในปี พ.ศ. ที่มีอยู่จำนวน.....ไร่ และในปี พ.ศ. เหลือเพียง.....ไร่ ซึ่งได้ลดลงไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลเสียหายและผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และมีปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่น เช่น การสูญเสียความสมบูรณ์ของหน้าดิน การเกิดน้ำท่วมฉับพลัน และดินถล่ม อีกทั้งมีผลกระทบเศรษฐกิจและสังคมจึงจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ให้กลับคืนมา ...หน่วยงานรับผิดชอบหลัก...จึงได้ร่วมกันกับ...หน่วยงานสนับสนุน.....ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชน กำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ในพื้นที่.....ซึ่งเคยเป็นป่าสมบูรณ์ในเขตอนุรักษ์มาก่อน ดังนั้น จึงควรให้เกิดความชัดเจนในเรื่องขอบเขตของพื้นที่ที่เป็นพื้นที่สิทธิทำกินหรืออยู่อาศัยของประชาชนหรือพื้นที่อนุรักษ์ อันจะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำแผนและแนวทางในการฟื้นฟูพื้นที่เหล่านั้นอย่างเหมาะสม อีกทั้งผู้ที่ได้รับสิทธิก็จะสามารถมีสิทธิดูแลพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ หากได้รับการพิสูจน์สิทธิแล้ว ส่วนผู้ไม่มีสิทธิในที่ดินดังกล่าวควรจะได้รับการชดเชยอย่างเป็นธรรม
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่า และมีรูปแบบการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน ๒. เพื่อพิสูจน์สิทธิการครอบครองพื้นที่แนวเขตป่าอนุรักษ์ ๓. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลแนวเขตป่าไม้ของรัฐ ได้แก่ แนวเขตป่าสงวน แนวเขตอุทยานแห่งชาติ แนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และแนวเขตป่าชายเลน (กรณีพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้) รวมถึงพื้นที่ป่าไม้อื่น ๔. เพื่อเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบบางรายจากมาตรการพิสูจน์สิทธิการครอบครองพื้นที่ป่าให้ได้รับการชดเชยด้วยความเป็นธรรม
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. มีแผนที่แนวเขตพื้นที่ป่าที่มีแนวเขตเดียวกันและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ๒. ภาพถ่ายทางอากาศแสดงพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น และไม่มีพื้นที่ป่าไม้ถูกบุกรุกใหม่ ๓. จำนวนผู้ได้รับการชดเชยที่ได้รับผลกระทบจากการถูกอพยพจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๔. มีฐานข้อมูลพื้นที่ป่าอนุรักษ์

-ตัวอย่าง-

๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. จัดทำแผนที่และประกาศเขตพื้นที่ป่า/ป่าอนุรักษ์ โดยร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง ในการจัดทำแผนที่ที่มีแนวเขตเดียวกัน และแจ้งประชาชนรับทราบข้อมูล ๒. พิสูจน์สิทธิพื้นที่ และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยเร่งสำรวจและจัดทำ ฐานข้อมูลและกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ และป่าเศรษฐกิจ ครอบคลุมทั่ว จังหวัด/กลุ่มจังหวัดให้ชัดเจน และถูกต้อง พร้อมประกาศแสดงแนวเขตป่าให้ ประชาชน ทราบ เพื่อลดข้อขัดแย้งเรื่องแนวเขตรัฐ และเป็นการป้องกันมิให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า ๓. นำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วยประเมินพื้นที่ป่า ร่วมกับการลาดตระเวนในพื้นที่ โดยใช้ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมหลายช่วงเวลา กำหนดพื้นที่เสี่ยง และตรวจหา ตำแหน่งจุดความร้อน เพื่อตรวจสอบความเสี่ยงจากการถูกเผาป่า รวมถึงตรวจสอบ ความร้อนและแห้งแล้งของพื้นที่เสี่ยงจากปัจจัยสภาพพื้นที่ ต้นไม้ แหล่งน้ำ สถิติไฟไหม้ในอดีต และนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า ๔. บังคับใช้กฎหมาย พร้อมเยียวยา/ชดเชยให้กับราษฎรที่ได้รับผลกระทบบางรายที่มี คุณสมบัติตามที่กำหนด			
๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม	พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. จัดทำแผนที่และประกาศเขตพื้นที่ป่า/ป่าอนุรักษ์ แบบบูรณาการ			
	๒. สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลและกำหนดแนวเขต พื้นที่ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ และป่าเศรษฐกิจ			
	๓. สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมทั้งการลาดตระเวนใน พื้นที่เพื่อกำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า			
๔. สำรวจราษฎรที่ได้รับผลกระทบเพื่อเยียวยา/ชดเชย				
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	
	๑. จัดทำแผนที่และ ประกาศเขตพื้นที่ ป่า/ ป่าอนุรักษ์แบบบูรณาการ		แผ่นดิน/จังหวัด/	
	๒. สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลและกำหนด แนวเขตพื้นที่ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ และป่าเศรษฐกิจ		แผ่นดิน/จังหวัด/	
	๓. สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมทั้งการลาดตระเวนใน พื้นที่เพื่อกำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า		แผ่นดิน/จังหวัด/	
	๔. สำรวจราษฎรที่ได้รับผลกระทบเพื่อเยียวยา/ชดเชย		แผ่นดิน/จังหวัด/	
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และอยู่โดยรอบ ป่าอนุรักษ์ได้รับการพิสูจน์สิทธิถือครองพื้นที่ และมีประชาชนที่ ต้องอพยพจากพื้นที่อนุรักษ์บางรายที่มีคุณสมบัติได้รับ ค่าชดเชยอย่างเป็นธรรม ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนในจังหวัด..... มีป่าไม้เพิ่มขึ้น			

โครงการที่ ๑.๒ การฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าไม้

๑. ชื่อแผนงาน	แก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควัน ในจังหวัด.....
๒. ชื่อโครงการ	การฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าไม้
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑. ๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑. ๒. ๓. ภาคเอกชน ๔. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑. ๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	ที่ผ่านมา ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยและการเกษตรของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงได้มีการบุกรุกทำลายป่าอย่างต่อเนื่องจนทำให้พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดในปี พ.ศ. ที่มีอยู่จำนวน.....ไร่ และในปี พ.ศ. เหลือเพียง.....ไร่ ซึ่งลดลงไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลเสียหายให้เกิดการขาดแคลนไม้ใช้สอยภายในประเทศ ผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และมีปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่น เช่น การสูญเสียความสมบูรณ์ของหน้าดิน การเกิดน้ำท่วมฉับพลัน และดินถล่ม จึงจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น เพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ให้กลับคืนมา หน่วยงานรับผิดชอบหลัก..... จึงได้ร่วมกันกับ หน่วยงานสนับสนุน ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชน ฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าไม้ ด้วยการปลูกป่า สร้างฝายเก็บกักและชะลอน้ำ เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ป่าไม้ การจัดตั้งป่าชุมชน การสร้างเครือข่ายดูแลทรัพยากรป่าไม้ พร้อมให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ ดิน และน้ำ ในพื้นที่.....ซึ่งเคยถูกบุกรุกทำลายมาก่อน เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และได้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อช่วยกันดูแลรักษาป่าไม้ ให้คงความอุดมสมบูรณ์ และยั่งยืนต่อไป
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่า และมีรูปแบบการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน ๒. เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ป่า และมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและประมง ๓. เพื่อสร้างเครือข่ายในการดูแลทรัพยากรป่าไม้ ๔. ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการปลูกป่า และการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งด้านกฎหมาย
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. มีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ๒. มีปริมาณน้ำใช้ในชุมชนอย่างพอเพียง (จำนวนเรื่องร้องเรียนการขาดแคลนน้ำ) ๓. จำนวน/พื้นที่ป่าชุมชนเพิ่มมากขึ้น ๔. จำนวนเครือข่ายในการดูแลทรัพยากรป่าไม้ ๕. จำนวนประชาชนมีความรู้ (โดยการให้ความรู้แก่ประชาชน) เรื่องการปลูกป่า และการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งด้านกฎหมาย

-ตัวอย่าง-

๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. รมรณคืให้ร่วมกันปลูกและดูแลรักษาป่าไม้ อาทิ ส่งเสริมโครงการธนาคารต้นไม้ ๒. ก่อสร้างฝาย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ๓. จัดตั้งป่าชุมชน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การศึกษาเส้นทางธรรมชาติ และสร้างอาชีพจากป่าชุมชน ๔. สำรวจและพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อปลูกป่าในเขตเมือง/ชุมชน รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ โดยเฉพาะการปลูกป่าตามหลักการฟื้นฟูป่าตามธรรมชาติ และการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ๕. สร้างเครือข่ายในการดูแลทรัพยากรป่าไม้ ๖. อบรม สัมมนา และรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ด้านการปลูกป่า และการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งด้านกฎหมาย ๗. บูรณาการงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านการใช้ที่ดินร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อลดกิจกรรมที่ทำลายทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อมอื่น			
๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม	พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. รมรณคืการปลูกต้นไม้และดูแลรักษาป่าไม้			
	๒. ก่อสร้างฝาย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน			
	๓. จัดตั้งป่าชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์			
	๔. สำรวจและพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อปลูกป่าในเขตเมือง/ชุมชน รวมถึงแนวทางการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ			
	๕. อบรม สัมมนาการดูแลทรัพยากรป่าไม้และสร้างเครือข่าย			
	๖. - อบรม สัมมนา และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจด้านการปลูกป่า และการอนุรักษ์ดิน น้ำ และกฎหมาย - วางแผนการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านการใช้ที่ดินแบบบูรณาการ			

-ตัวอย่าง-

๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่ง งบประมาณ
	๑. จัดกิจกรรมธนาคารต้นไม้รณรงค์การปลูกและดูแลรักษาป่าไม้		จังหวัด/ อบท./ เอกชน/.....
	๒. ก่อสร้างฝาย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน		แผ่นดิน/ จังหวัด/.....
	๓. จัดตั้งป่าชุมชน และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		แผ่นดิน/ จังหวัด/.....
	๔. สำรวจและพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อปลูกป่าในเขตเมือง/ชุมชน รวมถึงแนวทางการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ		แผ่นดิน/ จังหวัด/.....
	๕. อบรม สัมมนาการดูแลทรัพยากรป่าไม้และสร้างเครือข่าย		แผ่นดิน/ จังหวัด/.....
	๗. - อบรม สัมมนา และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจด้านการปลูกป่า และการอนุรักษ์ดิน น้ำ และกฎหมาย - วางแผนการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านการใช้ที่ดินแบบบูรณาการ		แผ่นดิน/ จังหวัด/ เอกชน/.....
	๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: มีป่าไม้ในชุมชน และประชาชนได้รับประโยชน์ด้านรายได้หรืออาชีพจากทรัพยากรป่าไม้ ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีจากการมีทรัพยากรอย่างเพียงพอ	

โครงการที่ ๑.๓ การปลูกป่าเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิต

๑. ชื่อแผนงาน	แก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควัน ในจังหวัด.....
๒. ชื่อโครงการ	การปลูกป่าเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิต
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑. ๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑. ๒. ๓. ภาคเอกชน ๔. องค์การพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑. ๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	ที่ผ่านมา ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยและการเกษตรของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงได้มีการบุกรุกทำลายป่าอย่างต่อเนื่องจนทำให้พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัด ในปี พ.ศ. ที่มีอยู่จำนวน.....ไร่ และในปี พ.ศ.เหลือเพียง.....ไร่ ซึ่งลดลงไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลเสียหายให้เกิดการขาดแคลนไม้ใช้สอยภายในประเทศ ผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และมีปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่น เช่น การสูญเสียความสมบูรณ์ของหน้าดิน การเกิดน้ำท่วมฉับพลัน ดินถล่ม จึงจำเป็นต้องเร่งรีบแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ให้กลับคืนมา หน่วยงานรับผิดชอบหลัก.. จึงได้ร่วมกันกับ...หน่วยงานสนับสนุน...ภาคเอกชน องค์การพัฒนาเอกชน และประชาชน ปลูกป่าบริเวณพื้นที่.....ซึ่งเคยถูกบุกรุกทำลายมาก่อน เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และได้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อช่วยกันดูแลรักษาป่าไม้ให้คงความอุดมสมบูรณ์ และยั่งยืนต่อไป
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อให้เกิดรูปแบบการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ และเกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. จำนวนพื้นที่ปลูกต้นไม้ในพื้นที่เอกชน และป่าเสื่อมโทรม เพิ่มขึ้น ๒. งบประมาณเพื่อการวิจัย และป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า ๓. ประชาชนมีรายได้จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้อย่างตรงและทางอ้อมเพิ่มขึ้น
๑๐. วิธีดำเนินการ	๑. ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่เอกชน นอกเขตพื้นที่ป่าไม้ ๒. อนุญาตให้ปลูกต้นไม้ในแปลงปลูกป่า/ป่าเสื่อมโทรม เพื่อปลูกไม้ใช้สอยในอนาคต ๓. วิจัยเพื่อหาแนวทางระบุแหล่งกำเนิดไม้ และป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า ๔. พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเพิ่มรายได้ให้ประชาชนที่อาศัยรอบป่า ในการร่วมมือกับภาคเอกชน จัดทำการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เส้นทางศึกษาระบบนิเวศ และสร้างอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน ๕. ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสาน พืชสมุนไพร และการตลาด

-ตัวอย่าง-

๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. รณรงค์การปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่เอกชนนอกเขตพื้นที่ป่าไม้				
	๒. สนับสนุนการปลูกต้นไม้ในแปลงปลูกป่า/ป่าเสื่อมโทรม				
	๓. ศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางระบุแหล่งกำเนิดไม้และป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า				
	๔. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเส้นทางศึกษาธรรมชาติ โดยร่วมมือกับภาคเอกชน และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน				
	๕. ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสาน พืชสมุนไพร และการตลาด				
๑๒. แผนงบประมาณ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ		
	๑. รณรงค์การปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่เอกชนนอกเขตพื้นที่ป่าไม้		แผ่นดิน/จังหวัด/เอกชน/.....		
	๒. สนับสนุนการปลูกต้นไม้ในแปลงปลูกป่า/ป่าเสื่อมโทรม		แผ่นดิน/จังหวัด/เอกชน/.....		
	๓. ศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางระบุแหล่งกำเนิดไม้และป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า		แผ่นดิน/จังหวัด/เอกชน/.....		
	๔. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเส้นทางศึกษาธรรมชาติ โดยร่วมมือกับภาคเอกชน และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน		แผ่นดิน/จังหวัด/เอกชน/.....		
	๕. ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสาน พืชสมุนไพร และการตลาด		แผ่นดิน/จังหวัด/อปท./เอกชน/.....		
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: ประชาชนผู้ประกอบการอาชีพปลูกไม้เศรษฐกิจ ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนในจังหวัดมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากที่มีการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้น				

โครงการที่ ๑.๔ การป้องกันไฟฟ้าและควบคุมหมอกควัน

๑. ชื่อแผนงาน	แก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหาหมอกควัน ในจังหวัด.....
๒. ชื่อโครงการ	การป้องกันไฟฟ้าและควบคุมหมอกควัน
๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑. ๒. ๓.
๔. หน่วยงานสนับสนุน	๑. ๒. ๓. ภาคเอกชน ๔. องค์กรพัฒนาเอกชน
๕. หน่วยงานติดตามประเมินผล	๑. ๒. ๓.
๖. ความเป็นมาของโครงการ	ปัญหาการเผาไหม้ไฟฟ้า และหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้าง ในหลายจังหวัดได้ทวีความรุนแรงขึ้น โดยมีค่ามลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน ได้แก่ จังหวัด..... โดยเฉพาะจังหวัด.....มีค่ามลพิษทางอากาศวัดได้ไม่โครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และยังมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น ในขณะที่จุดที่แสดงความร้อน (Hotspot) บนภาพถ่ายทางอากาศได้แสดงผลของตำแหน่งที่เกิดการเผาไหม้ขึ้น โดยมีสาเหตุจากการจุดไฟเผาของมนุษย์ทั้งที่เจตนาและไม่ได้เจตนา รวมถึงสาเหตุโดยธรรมชาติ ซึ่งมีสัดส่วนค่อนข้างน้อย นอกจากนี้คุณภาพอากาศ ในอีกหลายพื้นที่ พบฝุ่นละอองสูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน และอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ และบางแห่งเครื่องบินไม่สามารถทำการขึ้นลงได้ สำหรับสาเหตุของหมอกควัน ฝุ่นละอองซึ่งมีสาเหตุมาจากฝีมือมนุษย์ที่จุดไฟเผา วัชพืชในไร่ นา กับถางป่าเพื่อปลูกเป็นสำคัญ โดยปัญหานี้ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้เกิดอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะในฤดูแล้ง ดังนั้น จึงต้องมีการลดและควบคุมการเผาในที่โล่งอย่างเร่งด่วนเนื่องจากส่งผลกระทบต่อสุขภาพคุณภาพอากาศที่มีต่อสุขภาพของประชาชนโดยทั่วไป รวมถึงผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ
๗. ความสอดคล้องกับนโยบายอื่น	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๘. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อลดการเผาไหม้พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ทางการเกษตร หรือการเผาในที่โล่งอื่นๆ ๒. เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการป้องกันไฟฟ้าและควบคุมหมอกควัน ๓. เพื่อหาและนำรูปแบบการติดตามและประเมินความรุนแรงของจุดความร้อนจากการเผาไหม้อย่างทันทั่วทั้ง ๔. ควบคุมและลดการเผาไหม้จากภาคการเกษตรโดยการใช้เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างคุ้มค่า
๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑. จำนวน hotspot ไฟป่าที่เกิดขึ้นเฉลี่ยต่อปีลดลง ๒. จำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศ (PM₁₀) เกินค่ามาตรฐานลดลง ๓. จำนวนผู้ป่วยเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินหายใจลดลง ๔. จำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ๕. มีการใช้วัสดุจากการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น

-ตัวอย่าง-

๑๐.วิธีดำเนินการ	๑. ส่งเสริมเครือข่ายการป้องกันไฟฟ้าและควบคุมหมอกควัน ด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา เพื่อให้ความรู้ในการป้องกันไฟฟ้า การรายงานสถานการณ์ไฟฟ้าในระดับพื้นที่แบบ real time ๒. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนเพื่อควบคุมการเผาในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม และให้ความรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๓. การติดตามข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศมาประเมินพื้นที่เสี่ยงการเกิดไฟฟ้า เพื่อหาแนวทางการป้องกันการเกิดไฟฟ้าในพื้นที่เสี่ยง พื้นที่ใหม่ หรือพื้นที่ซ้ำเดิม รวมถึงข้อมูลสถิติการเกิดไฟฟ้า จาก GISTDA ๔. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุการเกษตรให้คุ้มค่าที่สุด และเป็นระบบ อาทิ การนำเศษวัชพืชมาย่อยหมัก การไถกลบวัชพืช ทำถ่านชีวภาพ (Biochar) ทำเชื้อเพลิงอัดแท่งชีวมวล โรงไฟฟ้าชีวมวล ๕. ปรับปรุงฟื้นฟูสภาพดินและป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์ ๖. ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสาน				
๑๑. แผนการดำเนินงาน	กิจกรรม		พ.ศ. ที่ดำเนินการ		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	๑. อบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนาเพื่อให้ความรู้ในการป้องกันไฟฟ้าและการรายงานสถานการณ์ไฟฟ้าแก่เครือข่าย				
	๒. รณรงค์ประชาสัมพันธ์การควบคุมการเผาในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม				
	๓. ติดตามประเมินผลเพื่อหาแนวทางป้องกันการเกิดไฟฟ้าในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่อื่นๆ				
	๔. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุการเกษตรให้คุ้มค่าที่สุด และเป็นระบบ				
	๕. ปรับปรุงฟื้นฟูสภาพดินและป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์				
	๖. ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสาน				
๑๒.แผนงบประมาณ	กิจกรรม		งบประมาณ (บาท)		แหล่งงบประมาณ
	๑. อบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนาเพื่อให้ความรู้ในการป้องกันไฟฟ้าและการรายงานสถานการณ์ไฟฟ้าแก่เครือข่าย				จังหวัด/ อบท./ เอกชน/.....
	๒. รณรงค์ประชาสัมพันธ์การควบคุมการเผาในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม				จังหวัด/ อบท./ เอกชน/.....
	๓. ติดตามประเมินผลเพื่อหาแนวทางป้องกันการเกิดไฟฟ้าในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่อื่นๆ				จังหวัด/ อบท./ เอกชน/.....

-ตัวอย่าง-

	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ
	๔. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุการเกษตรให้ คุ้มค่าที่สุด และเป็นระบบ		จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....
	๕. ปรับปรุงฟื้นฟูสภาพดินและป่าให้มีความอุดม สมบูรณ์		จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....
	๖. ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสาน		จังหวัด/ อปท./ เอกชน/.....
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง: ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเนื่องจากมีคุณภาพอากาศอยู่ใน เกณฑ์มาตรฐาน ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม: ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการที่มือนักท่องเที่ยวในพื้นที่ เพิ่มขึ้น		

ข้อสรุปการดำเนินโครงการ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ และแนวทางการแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมมา ไปสู่การปฏิบัติให้แก่ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรมหาชน สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน ทั้งในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาค ทั้ง ๑๘ กลุ่มจังหวัด ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๕๙ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๐ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจต่อกลยุทธ์ มาตรการ และแนวทางปฏิบัติ ที่กำหนดไว้ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ให้สามารถถ่ายทอดไปเป็นแผนงาน/โครงการ ที่สามารถ แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างเป็นองค์รวม เป็นระบบ ครบวงจร และต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ และแนวทางการแปลงแผนจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมฯ ไปสู่การปฏิบัติ ได้รับทราบประเด็นที่สำคัญในการแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ไปสู่ การปฏิบัติ โดยเฉพาะเรื่อง (๑) งบประมาณสำหรับการดำเนินงานเพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ที่ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ หรือได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ หรือได้รับแต่ไม่ต่อเนื่อง (๒) การบูรณาการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันระหว่างหน่วยงานผู้ปฏิบัติยังไม่มี รูปแบบที่ชัดเจน (๓) การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนต่างๆ ไม่ครอบคลุมหรือไม่ทั่วถึง (๔) การสร้างศักยภาพและเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่บุคลากรของ หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำแผนงาน/โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรดำเนินการให้ ครอบคลุมและต่อเนื่อง จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นจึงจะทำให้การแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นความสำคัญของการรับรู้และ เข้าใจต่อแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ รวมถึงอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดทำ แนวทางการแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ไปสู่การปฏิบัติของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง สำนักงานฯ จึงได้ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดและสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ที่มี ความรับผิดชอบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ จัดทำ กรณีสึกษาด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการร่วมระดมความคิดเห็นต่อการจัดทำแผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ส่งเสริมการให้ภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น ต่อการจัดทำกิจกรรมแก้ไขปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม และครอบคลุมการแก้ไขปัญหาให้มากที่สุด เพื่อนำข้อมูลที่ ได้รับไปจัดทำรายละเอียดแผนงาน/โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ครบวงจร และเกิดการบูรณาการระหว่างการทำงานของหน่วยงานต่างๆ อีกทั้งการจัดทำตัวอย่างแผนงาน/ โครงการ จะเป็นแนวทางสร้างความพร้อมในการเสนอขอรับงบประมาณจากช่องทางต่างๆ ตามความจำเป็น

และเร่งด่วน โดยพิจารณาการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่างๆ ทั้งงบประมาณประจำปี งบกลางของรัฐบาล และงบประมาณจากแหล่งอื่นๆ อาทิ งบประมาณสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ หรือจากต่างประเทศ

แผนงาน/โครงการที่ได้จัดทำขึ้น ได้พิจารณาความสำคัญของปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และมีความจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญห สำหรับกลุ่มภาคเหนือตอนบน ๒ มี ๓ ประเด็น คือ ทรัพยากรป่าไม้ ขยะมูลฝอย และหมอกควันและไฟป่า ในขณะที่กลุ่มภาคกลางตอนล่าง ๑ ได้พิจารณาเห็นความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาในประเด็นด้าน ทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำ และน้ำท่วม-น้ำแล้ง ขยะมูลฝอย และเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรกรรมอินทรีย์ ดังนั้น ตัวอย่างของแผนงานจึงได้พิจารณาดำเนินการตามหัวข้อดังกล่าว

การจัดทำแผนงาน/โครงการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดของการจัดทำแผนงานพร้อมแสดงรายละเอียดการจัดทำโครงการในระยะเวลา ๕ ปีข้างหน้า สอดคล้องกับระยะเวลาของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ รวมถึงแหล่งงบประมาณที่ประสงค์จะขอรับการสนับสนุน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของการจัดทำแผนงานต่างๆ เหล่านั้น นอกจากนั้น ในการจัดทำโครงการ ได้แสดงตัวอย่างรายละเอียดของการจัดทำโครงการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความสอดคล้องกับนโยบายอื่นๆ วิธีดำเนินการ หน่วยงานที่จะเข้าร่วมดำเนินการอย่างบูรณาการ เป็นต้น ภายหลังการยกร่างตัวอย่างแผนงาน/โครงการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้ง ๒ พื้นที่แล้ว จึงได้นำไปหารือร่วมกับผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากนั้นได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงข้อมูล เพื่อให้ได้แนวทางการแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ที่มีตัวอย่างแผนงาน/โครงการ ที่มีความสมบูรณ์ และเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติงานจริงในระดับพื้นที่ต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (๒๕๕๘) “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิเคราะห์และประเมินโครงการ”

สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ เว็บไซต์

<http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom๑๔/๐๑-๐๒-๐๑.html>

สมภารธรรณ ศิโรศรีไช. (๒๕๕๘) “การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ” _สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม

๒๕๕๙ เว็บไซต์ http://drsomphan.blogspot.com/๒๐๑๑/๐๗/blog-post_๒๔.html

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย (๒๕๖๐) “แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการ
คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด จังหวัดเชียงราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒”

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย (๒๕๕๙) “แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการ
คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด จังหวัดนครปฐม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑”

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด. (๒๕๖๐) “แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดปี ๒๕๖๑ -
๒๕๖๔” เว็บไซต์ http://www.pad.moi.go.th/index.php?option=com_content&task=view&id=๒๑๖&Itemid=๔๓๙

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๙) “แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔”

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๕) “คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อ
การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด”

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๐) “คู่มือการแปลงแผนจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔ ไปสู่การปฏิบัติ”

Kokusai Kogyo, องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๑) “การศึกษาพัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดของประเทศไทย”